

VISOKA ŠOLA ZA UPRAVLJANJE PODEŽELJA GRM NOVO MESTO
(VŠ GRM)

LETNO POROČILO

ZA ŠTUDIJSKO LETO 2021/2022

Letno poročilo za študijsko leto 2021/2022 je sprejel Senat VŠ GRM na 2. dopisni seji dne 24.2.2023 in Upravni odbor VŠ GRM na 6. dopisni seji dne 28.2.2023

Novo mesto, februar 2023

KAZALO VSEBINE

PREDGOVOR	5
1 UVOD	7
1.1 POLITIKA ODLIČNOSTI	8
1.1.1 Poslanstvo	8
1.1.2 Vizija.....	8
1.1.3 Vrednote	8
1.1.4 Strateške usmeritve.....	9
1.1.5 Slogan visoke šole	9
2 ORGANI VŠ GRM NOVO MESTO	10
2.1 DEKAN	10
2.2 PRODEKANI	10
2.3 SENAT	11
2.4 KOMISIJE SENATA	12
2.4.1 Komisija za študijske in študentske zadeve (KŠŠZ).....	12
2.4.2 Komisija za znanstveno-raziskovalno delo (KZRD).....	12
2.4.3 Komisija za izvolitve v nazive (KIN)	12
2.4.4 Komisija za kakovost in evalvacije (KKE)	12
2.4.5 Komisija za založniško dejavnost (KZD)	13
2.5 UPRAVNI ODBOR	13
2.6 AKADEMSKI ZBOR	14
2.7 ŠTUDENTSKI SVET.....	15
2.8 KATEDRA ZA VINARSTVO IN PODPORNE DEJAVNIKE RAZVOJA TURISTIČNE PONUDBE NA PODEŽELJU	16
PEDAGOŠKE AKTIVNOSTI VŠ GRM	18
2.9 VPIS V ŠTUDIJSKEM LETU 2021/2022.....	18
2.10 DIFERENCIALNI IZPITI IN PREDMETI PO LETNIKI IN SEMESTRIH 2021/2022 .	18
2.11 ŠTEVILO IZVEDENIH UR IN PREDMETOV PO SEMESTRIH IN LETNIKI 2021/2022	21
2.11.1 Področje strokovne prakse	21
2.12 AKTUALIZACIJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA	22
3 ZNANSTVENO RAZISKOVALNO DELO VŠ GRM	23
3.1 ZNANSTVENO RAZISKOVALNO DELO	23
3.2 SODELOVANJE VŠ GRM Z DRUŠTVOM DOLENJSKA AKADEMSKA POBUDA.....	24
3.3 INŠTITUT ZA UPRAVLJANJE PODEŽELJA	25
3.4 KNJIŽNIČNA DEJAVNOST	26
4 IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI	29

4.1	»IZVAJANJE PROGRAMOV NADALJNJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA V LETIH 2018-2022« - MUNERA 3	29
4.2	DEJAVNOST INFORMIRANJA, SVETOVANJA, UGOTAVLJANJE IN VREDNOTENJE NEFORMALNO PRIDOBLENEGA ZNANJA OD 2016 DO 2022 (DIS OSREDNJA JV REGIJA 2016 - 2022)	31
5	RAZVOJ KONCEPTOV NADALJNJEGA DELOVANJA ŠOLE	32
5.1	UTEMELJITE POTREB ZA USTANOVITEV JAVNE UNIVERZE S SEDEŽEM V NOVEM MESTU	32
5.2	ODLOK O USTANOVITVI SAMOSTOJNEGA VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA VISOKE ŠOLE ZA UPRAVLJANJE PODEŽELJA GRM NOVO MESTO (OdUVŠUPNM),	34
6	NEPEDAGOŠKE AKTIVNOSTI VŠ GRM NOVO MESTO	35
6.1	PROJEKTI V IZVAJANJU	35
6.1.1	Gospodarski grozd za podeželje »Zaupanja vreden«	35
6.1.2	Projekt Kooperativno kmetijstvo LAS DBK (Cooperative Agri-Culture) - CAR	37
6.1.3	Gostujoče delovanje v tujini zaposlenega raziskovalca na Visoki šoli za upravljanje podeželja GRM Novo mesto	39
6.1.4	Z roko v roki do kakovostne prehrane	39
6.1.5	Model certificiranja slovenske zelenjave - Pilotni projekt za podukrep Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij	42
6.1.6	Projekt Erasmus+ KA2 YEAH! Young Entrepreneurs in Aquaponics - High five!	44
6.1.7	Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot - Direkt s kmetij	45
6.1.8	Odprta akademija za inovativni turizem - OAIT	46
6.2	ODDANI PROJEKTI	47
6.2.1	ARRS - Samoorganizacijsko, sonaravno in družbeno odgovorno podjetništvo: Od njive do mize in do akademije	47
6.2.2	ARRS - Revitalizacija podeželja-medgeneracijski razvoj podeželja za 21. stoletje ...	47
6.2.3	ARRS - Vpliv podnebnih sprememb in turističnega prometa na trajnostni razvoj turističnih destinacij z identifikacijo potrebnih ukrepov za javni in zasebni sektor	50
6.2.4	Sodelovanje pri projektih vsebinah Mednarodnega centra za ekoremediacijo Univerze v Mariboru	52
6.2.5	Sodelovanje pri projektu Iter Vitis Slovenia Network	54
6.2.6	Poslovni model: razvoj mreže sommelierjev	54
6.2.7	NEXTGEN - Politehnični razvojno informativni center prehranskih izdelkov - PRIC - PI 55	
6.2.8	Sodelovanje v projektih Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma	58
6.3	DOGODKI VŠ GRM	58
6.3.1	Mednarodna konferenca: Logistika v kmetijstvu -Vpliv pandemije na logistiko v kmetijstvu	59
6.3.2	Mednarodna konferenca OB SVETOVNEM DNEVU HRANE	59
6.3.3	Predstavitve VŠ GRM na sejmu Robotike - IFAM v Ljubljani	59
6.3.4	Informativni dnevi	60
6.4	INTERNACIONALIZACIJA IN PROGRAM ERASMUS+	60
6.5	RAZVOJ INFRASTRUKTURE	61
6.5.1	Razvoj Učilne okusov	61
6.5.2	Razvoj Gostišča na trgu, Hiše kulinarike in turizma	62
6.5.3	Razvoj Šolske zidanice na Trški Gori	63
6.5.4	Razvoj Medpodjetniškega izobraževalnega centra	64
6.5.5	Razvoj Podeželskega izobraževalnega centra	65
6.6	SAMOEVALVACIJA	66

6.6.1	Samoevalvacija za študijsko leto 2019/2020	66
6.6.2	Samoevalvacija za študijsko leto 2020/2021	68
6.7	VLOGA ZA MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM UPRAVLJANJE PODEŽELJA.....	69
6.8	REVIJA ZA UPRAVLJANJE PODEŽELJA.....	75
6.9	RASTOČA KNJIGA	75
6.10	PROMOCIJSKE AKTIVNOSTI	77
6.11	OBŠTUDIJSKE DEJAVNOSTI	77
6.12	SODELOVANJE Z OKOLJEM.....	78
7	ZAPOSLENI NA VŠ GRM NOVO MESTO	79
8	ZAKLJUČEK S SKLEPNO UGOTOVITVIJO	80

KAZALO TABEL

Tabela 1:	Vpis v študijskem letu 2021/2022	18
Tabela 2:	Prehodnost	18
Tabela 3:	Diferencialni izpiti 1. letnika	18
Tabela 4:	Predmeti 1. letnika	19
Tabela 5:	Predmeti 2. letnika	19
Tabela 6:	Predmeti 3. letnika	20
Tabela 7:	Število izvedenih ur in predmetov po semestrih v št. letu 2021/2022	21
Tabela 8:	Predmetnik za predvideni podiplomski študijski program Upravljanje podeželja s številom kontaktnih ur in urami samostojnega dela.	71
Tabela 9:	Stanje zaposlitev na dan 30. 9. 2022	79

PREDGOVOR

Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto (VŠ GRM) je samostojni visokošolski zavod, ki sta ga ustanovila Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma ter Mestna občina Novo mesto. Visoka šola, ki je eden od gradnikov novomeškega akademskega prostora, je usmerjena na področja ved o živi naravi, ekološkem kmetijstvu, gozdarstvu, varstvu okolja ter drugih naravoslovnih, družboslovnih, poslovnih in upravnih vedah, pa tudi vedah s področja urejanja krajine, podeželja ter regionalnega razvoja in kmetijskega menedžmenta. Dne 24.5.2022 je VŠ GRM ob podpisu sporazuma o prenosu pravic na Republiko Slovenija, postala javni visokošolski zavod, na podlagi Odloka št. 3356 O ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto (OdUVŠUPNM), sprejetega v državnem zboru RS in objavljenega v uradnem listu RS, št. 172/2021 dne 29.10.2021

Sodoben in atraktiven visokošolski strokovni študijski program Upravljanje podeželja tako zajema podeželje kot celoto in temelji na treh vsebinskih stebrih. Prvi steber je ekonomika in menedžment na podeželju, kjer gre za razvoj podeželja, tudi za razvoj nekmetijskih dejavnosti, drugi steber zajema podeželje kot prostor z vsemi dejavnostmi, ki se na podeželju dogajajo, tretji steber pa vključuje gospodarske aktivnosti na podeželju z vsebinami kmetijstva. Program je še posebej privlačen za študente, ki so zaključili višješolske strokovne izobraževalne programe, saj se lahko vpišejo neposredno v drugi letnik Visoke šole, vzporedno po opravi morebitne diferencialne izpite, odvisno od predhodnega programa. V zaključni fazi priprave na šoli je tudi magistrski študijski program, ki izraža ambicijo in željo, ter predvsem odgovarjana na potrebe v okolju, da se študentom omogoči vertikalno izobraževalno strukturo.

Študentom nudimo širok nabor izbirnih vsebin, vsak študent si del vsebine študija tako prilagodi glede na poklicne želje. Nudimo številne vsebinsko zaokrožene sklope predmetov, kot so Logistika, Izzivi v kmetijstvu, Upravljanje podeželja, Alternativni viri energije, Novi izzivi v živinoreji, Varstvo narave in Turizem, ki jih lahko študentje povezujejo s prakso in pridobljeno znanje poglobljajo v realnem gospodarskem okolju. Prav pridobivanje interdisciplinarno povezanih teoretičnih in praktično uporabnih znanj je izjemnega pomena za razvoj slovenskega podeželja kot veliki priložnosti za tretje tisočletje. Naši diplomanti so zaposljivi v krajinskih parkih, na upravnih enotah, občinah in drugih inštitucijah, ki se ukvarjajo z urejanjem prostora, v podjetjih, ki se ukvarjajo z energetiko, logistiko, kmetijstvom, komunalo, na domačih kmetijah in drugje.

Vse od samega začetka leta 2014, ko je šola pričela delovati kot zasebni visokošolski zavod, stremi k inovativnosti, kakovosti in odličnosti na področju znanj, raziskav in interakcij v slovenskem podeželskem izobraževalnem prostoru. Prvim diplomantom je leta 2018 diplome slovesno podelil predsednik Republike Slovenije. Preko slogana »S tradicijo v napredno podeželje« udejanjamo naše poslanstvo Usposabljanje odličnih kader za področja, ki zagotavljajo trajnostno rabo podeželja kot prostora, pridelavo kakovostne hrane in pet zvezdične turistične izkušnje ter preko razvojno raziskovalnih, aplikativnih in znanstvenih sodelovanj z okoljem skrbeti za razvojne aktivnosti na podeželskem prostoru.

Ponosni smo na kakovostne predavatelje, individualni pristop do študentov, pestre dogodke ter mrežo soustvarjalcev iz lokalnega in mednarodnega okolja. Aktivno sodelujemo v mednarodnem prostoru z Erasmus+ izmenjavami študentov in soustvarjalcev šole. Študentom in predavateljem nudimo sodobno opremljene prostore in bogat poligon strokovnih vsebin na Medpodjetniškem izobraževalnem centru, v okviru katerega preko pogodbe o partnerstvu koristimo infrastrukturo in kapacitete Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma, in sicer Šolske zidanice na Trški gori, Gostišča na trgu-Hiše kulinarike in turizma, Butične tržnice, Podeželsko izobraževalnega centra in Učilne okusov ter razvojno raziskovalnih vsebin v laboratorijih in na Inštitutu za upravljanje podeželja. Študentje prihajajo iz različnih koncev Slovenije, saj je v neposredni bližini šole tudi Dijaški in študentski dom, kje lahko študentje koristijo nastanitvene kapacitete za bivanje v času študija ter imajo možnost tople in zdrave prehrane ter udejstvovanja v družbenem in poslovnem prostoru.

Vsako leto izdamo strokovno-znanstveno revijo Journal of Landscape Governance, v kateri lahko študentje in predavatelji objavljajo najnovejše raziskave in izsledke iz področja Upravljanja podeželja. Vsako leto organiziramo tudi mednarodno konferenco z naslovom Logistika v kmetijstvu, v študijskem letu 2021/2022 smo imeli že 15. konferenco. Zelo uspešni smo tudi na projektnem področju, tako da imajo naši študentje možnost vključevanja v projektne aktivnosti. Naj omenimo zadnje: Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot-Direkt s kmetij, Odprta akademija za inovativni turizem, Z roko v roki do kakovostne prehrane, Mladi podjetniki na področju akvaponike, Model certificiranja slovenske zelenjave, Kooperativno kmetijstvo, Poslovni model: razvoj mreže sommelierjev in drugo. Na šoli in v okviru šole so organizirane tudi pestre obštudijske dejavnosti, ki se izvajajo tradicionalno in v sodelovanjem s Konzorcijem Univerze Novo mesto. Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, umeščena v naravno okolje pod Trško goro, smelo udejanja politiko odličnosti in prispeva k razvoju slovenskega podeželja.

1 UVOD

Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto je v študijskem letu 2021/2022 skladno s preoblikovanjem v javni visokošolski zavod v študijski proces vpisala prvo generacijo rednih študentov in ob tem tudi nadaljevana z izvajanjem izrednega študija, predvsem za študente višjih letnikov. S tem se je nadaljeval proces utrjevanja visoke šole v okolju in izobraževalnega, projektnega in znanstveno - raziskovalnega dela.

Kronološki pregled pomembnejših dogodkov, od vpisa prve generacije študentov, do danes:

- 2004: prve ideje o ustanovitvi visoke šole za področje celostnega urejanja prostora.
- 2006: imenovana delovna skupina za izdelavo elaborata za ustanovitve.
- 2008: oddaja elaborata za ustanovitev Fakultete za upravljanje s podeželjem na Svet za visoko šolstvo.
- 2011: ustna obrazložitev izhodišč na NAKVIS-u.
- Junij 2012: akreditacija VŠ GRM Novo mesto.
- September 2012: ustanovitev VŠ GRM Novo mesto.
- December 2012: oddaja elaborata za akreditacijo visokošolskega študijskega programa Upravljanje podeželja.
- Junij 2013: akreditiran visokošolski študijski program Upravljanje podeželja.
- December 2013: vpis v razvid.
- Oktober 2014: vpis prve generacije izrednih študentov.
- Maj 2016: prva izdaja revije Journal of Landscape Governance (JLG).
- Junij 2016: prvo gostovanje študentov v tujini.
- Junij 2016: prvo gostovanje predavateljev v tujini.
- November 2016: zagovori prvih diplom in zaključek študija prvih diplomantov.
- Januar 2018: prva slavnostna podelitev diplom.
- Maj 2018: oddaja elaborata za akreditacijo magistrskega študijskega programa Upravljanje podeželja.
- September 2018: oddaja vloge za podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda VŠ GRM Novo mesto.
- April 2019: podaljšanje akreditacije VŠ GRM Novo mesto za obdobje petih let (odločba NAKVIS).
- Oktober 2021: šola z odlokom postane javni visokošolski zavod.
- Oktober 2022: šola prične z izvajanjem rednega študija.

1.1 POLITIKA ODLIČNOSTI

Zaposleni na VŠ GRM Novo mesto smo udeleženi politiko odličnosti preko poslanstva, vizije, vrednot, strateških usmeritev in slogana.

1.1.1 Poslanstvo

Usposabljanje odličnega kadra za področja, ki zagotavljajo trajnostno rabo podeželja kot prostora in preko razvojno raziskovalnih in aplikativnih sodelovanj z okoljem skrbeti za razvojne aktivnosti na podeželskem prostoru.

1.1.2 Vizija

Postali bomo stičišče različnih javnih in zasebnih institucij iz Slovenije in EU za razvoj vsebin urejanja podeželja in trajnostne rabe naravnih virov ter s tem najboljše varuhi podeželskega prostora, prehranske varnosti, poseljenosti podeželja in narave.

1.1.3 Vrednote

Kredibilnost, etičnost in transparentnost: Razvijamo pošten odnos v medsebojnih odnosih, odnosih do študentov in v odnosu do našega okolja, v katerem bivamo in delamo.

Delo: Študentom in sodelavcem predstavljamo delo kot vrednota, s katero vsakdo gradi skupno in individualno blaginjo ter razvija svojega duha.

Družbena odgovornost za trajnostni razvoj: Sodelavci in študentje razvijajo odgovoren odnos do institucije, do področja svojega delovanja in do slovenskega podeželja z namenom zagotavljanja dobrobiti študentov, zaposlenih in družbe kot celote.

Ustvarjalnost: Spodbujamo razvoj novega znanja in intelektualne (samo)refleksije, spodbujamo iskanje inovativnih rešitev v okolju našega skupnega in individualnega delovanja.

Pripadnost: Spodbujamo pripadnost zaposlenih in študentov instituciji, našim skupnim ciljem in okolju, kjer delujemo.

Dostopnost: Spodbujamo sodelavce in študente k medsebojni komunikaciji, premagovanju statusnih ovir med nami in razvoju inovativne komunikacije.

Akademsko svoboda: Smo politično, versko, rasno in narodnostno neodvisna inštitucija, ki spodbuja strpnost v družbi in sledi predvsem strokovnim ciljem.

Akademsko odličnost: Razvijamo akademsko odličnost pri izvajanju visokošolske dejavnosti in poslovno odličnost pri izvajanju poslovnih funkcij.

Zaposljivost diplomantov: Skrbimo za razvoj kompetenc diplomantov, ki jim omogočajo kvalitetne zaposlitve in razvoj osebne kariere.

Humanizem, odprta družba, človekove pravice in enake možnosti: Spodbujamo vrednote strpnosti, svobodo človeka in odgovornost za šibkejše v človeški družbi.

1.1.4 Strateške usmeritve

- Odličnost pedagoškega dela.
- Odličnost aplikativnega raziskovalnega dela.
- Zadovoljstvo zaposlenih.
- Zadovoljstvo študentov.
- Zadovoljstvo odjemalcev naših storitev.
- Utrjevanje in prepoznavnost v okolju.
- Razvoj novih poklicev kot odgovor na spreminjajoče se potrebe.
- Razvoj javnega visokošolskega izobraževanja.

1.1.5 Slogan visoke šole

VŠ GRM. S tradicijo v napredno podeželje!

2 ORGANI VŠ GRM NOVO MESTO

2.1 DEKAN

Na 5. redni seji Senata Visoke šole za upravljanje podeželja GRM Novo mesto je bila po predhodnih volitvah članov Akademskega zbora in ob soglasju soustanoviteljev šole, Mestne občine Novo mesto in Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma, 18. 1. 2019 za novo dekanjo imenovana doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše. Dekanja sledi zastavljenemu programu dela, v svojih usmeritvah poudarja povezovanje, sodelovanje in soustvarjanje v ožjem in širšem prostoru ter strmenje k inovativnosti, kakovosti in odličnosti na vseh nivojih in področjih. Delo skupaj s sodelavci razvija in postavlja na temelje desetih stebrov: Udejanjanje politike odličnosti; Izobraževalne in znanstvene cilje; Razvoj in implementacijo projektnih vsebin; Promocijske aktivnosti; Nepedagoške vsebine; Vseživljenjsko izobraževanje in učenje; Oplemenitenje delovanja Inštituta za upravljanje podeželja in raziskovalne skupine; Nadgradnjo informacijsko komunikacijske tehnologije; Mednarodno vpetost in sodelovanje ter Usmeritev v sistemsko financiranje. Pri načrtovanju, organizaciji, vodenju in implementaciji vsebin na Visoki šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto izhaja iz tradicije z usmeritvami v prihodnost. Mandat se je dekanji iztekel dne 30. 9. 2021, zato je Senat VŠ GRM na 5. redni seji dne 31. 3. 2021 izdal Sklep o začetku postopka za izvolitev dekana Visoke šole za upravljanje podeželja GRM Novo mesto za mandatno obdobje od 1. 10. 2021 do 1. 10. 2025. Na razpis se je prijavila ena kandidatka, in sicer dosedanja dekanja doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, ki je v roku oddala popolno kandidaturo za ponovno imenovanje dekanje. Akademski zbor je na 13. redni seji dne 6. 9. 2021 na volitvah izvolil kandidatko, ki je oddala kandidaturo. Kot veleval postopek, je po izvolitvi na Akademskem zboru kandidatka pridobila še soglasje obeh soustanoviteljev VŠ GRM Novo mesto, in sicer dne 7. 10. 2021 soglasje Mestne občine Novo mesto, dne 25. 10. 2021 pa tudi Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma. Senat je na 8. redni seji dne 4.11.2021 potrdil novi mandat dekanje do 30.9.2025. V skladu z Odlokom o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto vsi organi šole, razen Upravnega odbora nadaljujejo svoje delo do izteka mandatov, tako tudi dekanja.

2.2 PRODEKANI

Senat je na 11. dopisni seji dne 18. 3. 2020 na predlog dekanje za prodekanjo za znanstveno-raziskovalno delo in prodekanjo za izobraževanje imenoval dr. Mateja Colarič Bajc, viš. pred. Zaradi majhnega števila študentov in zaposlenih na šoli sta

združeni skupaj obe področji, tako znanstveno-raziskovalno delo, kakor tudi področje izobraževanja. Prodekanja opravlja svoje delo v skladu z nalogami in poslanstvom prodekanje.

2.3 SENAT

V študijskem letu 2021/2022 je Senat VŠ GRM deloval v skladu z Statutom Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto do dne 15.4.2022, ko je bil v Uradnem listu RS št. 52/2020 objavljen Statut samostojnega visokošolskega zavoda Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, kot je bilo to predvideno v Odloku o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Novi Statut sta predhodno sprejela Senat in novo konstituirani upravni odbor VŠ GRM. Tako je Senat VŠ GRM nadaljeval svoje delo po novem statutu v naslednji sestavi:

- doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, predsednica Senata po položaju,
- doc. dr. Alenka Divjak,
- Marjan Maučec, mag., VP,
- dr. Mateja Colarič Bajc, VP,
- doc. dr. Julij Nemanič,
- dr. Janko Rode, VP,
- doc. dr. Franc Brcar,
- dr. Vida Čadonič-Špelič, pred.
- Manca Kavšček, študentka,
- Valeria Natja Umek, študentka.

V obdobju od 1. 10. 2021 do 30. 9. 2022 je imel Senat VŠ GRM Novo mesto sedem sej, in sicer:

- 8. redno sejo, dne 4. 11. 2021,
- 9. dopisno sejo, ki se je zaključila, dne 26. 11. 2021,
- 10. redno sejo, dne 10.2. 2022,
- 11. dopisno sejo, ki se je zaključila dne 21. 2. 2022,
- 11. redno sejo, dne 25. 2. 2022,
- 12. dopisno sejo, ki se je zaključila dne 24. 3. 2022 in
- 13. dopisno sejo, ki se je zaključila dne 14. 7. 2022.

Zaradi epidemije širših družbenih in globalnih razsežnosti koronavirusa SARS-CoV-2 in s tem negotovosti je bilo tudi delovanje Senata omejeno oziroma organizirano tudi v obliki dopisnih sej.

2.4 KOMISIJE SENATA

2.4.1 Komisija za študijske in študentske zadeve (KŠŠZ)

- dr. Mateja Colarič Bajc, VP, (prodekanja, predsednica komisije po položaju)
- Simon Janša, mag., pred., član,
- Manca Kavšček, predstavnica študentov.

Seje Komisije za študentske in študijske zadeve (KŠŠZ) so potekale v sledečih terminih:

- 47. seja KŠŠZ je potekala dne 2. 11. 2021.
- 48. seja KŠŠZ je potekala dne 18. 11. 2021.
- 49. seja KŠŠZ je potekala dne 17. 1. 2021.
- 50. seja KŠŠZ je potekala dne 5. 5. 2021 in
- 51. seja KŠŠZ je potekala dne 21.9.2022.

2.4.2 Komisija za znanstveno-raziskovalno delo (KZRD)

- dr. Mateja Colarič Bajc, VP., predsednica po položaju prodekanje,
- doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše,
- doc. dr. Franc Brcar.

2.4.3 Komisija za izvolitve v nazive (KIN)

- doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, predsednica komisije,
- doc. dr. Alenka Divjak,
- Barbara Turk, pred.

Seje Komisije za Izvolitve v naziv (KIN) so potekale v sledečih terminih:

- 23. seja KIN je potekala dne 14. 9. 2021.
- 24. seja KIN je potekala dne 21. 2. 2022.
- 45. seja KIN je potekala dne 24. 2. 2022.

2.4.4 Komisija za kakovost in evalvacije (KKE)

- Marjan Maučec, mag., VP, predsednik komisije,
- doc. dr. Marija Turnšek Mikačič,
- Valeria Natja Umek, predstavnik študentov.

2.4.5 Komisija za založniško dejavnost (KZD)

- dr. Mateja Colarič Bajc, VP., predsednica komisije,
- doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše,
- prof. dr. Uroš Pinterič.

2.5 UPRAVNI ODBOR

V skladu z Aktom o ustanovitvi in Statutom ima VŠ GRM Novo mesto oblikovan tudi Upravni odbor. V drugem sklicu 2017-2021 so bili člani Upravnega odbora VŠ GRM:

- Tone Hrovat, predsednik, Grm Novo mesto,
- Igor Hrovatič, namestnik, MO Novo mesto,
- Vida Hlebec, Grm Novo mesto,
- France Absec, Grm Novo mesto,
- prof. ddr. Janez Usenik, VŠ Grm Novo mesto,
- Aljaž Novak, MO Novo mesto,
- mag. Miro Škufca, MO Novo mesto,
- Julijana Andrejčič, VŠ Grm Novo mesto,
- Tina Brulc, predstavnica študentov.

Upravni odbor je imel v drugem sklicu osem sej, in sicer:

- Seja, 26. 5. 2017,
- Seja, 1. 12. 2017,
- Seja, 26. 3. 2018,
- Seja, 28. 5. 2018,
- Seja, 9. 11. 2018,
- Seja, 21. 3. 2019,
- Seja, 3. 3. 2020 in

Ker se je mandat članom Upravnega odbora VŠ GRM v drugem sklicu dne 25. 5. 2021 iztekel, so bili v tretjem sklicu imenovani novi, naslednji člani Upravnega odbora:

- Tone Hrovat, predsednik, Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma,
- Igor Hrovatič, namestnik, MO Novo mesto,
- Vida Hlebec, Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma,
- France Absec, Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma,
- doc. dr. Alenka Divjak, VŠ GRM Novo mesto,
- izr. prof. dr. Blaž Rodič, MO Novo mesto,
- mag. Miro Škufca, MO Novo mesto,
- Julijana Andrejčič, VŠ GRM Novo mesto,
- Valeria Natja-Umek, predstavnica študentov.

Upravni odbor je imel v tretjem sklicu eno sejo in sicer dne Seja, 31.3. 2021.

Skladno z Odlokom o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto se je moral Upravni odbor konstituirati ponovno. S strani ustanovitelja so bili v prvi Upravni odbor VŠ GRM imenovani:

- Dr. Vida-Čadonič Špelič (kasneje odstopila zaradi navzkrižja interesov z novo funkcijo poslanke v državnem zboru RS, na katero je bila izvoljena dne 24.4.2022).
- Mag. Mojca Špec Potočar in
- Izr. prof. dr. Andrej Lisec

Predstavniki VŠ GRM, potrjeni s strani Senata na predlog dekanja so bili:

- G. Tone Hrovat,
- Gosp. Vida Hlebec,
- G. Marko Glušič,
- Izr. prof. dr. Tatjana Horvat (v Upravni odbor VŠ GRM imenovana s strani dekanje kot predstavnica drugih delavcev).

Imenovani predstavnik delodajalcev v Upravni odbor VŠ GRM s strani pristojne zbornice (Kmetijsko-gozdarska zbornica Slovenije - Kmetijsko-gozdarski zavod Novo mesto) je g. Alojz Kerin.

Konstitutivna seja upravnega odbora je bila dne 14.3.2022, Upravni odbor pa je zasedal še na 2. redni seji dne 14.7.2022.

2.6 AKADEMSKI ZBOR

Akademski zbor visoke šole v skladu s Statutom VŠ GRM sestavljajo vsi visokošolski učitelji, znanstveni delavci, visokošolski in raziskovalni sodelavci, ki v tekočem študijskem letu opravljajo pedagoško ali znanstveno-raziskovalno delo na podlagi pogodbenega razmerja z visoko šolo. Pri delu Akademskega zbora visoke šole sodelujejo tudi predstavniki študentov visoke šole.

Člani Akademskega zbora VŠ GRM v študijskem obdobju 2021/2022 so:

1. doc. dr. Alenka Divjak
2. doc. dr. Aleš Gasparič
3. prof. dr. Aleš Gregorc
4. mag. Aleš Zver, pred.
5. Anton Goršin, pred.
6. Barbara Turk, pred.

7. izr. prof. dr. Blaž Rodič
8. doc. dr. Franc Brcar
9. dr. Janko Rode, VP
10. doc. dr. Jože Podgoršek
11. doc. dr. Julij Nemanič
12. doc. dr. Marija Turnšek Mikačič
13. dr. Marjan Maučec, VP
14. izr. prof. dr. Marjan Ravbar
15. Marjan Podobnik, pred.
16. dr. Mateja Colarič Bajc, VP
17. mag. Matjaž Glavič, pred.
18. doc. dr. Nataša Viršek Ravbar
19. prof. dr. Robert Vodopivec
20. doc. dr. Tit Turnšek
21. dr. Vida Čadonič Špelič, pred.
22. izr. prof. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše
23. Tone Hrovat
24. Vida Hlebec
25. Martina Kralj
26. Marjana Kos
27. Maja Skubic-Avsec
28. Marko Glušič
29. prof. dr. Uroš Pinterič
30. Jana Goršin Fabjan
31. doc. dr. Blanka Vombergar
32. Simon Janša, mag., pred.

Predstavniki študentov v Akademskem zboru:

- Manca Kavšček
- Milan Bizjan
- Jan Kozjek
- Klemen Urško
- Julija Lazar
- Kristina Kovač
- Simona Šterk

2.7 ŠTUDENTSKI SVET

V študijskem letu 2021/2022 je deloval Študentski svet VŠ GRM v naslednji sestavi:

- Manca Kavšček, apsolvent
- Kristina Kovač, 3. letnik

- Julija Lazar, 3. letnik
- Milan Bizjan, 2. letnik,
- Jan Kozjek, 2. letnik
- Klemen Urško, 2. letnik
- Simona Šterk, 1. letnik,

2.8 KATEDRA ZA VINARSTVO IN PODPORNE DEJAVNIKE RAZVOJA TURISTIČNE PONUDBE NA PODEŽELJU

V preteklem študijskem obdobju je bilo s strani študentov, zaposlenih, soustvarjalcev šole ter gostinsko-turističnega sektorja veliko zanimanja za področje izobraževanja, izvajanje programa Sožitje vin in kulinarike I. in II. stopnje. Programe smo izvajali v okviru izobraževalnih programov projekta Odprta akademija za inovativni turizem in MUNERA 3, kjer poteka izobraževanje za okoli 100 vinskih svetovalcev - sommelierjev, pri čemer so sodelovali tudi predavatelji, študenti in soustvarjalci Visoke šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Slovenija je raznolika in zelena dežela, ki navdušuje s svojimi gastronomskimi presežki, zato je nosilka naziva Evropska gastronomska regija 2021, saj po mnenju strokovne komisije Evropske gastronomske regije prispeva k trajnostnemu razvoju in skupaj z mnogimi deležniki, ki soustvarjajo na tem področju stremi k viziji, da postane Slovenija svetovno znana zelena država na področju gastronomije, trajnostnega turizma, izobraževanj o prehrani in kakovostne preskrbe s hrano. Naziv Sloveniji Evropska gastronomska regija 2021 je velika priložnost za področje gastronomije in povezovanja mnogih drugih področij, kot so politika prehrane, turizem, lokalna kulinarika, kmetijstvo, vinarstvo, gostinstvo, čebelarstvo, zdravje in drugo. Vinski svetovalci - sommelierji povezujejo sožitje vin in kulinarike in morajo sodelovati v celotnem procesu od nabave kakovostnih živil do priprave kulinarčnih krožnikov ter izbora vin in postrežbe z zgodbo, da ponudijo popolno doživetje.

Na VŠ GRM smo pripravili podlage za ustanovitev Katedre za vinarstvo in podporne dejavnike razvoja turistične ponudbe na podeželju, sklep o ustanovitvi so sprejeli člani Senata na 12. redni seji dne 9. 7. 2020. Tu so združeni tudi vinski svetovalci - sommelierji Vinorodne dežele Posavje, saj smo prišli do ugotovitve, da gostinsko turistični obrati v Sloveniji potrebujejo vinske svetovalce - sommelierje, zato nagovarjamo študente, predavatelje in lastnike gostinsko-turističnih obratov v podeželskem prostoru, da med svoje zaposlene vključijo vinske svetovalce - sommelierji oziroma da jih motivirajo k pridobitvi certifikatov vinski svetovalca - sommelier I., II. in III. stopnje, na kar predvsem pripravljamo tudi naše študente. Vinorodna dežela Primorska in Podravje že imata vinske svetovalce - sommelierje,

ki so povezani v sekcije vinskih svatovalcev, Vinorodna dežela Posavje pa to sekcijo vzpostavlja v okviru pridobljenega projekta Poslovni model: razvoj mreže sommelierjev in Katedre s pripravo pravil o delovanju vinskih svetovalcev, kodeksom o vedenju vinskih svetovalce, celostno grafično podobo, uniformami idr.

Katedro vodijo:

- doc. dr. Julij Nemanič, enolog, vinski vitez - predstojnik.
- Izr. prof. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, sommelierka,
- Anton Pezdirc, ing. kmet., enolog, vinski vitez.
- Franci Mežič, mag. tur., sommelier, degustator/pokuševalec vina in proizvodov iz vina.

Katedra se je oblikovala na zaokroženem delu študijskega in raziskovalnega področja zaradi usklajevanja in razvijanja izobraževalnega in s tem povezanega znanstveno-raziskovalnega dela na tem področju in zaradi razvijanja strokovnih ter znanstvenih disciplin in strok. Glavna naloga katedre je skrb za potek in razvoj strokovne, aplikativne, pedagoške in znanstveno-raziskovalne dejavnosti izobraževalne institucije, predvsem pa razvoj in implementacija projekta Poslovni model: razvoj mreže sommelierjev. Z znanjem, dolgoročno načrtnim izobraževanjem ter osveščanjem, predvsem kmetij in profesionalcev na področju gostinstva in turizma, bodo lahko zagotovljeni uspehi. V okviru Katedre so predstavljene smernice Slovenije, ki ima izjemne naravne pogoje za pridelavo vin. Izpostavljena so znanja, ki jih potrebuje sodoben vinogradnik, kletar in glavni poudarki izobraževalnega programa, s področji vinogradništvo, vinarstvo, poudarki na izobraževanju v vinarstvu, pridobljenih kompetencah, izobraževanju v gastronomiji-sommelierstvu, komu je namenjeno izobraževanje za vinskega svetovalca-sommelierja in kompetence sommelierja. Katedra za vinarstvo in podporne dejavnike razvoja turistične ponudbe na podeželju daje študentkam in študentom kompleksno, konkurenčno znanje skozi nauk, da je za vsak nastanek krize v panogi krivo pomanjkanje kompleksnega znanja, v načrtovanju obnove vinogradov, pridelavi in predelavi grozdja, negi vina, v ponudbi in predstavljanju vina kupcem.

Člani katedre se redno srečujejo, zlasti neformalno in snujejo načrte za prihodnost. V preteklem obdobju so potekale zaključne aktivnosti v okviru projektov - Poslovni model: mreža sommelierjev z zaključno slovesno podelitvijo diplom vsem, ki so uspešno zaključili izobraževanje Sommelier I ali Sommelier II, ki jih je katedra izvajala ob finančni podpori projekta Munera 3 - Pridobivanje kompetenc zaposlenih, ki je omogočil, da so bili tečajji za vse zaposlene brezplačni. Sedaj pa člani katedre na osnovi analize opravljenih izobraževanj izpopolnjujejo program in

se usmerjajo v nove izvedbe tečajev in tudi pridobivanje dodatnih sredstev iz ustreznih razpisov, na katere bo prijave izvajala VŠ GRM.

PEDAGOŠKE AKTIVNOSTI VŠ GRM

2.9 VPIS V ŠTUDIJSKEM LETU 2021/2022

V študijskem letu 2021/2022 smo nadaljevali z izobraževalnim procesom v okviru izrednega študija istočasno pa pripravili vse potrebno za začetek izvajanja študijskega procesa v okviru rednega študija v študijskem letu 2022/2023. V študijski program Upravljanje podeželja je bilo v različnih letnikih vpisanih 6 študentov.

Tabela 1: Vpis v študijskem letu 2021/2022

	SKUPAJ	1. letnik	2. letnik	3. letnik	absolvent
Vpisanih	9	1	6	2	0

Tabela 2: Prehodnost

LETNIK	ŠT. ŠTUDENTOV	PREHODNOST	PONAVLJANJE
1	1	100 %	/
2	0	/	0 %
3	2	100 %	0 %

2.10 DIFERENCIALNI IZPITI IN PREDMETI PO LETNIKIH IN SEMESTRIH 2021/2022

1. LETNIK - DIFERENCIALNI IZPITI: 5 PREDMETOV

Tabela 3: Diferencialni izpiti 1. letnika

PREDMETI	IZVAJALEC	ŠT. UR	ŠT. ŠTUDENTOV
Poslovni račun in statistika	doc. dr. Franc Brcar	6	7
Celostni razvoj podeželja	Izr. prof. dr. Marjan Ravbar	6	8
Osnove rastlinske pridelave	Doc. dr. Jože Podgoršek	6	2
Osnove živinoreje	Dr. Vida Čadonič-Špelič, pred., Barbara Turk, pred.	6	3

Logistika v kmetijstvu	prof. dr. Robert Vodopivec	4	6
------------------------	----------------------------	---	---

1. LETNIK - BREZ DIFERENCIALNIH IZPITOV - 6 PREDMETOV

V prvem letniku se je izvajalo 6 predmetov (pri tem niso upoštevani diferencialni izpiti za prvi letnik).

Tabela 4: Predmeti 1. letnika

PREDMETI	IZVAJALEC	ŠT. UR	ŠT. ŠTUDENTOV
Temelji evropskega prava	prof. dr. Uroš Pinterič	5	1
Računalništvo in informatika v kmetijstvu	Izr. prof. dr. Blaž Rodič	4	1
Strokovna terminologija v tujem jeziku	doc. dr. Alenka Divjak	5	1
Ekonomika	Doc. dr. Marija Turnšek Mikačič	6	1
Trajnostni razvoj s poudarkom na naravnih virih	doc. dr. Nataša Viršek Ravbar	4	1
Podjetništvo in trženje	prof. dr. Robert Vodopivec	6	1

2. LETNIK - 9 PREDMETOV

V drugem letniku se je izvajalo 9 predmetov.

Tabela 5: Predmeti 2. letnika

PREDMETI	IZVAJALEC	ŠT. UR	ŠT. ŠTUDENTOV
Pridelovanje poljščin in vrtnin	Doc. dr. Jože Podgoršek	5	4
Sadjarstvo in vinogradništvo	Dr. Mateja Colarič Bajc, VP, doc. dr. Julij Nemanič	5	1
Fiziologija in prehrana rastlin	doc. dr. Jože Podgoršek; dr. Mateja Colarič Bajc, VP	5	6
Dodatne in dopolnilne dejavnosti na podeželju	Doc. dr. Marija Turnšek Mikačič	5	2
Upravljanje z divjadjo in gozdom	Anton Goršin, pred.	4	5
Agroživilska kemija	Doc. dr. Aleš Gasparič	5	5
Vinarstvo	Doc. dr. Julij Nemanič	5	3
Kultura in način	Izr. prof. dr. Lea-Marija	5	2

prehranjevanja	Colarič-Jakše		
Urejanje kmetijskih zemljišč	doc. dr. Jože Podgoršek	4	5

3. LETNIK - 10 PREDMETOV

V tretjem letniku se je izvajalo 10 predmetov.

Tabela 6: Predmeti 3. letnika

PREDMETI	IZVAJALEC	ŠT. UR	ŠT. ŠTUDENTOV
Kmetijska politika	Prof. dr. Uroš Pinterič	4	2
Biotehnologija in genetika	Doc. dr. Aleš Gasparič	6	1
Upravljanje z gozdom in ekosistemi	Anton Goršin, pred.	5	2
Gojenje in uporaba koristnih organizmov	doc. dr. Tit Turnšek	5	4
Obnovljivi viri energije	mag. Aleš Zver, pred.	5	1
Zdravilne in aromatične rastline	Dr. Janko Rode, VP	5	2
Celovita kakovost in poslovna odličnost	doc. dr. Franc Brcar	5	2
Ekoremediacije	Doc. dr. Jože Podgoršek	5	2
Ekološko kmetijstvo	Dr. Janko Rode, VP, dr. Mateja Colarič Bajc, VP	5	2
Učinkovita raba energije	mag. Matjaž Glavič, pred.	5	2

2.11 ŠTEVILO IZVEDENIH UR IN PREDMETOV PO SEMESTRIH IN LETNIKIH 2021/2022

Tabela 7: Število izvedenih ur in predmetov po semestrih v št. letu 2021/2022

	1. SEMESTER (število ur)	2. SEMESTER (število ur)	SKUPAJ	1. SEMESTER (število predmetov)	2. SEMESTER (število predmetov)	SKUPAJ
1. LETNIK- DIFERENCE	6	22	28	1	4	5
1. LETNIK- brez diferenc	24	6	30	5	1	6
2. LETNIK	24	19	43	5	4	9
3. LETNIK	30	20	50	6	4	10
SKUPAJ	74	67	141	1	13	30

2.11.1 Področje strokovne prakse

Strokovna praksa za študente kot običajno poteka pretežno na Medpodjetniško izobraževalnem centru, ki deluje na lokaciji Sevno 13, 8000 Novo mesto s katerim imamo vzpostavljeno sodelovanje, saj je to poligon z bogatimi vsebinami za praktično usposabljanje iz posameznih tematskih področij, ki so v študijskem programu in kurikulumu VŠ GRM Novo mesto. Za site študente, ki svojo prihodnost vidijo v gostinstvu in turizmu organiziramo prakso v Gostišču na trgu, Hiši kulinarike in turizma, Učilni okusov v Ljubljani, ali v Podeželsko izobraževalnem centru. Sicer pa študentje opravljajo praktična usposabljanja tudi v podjetjih, organizacijah in inštitucijah po Sloveniji in tujini še zlasti pa pri Grmčanih in pri delodajalcih (partnerjih) v okolju. V okviru aktivnosti internacionalizacije šole smo tudi v študijskem letu 2021/2022 organizirali praktično usposabljanje dijakov iz področja biotehnike ter gostinstva in turizma iz prostora bivše Jugoslavije na Grmu Novo mesto - centru biotehnike in turizma oziroma pri njegovih partnerjih. Na ta način motiviramo mlade k vpisu v program Upravljanje podeželja na Visoko šolo za upravljanje podeželja GRM Novo mesto, kjer ponujamo različne izbirne module. V skladu z internimi akti smo za študente vpisane direktno v drugi letnik izvedli priznavanje predmetov Strokovna praksa 1 in Strokovna praksa 2.

Šola je v letih delovanja spletna močne zvezi z različnimi organizacijami in podjetji zlasti v regiji, ki nudijo možnost opravljanja prakse študentom. Prav tako je preko programa Erasmus+ študentom dana možnost opravljanja prakse v tujini.

2.12 AKTUALIZACIJA ŠTUDIJSKEGA PROGRAMA

V študijskem obdobju 2021/2022 smo v skladu z načrtanimi smernicami in pobudami Komisije za samoevalvacijo nadaljevali z aktivnostmi za aktualizacijo študijskega programa Upravljanje podeželja. V skladu s tem smo tudi potencialne študente za študijsko leto 2022/2023 nagovarjali preko e-pošte »Postani diplomirani inženir Upravljanja podeželja z dodatnim certifikatom Vodja šole za samooskrbo. Samooskrba in trajnostni razvoj podeželja - priložnost in prihodnost za celotno družbo.« Na podlagi individualnih sestankov na sedežu posameznih podjetij, organizacij in zadrug ter ob posameznih sestankih (Upravni odbor, Senat) smo tako evidentirali področja za aktualizacijo študijskega programa Upravljanje podeželja, in sicer naslednja področja:

- Ekološko kmetijstvo.
- Nove tehnologije v kmetijstvu.
- Digitalizacija v biotehnik in na podeželju.
- Socialno-varstvene vsebine na podeželju.
- Samooskrba in trajnostni razvoj podeželja.
- Upravljanje z vodami z akvakulturo.
- Discipline razvoja gostinsko turističnih vsebin na podeželju (sommelierji, glamping, eko hotel, lokalno pridelana hrana v gostinski ponudbi, revitalizacija zidanic in drugih nastanitvenih kapacitet, obnova in gostinsko turistična ponudba v gradovih, butična doživetja ...).
- Razvoj znanstvene metode biokristalizacije.
- Tržne logistične aplikacije.
- Med drugim sta bila v letu 2020/21 v okviru gostovanja Slovenskega raziskovalca zaposlenega v tujini aktualizirana učna načrta za predmeta Temelji Evropskega prava in Kmetijska politika.

Ker program Upravljanje podeželja, ki ga izvaja VŠ GRM pomeni nadgradnjo študijskih programov Višje strokovne šole Grm Novo mesto, se odločamo za enotno promocijo saj se lahko neposredno v 2. letnik študija na Visoki šoli za upravljanje podeželja Grm Novo mesto vpišejo študentje, ki so zaključili višješolski strokovni študijski program s predhodno opravljenimi diferencialnimi izpiti v skladu s programom in merili za prehode.

3 ZNANSTVENO RAZISKOVALNO DELO VŠ GRM

3.1 ZNANSTVENO RAZISKOVALNO DELO

Komisija za znanstveno raziskovalno dejavnost (KZRD) Senata VŠ Grm v sestavi izr. prof. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, dr. Mateja Colarič Bajc, VP ter doc. dr. Franc Brcar je bila imenovana na novo s strani senata VŠ Grm dne 6. 11. 2020. Dr. Mateji Colarič Bajc, ki je članica komisije že vrsto let, sta se pridružila dva nova člana. Komisija se je sestala v času epidemije na daljavo v januarju 2021, ko smo pripravljali Poročilo o obveznosti po pogodbi o dodelitvi sredstev za izvajanje študijske in znanstveno raziskovalne dejavnosti v letu 2019 za Mestno občino Novo mesto, da smo pripravili Poročilo visokošolskega zavoda o znanstvenem, strokovnem in raziskovalnem delu od 2016 do 2020 s priložo Izpis bibliografije visokošolskih sodelavcev na VŠ GRM oz. t. i. Bibliografski kazalci raziskovalne uspešnosti od leta 2015 do leta 2020. Sicer pa je bila v stikih, zlasti na daljavo po potrebi.

Po znanstveno raziskovalnem delu bi v zadnjem 5-letnem obdobju izpostavili raziskovalca in visokošolskega učitelja na VŠ Grm, prof. dr. Aleša Gregorca, ki je v obdobju od 2016 do prve polovice leta 2021 objavil kar 19 izvirnih znanstvenih člankov v soavtorstvu in v enakem obdobju 4 pregledne znanstvene članke. Visokošolski učitelj ima v obdobju od 2016 do 2021 v bibliografiji 91 zapisov, bodisi znanstvenih ali strokovnih del, sicer pa je prof. dr. Aleš Gregorc na VŠ GRM nosilec izbirnega modula 5: Čebelarstvo. Trinajst (13) izvirnih znanstvenih člankov ima v enakem obdobju doc. dr. Franc Brcar (nosilec predmeta Celovita kakovost in poslovna odličnost). Osem (8) izvirnih znanstvenih člankov je objavila tudi doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše. Visokošolska učiteljica ima v obdobju od 2016 do prve polovice leta 2021 v bibliografiji vnesenih 45 zapisov znanstvenih ali strokovnih del, sicer pa je nosilka izbirnega predmeta Kultura in način prehranjevanja ter izbirnega Načrtovanje turistične ponudbe. Tudi izr. prof. dr. Blaž Rodič je v enakem obdobju objavil 7 izvirnih znanstvenih člankov, sicer nosilec predmeta Računalništvo in informatika; doc. dr. Alenka Divjak je v letih od 2016 do prve polovice leta 2021 objavila 6 izvirnih znanstvenih člankov ter 3 pregledne znanstvene članke, sicer nosilka obveznega predmeta Strokovna terminologija v tujem jeziku - angleški jezik in doc. dr. Marija Turnšek Mikačič 2 izvirna znanstvena članka in 1 preglednega (nosilka obveznega predmeta Ekonomika, izbirnega predmeta Dodatne in dopolnilne dejavnosti na podeželju ter izbirnega modula Gospodarjenje s kmetijskim prostorom) ...

V znanstveni in raziskovalni dejavnosti štejejo poleg objav v revijah, ki jih indeksirajo SCI Expanded, SSCI, Scopus A&HCI, druge mednarodne bibliografske

baze podatkov (MBP) s seznama agencije oz. objav v drugih znanstvenih revijah s seznama agencije, tudi citati oz. odmevnost še vrsto let po objavi. Le-ta se meri s številom čistih citatov, izračunanih na podlagi člankov v COBIB.SI in so povezani z WoS ali Scopus. Tudi v tej kategoriji je bil od leta 2016 dalje vodilni dr. Aleš Gregorc s kar 3505 čistimi citati v zadnjih 10 letih (nosilec izbirnega modula 5 Čebelarstvo), sledijo dr. Mateja Colarič Bajc, VP s 723 čistimi citati (sonosilka obveznega predmeta Fiziologija in prehrana rastlin, izbirnega predmeta Sadjarstvo in vinogradništvo ter izbirnega modula Ekološko kmetijstvo),... Objave in citiranost visokošolskih učiteljev močno sovpadajo s predmeti, katerih nosilci so. Poleg znanstvenih objav (izvirni znanstveni članki, objavljeni znanstveni prispevki na konferenci in znanstvene monografije), imajo visokošolski učitelji glede na povezanost s stopnjo študija (visokošolski študij 1. stopnje), kjer poučujejo, tudi veliko strokovnih objav (npr. strokovnih člankov, objavljenih strokovnih prispevkov na konferencah ..., nadalje sekundarnega avtorstva npr. kot mentorji pri diplomskih delih, uredniki revij). Strokovne članke, monografije in ostalo so med visokošolskimi učitelji v obdobju od 2016 do 2021 največ objavljali dr. Julij Nemanič, dr. Aleš Gregorc in dr. Lea-Marija Colarič-Jakše.

V iztekajočem študijskem letu ni bilo nobenih sprememb v raziskovalni skupini, saj zaradi finančnih vzrokov ni bilo novih zaposlitev, ki bi lahko prinesle dodatno zaposlitev raziskovalca. Vodja raziskovalne skupine Inštitut za upravljanje podeželja Grm Novo mesto ostaja dr. Lea-Marija Colarič-Jakše. Tako sta v raziskovalni skupini Inštitut za upravljanje podeželja Grm Novo mesto vpisani skupaj le 2 raziskovalki. Ob urejenem stabilnem sistemskem financiranju bomo že v prihodnjem letu okrepili področje znanstveno-raziskovalnega dela.

Aplikativno raziskovalne projekte smo izvajali zaposleni na VŠ GRM. Kot partnerji smo se vključevali v projekt Model certificiranja slovenske zelenjave - Pilotni projekt za podukrep Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij (pričetek projekta 1. 1. 2019 in zaključek 31. 12. 2020), kjer smo februarja 2021 sodelovali tudi pri pripravi Poročila za leto 2020 ter pri t. i. Analizi izvedljivosti prenosa v leto 2020. V letih 2020 in 2021 smo se vključevali tudi v projekt Erasmus+ KA2 YEAH! Young Entrepreneurs in Aquaponics - High five! Prav tako so v nadaljevanju navedeni tudi mnogi drugi, vsebinsko pomembni projekti, v katere se lahko vključujejo tudi študentje in pridobijo širši vpogled v stroko.

3.2 SODELOVANJE VŠ GRM Z DRUŠTVOM DOLENJSKA AKADEMSKA POBUDA

Razvojna, raziskovalna, znanstvena in akademska misel se na Visoki šoli za upravljanje podeželja GRM Novo mesto širi tudi s sodelovanjem v društvu Dolenjska akademska pobuda (DAP, <http://www.dap.si/>), ki kot del civilne družbe deluje v

prostoru že dvajset let in združuje preko 150 znanstvenikov, univerzitetnih profesorjev in ostalih akademsko razmišljujočih ljudi z vodilom: ustanoviti državno univerzo širšega območja, ki poleg Dolenjske in Bela krajine obsega tudi Kočevsko-Ribniško območje in Posavje. Območje predstavlja prostor, ki je industrijsko izjemno močan, kmetijsko intenziven in uspešen ter prinaša občuten del dodane vrednosti celotne države, po nekaterih podatkih kar 40 %. Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto želi z dosežki na gospodarsko in razvojno pomembnih področjih razvoja in raziskav, izobraževanja in sploh akademskega in etičnega delovanja podpirati nadaljnje aktivnosti in prizadevanja za sodobno državno, javno univerzo, ki bo usmerjena v napredne in učinkovite smeri v gospodarstvu, saj ima to okolje častitljivo intelektualno, kulturno, znanstveno, raziskovalno, ustvarjalno in razsežno tradicijo. V okviru soustvarjanja z Dolenjsko akademsko pobudo, v kateri aktivno deluje dekanja Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto izr. prof. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, je bil izveden Letni zbor članov, Akademski večer, Seje Upravnega odbora in udeležbe članov na različnih dogodkih. Društvo Dolenjska akademska pobuda Novo mesto je po šestih letih premora obudilo podelitev Nahtigalovih priznanj, s katerimi želita društvo in Mestna občina Novo mesto mlade spodbujati k posamičnemu in skupinskemu raziskovalnemu delu na področju raziskovalnega in mentorskega dela z mladimi, hkrati pa dvigovati raziskovalno raven kulture na področju Dolenjske, Posavja in Bele krajine.

3.3 INŠTITUT ZA UPRAVLJANJE PODEŽELJA

Inštitut za upravljanje podeželja z istoimensko ožjo raziskovalno skupino deluje v okviru Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto.

Raziskovalno skupino sestavljajo:

- Izr. prof. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, vodja raziskovalne skupine,
- dr. Mateja Colarič Bajc, VP.

V študijskem letu 2021/2022 smo imeli namen povečati število članov v raziskovalni skupini, saj se želimo v večji meri osredotočiti na področje raziskovalnega in razvojnega dela. V obdobju od ustanovitve inštituta smo izvedli vpis v evidenco raziskovalnih organizacij. Zavedamo se pomena raziskovalnih projektov in razpisov, katere sproti preverjamo. Sledimo tudi objavam Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (ARRS) glede raziskovalnih razpisov in v primeru primerne razpisa preverimo možnost prijave. V tem študijskem obdobju smo žal bili neuspešni pri prijavi projektov ARRS. V dobršnem delu študijskega leta 2021/2022 še nismo imeli urejenega systemskega financiranja, zato je bila naša realnost ta, da smo sodelovali s kar nekaj zelo uspešnimi zunanjimi visokoškolskimi učitelji, ki pa niso mogli biti člani raziskovalne skupine, ker niso bili zaposleni (niso

v delovnem razmerju) na VŠ GRM. Sedaj, ko je sistemsko financiranje urejeno bomo lažje zaposlovali tudi ustrezne kadre za raziskovalno in inovativno dejavnost in preko projektov pridobili dodatna sredstva za razvoj znanstvenega dela in tudi ostalih dejavnosti na šoli.

V okviru inštituta smo nadaljevali raziskovanje na področju osnovnih pristopov k ugotavljanju kakovosti hrane in razvoja znanstvene metode biokristalizacije z namenom določitve sistema za testiranje kakovosti hrane kar je vodil raziskovalec dr. Jens Otto Andersen z Danske (Biodinamic Research Association Denmark), ki se že več kot 20 let ukvarja z raziskavami in išče odgovore na vprašanja, katere so zakonitosti, ki odločajo o kakovosti hrane. V okviru raziskav so prišli do dognanj, da ima hrana večjo vitalno energijo, če je pridelana po ekoloških ali biodinamičnih metodah, čim manj predelana, filtrirana, obdelana in daje velik pomen zaradi bogate genske pestrosti starim lokalnim sortam rastlin. Dr. Andersen je soavtor raziskovalnega poročila »Ekološko pridelana hrana in zdravje ljudi«, avtor knjige »Vitalnost od tal do želodca«, soustanovitelj konzorcija v katerem se povezuje z Univerzo v Kasslu (Nemčija) in Inštitutom Louis Bolk na Nizozemskem ter mednarodnega raziskovalnega združenja »Kvaliteta hrane in zdravje«. S svojimi sodelavci po Evropi je razvil metodo (biokristalizacija), s katero lahko ocenimo vitalnost ali življenjsko moč v hrani. Z odgovori za jutri se ukvarjamo tudi na VŠ GRM v okviru procesov izobraževanja, usposabljanja, raziskovanja ter pridelave. S pomočjo dr. Andersena in v sodelovanju z mednarodno priznanim podjetjem Pio d.o.o. iz Šentjerneja se v laboratorijih postavlja primerna infrastruktura za ocenjevanje kakovosti hrane v praksi, njene vitalnosti in sposobnosti, da podpira naš organizem pri življenjskih procesih v stresnih pogojih. Realna kakovost hrane ni samo v kemijski sestavi posameznih sestavin, ampak je bistvenega pomena organizacija strukture teh sestavin.

Inštitut za upravljanje podeželja sledi Politiki odličnosti Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, njenemu poslanstvu, vrednotam in viziji. Najpomembnejša strateška usmeritev Inštituta za upravljanje podeželja pa je odličnost aplikativnega raziskovalnega dela, ki se kaže v razvojno-raziskovalnih projektih, predstavljenih v nadaljevanju poročila.

3.4 KNJIŽNIČNA DEJAVNOST

Knjižnična dejavnost na VŠ GRM je organizirana v sklopu knjižnice enega od ustanoviteljev, to je Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma. Skladno s pridobitvijo sistemskega financiranja smo pristopili tudi k ureditvi lastnih prostorov za dejavnost knjižnice VŠ GRM. Za sedaj pa knjižnica VŠ GRM deluje v prostoru knjižnice Grm Novo mesto, kjer ima svoj oddelek, kjer gradi svojo knjižnično zbirko

in nudi podporo uporabnikom. Knjižnica je namenjena predvsem študentom, predavateljem in sodelavcem VŠ GRM, pa tudi za ostale uporabnike. Študenti postanejo člani ob vpisu, ostali uporabniki pa ob prvem obisku knjižnice. Članarine ni. Uporabniki lahko iščejo gradivo po spletnem katalogu, preko sistema COBISS, katerega članica je tudi Knjižnica Grm Novo mesto in posledično knjižnični oddelek VŠ GRM. Možna je izposoja iz vseh treh oddelkov knjižnice, in sicer iz oddelka Kmetijske šole in biotehniške gimnazije, oddelka Srednje šole za gostinstvo in turizem ter oddelka VŠ GRM. V knjižnici Grm sta zaposleni 2 osebi (zaposleni na Grmu Novo mesto - centru biotehnik in turizma), ena deluje na oddelku Kmetijske šole in biotehniške gimnazije in ena na oddelku Srednje šole za gostinstvo in turizem. Slednja ima tudi licenco za katalogizacijo monografskih publikacij. Na oddelku VŠ GRM deluje ena zaposlena (zaposlena na VŠ GRM Novo mesto), ki je zaključila proces usposabljanja in pridobila ustreznih dovoljenj za vzajemno katalogizacijo oz. postala bibliotekarka.

Po podatkih iz evidenc portala BibSiSt Online v2.0 (Statistični podatki o knjižnicah, Visokošolske knjižnice, 2021) je imela Knjižnica Grm Novo mesto skupaj evidentiranih 34.641 enot knjižničnega gradiva (od tega 33.680 knjižnega gradiva in 961 enot neknjižnega gradiva). Prirasta je bilo 210 enot (199 enot knjižnega gradiva in 11 enot neknjižnega gradiva). Od tega je bilo nakupa knjižnega gradiva 150 enot, darov 45 enot. Od neknjižnega gradiva je bilo nakupa 11 enot, odpisa 129 enot, tekoče naročenih naslovov serijskih publikacij pa je bilo 67.

Knjižnica ima 181 m² neto uporabne površine, 42 čitalniških sedežev ter 4 osebne računalnike, ki so namenjeni uporabnikom. Uporabnikom je na voljo naprava Printbox, ki omogoča barvno tiskanje in skeniranje dokumentov. Izposoja in obisk knjižnice za študente in ostale uporabnike VŠ GRM je bila v času delovnega časa knjižnice, med tednom dopoldne do 12.00. Po podatkih iz evidenc je bilo 44 aktivnih članov knjižnice na oddelku VŠ Grm (študenti, predavatelji, sodelavci, drugi). Študentje so si izposojali gradivo večinoma za izdelavo seminarskih, projektnih in diplomskih nalog. Bilo je 29 evidentiranih obiskov knjižnice ter 56 izposoj, od tega 54 izposoj na dom in 2 izposoji v knjižnico (po podatkih BibSiSt Online v2.0, Statistični podatki o knjižnicah, Visokošolske knjižnice, 2021). Vpogleda v uporabo podatkovnih baz nimamo. S strani uporabnikov knjižnice oddelka VŠ GRM v obdobju 2021/2022 ni bilo evidentiranega koriščenja medknjižnične izposoje.

Za izdelavo bibliografij je sklenjen tudi sporazum s knjižnico Mirana Jarca Novo mesto in pa Narodno Univerzitetno Knjižnico (NUK) mnogi predavatelji pa se poslužujejo tudi drugih knjižnic. Izvajala se je tudi individualna pomoč in izobraževanje za posamezne študente (pomoč pri iskanju virov, pridobivanju

ustreznega gradiva, izdelavi diplomskih nalog, navajanju virov, ipd.). Oddaljen dostop do podatkovnih baz smo vpisanim študentom omogočili preko članstva v Narodni in univerzitetni knjižnici (NUK) ter članstva v Knjižnici Mirana Jarca. Z obema knjižnicama imamo sklenjen sporazum. Preko članstva v obeh knjižnicah imajo študenti kot člani na voljo tudi vse ostale storitve, ki jih knjižnice nudijo. Od marca 2019 je na VŠ GRM na voljo dostop do baze Scopus. Dostopa do drugih relevantnih podatkovnih baz (preko konzorcijev) nismo mogli zagotoviti zaradi finančne situacije. Nakup učnega gradiva, ki je bil načrtovan za leto 2021/2022 se prav tako še ni izvedel iz istih razlogov in je prestavljen v naslednje študijsko leto.

4 IZOBRAŽEVALNI PROGRAMI

4.1 »IZVAJANJE PROGRAMOV NADALJNJEGA POKLICNEGA IZOBRAŽEVANJA IN USPOSABLJANJA V LETIH 2018-2022« - MUNERA 3

V juliju 2018 je soustanovitelj zavod Grm Novo mesto skupaj z drugimi šolskimi centri uspešno kandidirali na javni razpis »Izvajanje programov nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja v letih 2018-2022«, ki ga delno financira Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada in delno Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Na Visoki šoli za upravljanje podeželja Grm Novo mesto smo pristopili k sodelovanju in pripravili različne izobraževalne programe ter bili koordinator in izvajalec posameznih vsebin. MUNERA 3, vodilni partner Šolski center Nova Gorica, je projekt, ki vključuje večino srednješolskih centrov in srednjih ter višjih strokovnih šol v Sloveniji.

Tako se v obdobju 2018-2022 na vseh sodelujočih šolah izvajajo programi nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja za zaposlene, in sicer programi usposabljanja in izpopolnjevanja, programi za pridobitev dodatnih kvalifikacij, programi za pridobitev višje strokovne izobrazbe in prekvalifikacij na področju srednjega strokovnega ter višjega strokovnega izobraževanja. Cilj projekta je v te programe vključiti 17.640 zaposlenih oseb, z namenom doseganja večje zaposljivosti in mobilnosti med področji dela ter na področju osebnega razvoja in delovanja v sodobni družbi. Pri pripravi programov je bilo potrebno upoštevati smernice in potrebe trga dela oz. razvoja gospodarstva in družbe. Znanje, inovativnost in kreativnost so pomembni elementi, na katerih je potrebno graditi gospodarski in družbeni razvoj. Digitalna preobrazba spreminja tako poslovne procese kot tudi način dela. Zato dajeta Republika Slovenija in Evropska komisija velik poudarek pridobivanju kompetenc, ki jih zaposleni potrebujejo zaradi uvajanja digitalnih procesov in inovacij. Spremembe poslovnih modelov, ki jih prinašata 4. in 5. industrijska revolucija, prinašajo spremenjen način dela, zato se mora trg dela prilagoditi in omogočiti različne oblike dela. Digitalizacija bo zahtevala nove ideje, nove podatke in nove poslovne modele. Do leta 2027 naj bi bilo več kot dve tretjini delovnih mest nerutinskih, miselno delo visoko usposobljene delovne sile pa bo v porastu. Temu primerno se bodo spremenile tudi kompetence, ki bodo potrebne za zasedanje delovnih mest prihodnosti, ki v veliko podjetjih - predvsem mladih - postajajo že aktualna.

Seznam potrjenih usposabljanj:

- Čiščenje in urejanje poslovnih in zasebnih prostorov.
- Dekoracije v cvetličarstvu.
- Dopolnilne dejavnosti na podeželju.
- Ekološko kmetovanje.
- Gojenje, predelava, trženje in uporaba jagodičja.
- Harmonija okusov.
- Informacijska podpora na kmetijskem gospodarstvu - Excel.
- Inovativni pristopi v strežbi gosta.
- Interpretacija dediščine v turizmu.
- Izdelava mesnin na tradicionalni način.
- Izzivi v poljedelstvu.
- Konservacija in restavriranje likovnih del.
- Kuhajmo skupaj.
- Kulturno nasledstvo kot podlaga za razvoj kulturnega turizma.
- Mala šola etnologije ali dediščina najboljša učiteljica.
- Nega gozda.
- Ocenjevalec konj.
- Okusi Slovenije - doživetja prehranske kulturne dediščine v turizmu.
- Organizacija atraktivnih turističnih prireditev in doživljanj na podeželju.
- Oskrba in prehrana konj.
- Oskrbovalne verige v kmetijstvu.
- Poslovno sporazumevanje za zaposlene v biotehnikih.
- Povezani za večjo konkurenčnost in uspešnost.
- Pridelava sadik vrtnin.
- Pridelovalec zelenjave.
- Priprava dietnih jedi.
- Priprava jedi za predšolske otroke.
- Priprava poslovnega načrta.
- Priprava zdravih kruhov in pekovskega peciva.
- Prireja kobiljega mleka.
- Prodajalec mesa in mesnih izdelkov.
- Različne kulture in načini življenja v izobraževalnih procesih in turizmu.
- Razvoj kompetenc in karijerne poti na podeželju.
- Sečnja dreves.
- Senzorična analiza vin.
- Slovenski pogrinjek.
- Slovenščina kot jezik okolja za tuje zaposlene v biotehnikih.
- Skrb za zdrav življenjski slog.
- Spletni digitalni multimediji.

- Sporazumevanje v ruskem jeziku - nova priložnost za razvoj turizma in strokovno rast zaposlenih.
- Spravilo gozdno lesnih sortimentov.
- Šola za samooskrbo.
- Tehnologija pridelave grozdja.
- Trženje v kmetijstvu.
- Turistični animator.
- Turistično spremljanje in vodenje.
- Učenje z gozdom.
- Učinkovita raba energije v vsakdanjem življenju.
- Umetnost sožitja vin in kulinarike - I. stopnja.
- Umetnost sožitja vin in kulinarike - II. stopnja.
- Upravljanje s kraškimi naravnimi viri.
- Ustvarjanje privlačnih zgodb, ki jih odstira slovensko podeželje in gobarjenje.
- Varno rokovanje z živili.
- Vinarstvo - tehnologija pridelave vin.
- Wellness-smisel samorazvoja.
- Zdravstveno varstvo živali.
- Zeliščarstvo.
- Uporaba hladnokrvnih konj.
- Uresničevanje ciljev in metode štirih korakov za večjo osebno učinkovitost in produktivnost v podeželskem ustvarjalnem okolju.
- Praktični načini in orodja za uspešno trženje lokalnih pridelovalcev in ponudnikov na svetovnem spletu.
- Tradicionalna znanja v sodobni preobleki.

4.2 DEJAVNOST INFORMIRANJA, SVETOVANJA, UGOTAVLJANJE IN VREDNOTENJE NEFORMALNO PRIDOBLENEGA ZNANJA OD 2016 DO 2022 (DIS OSREDNJA JV REGIJA 2016 - 2022)

V letih 2016 - 2022 Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport in Evropski socialni sklad sofinancirata dejavnost svetovanja za zaposlene, s poudarkom na spodbujanju zaposlenih za razvoj predvsem ključnih kompetenc. Svetovanje v osrednjem delu JV regije izvaja konzorcij, ki ga vodi RIC Novo mesto, partnerji pa so Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma (v sodelovanju z VŠ GRM), CIK Trebnje ter Šolski center Novo mesto. Prednostna ciljna skupina so zaposleni, samozaposleni in samozaposleni s statusom kmeta, ki potrebujejo dodatna usposabljanja, kvalifikacije ali prekvalifikacije zaradi potreb na delovnem mestu in trgu dela. Konzorcij bo v obdobju trajanja projekta nudil brezplačno svetovalno

podporo najmanj 1800 zaposlenim, Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma pa bo v partnerstvu z VŠ GRM v tem obdobju vključil v svetovanje 224 svetovancev oz. 168, kar pomeni, da se bo najmanj 75 % svetovancev po zaključenem svetovanju vključilo v različne programe usposabljanja/izobraževanja ali v postopke za pridobitev NPK oz. drugih certifikatov.

5 RAZVOJ KONCEPTOV NADALJNJEGA DELOVANJA ŠOLE

5.1 UTEMELJITE POTREB ZA USTANOVITEV JAVNE UNIVERZE S SEDEŽEM V NOvem MESTU

V letu 2021 smo pričeli sodelovati tudi pri pripravah vsebin za namero ustanovitve nove javne univerze, ki bi dopolnila in zaokročila obstoječo mrežo slovenskih javnih univerz, v katero bi se pridružila tudi Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, katere prva soustanoviteljica sta bila poleg Mestne občine Novo mesto tudi zavod Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma. V svojem poslanstvu bo univerza ustvarjala, razvijala, povezovala in širila interdisciplinarna znanja ter večine za odgovorno in kreativno uporabo ter razvoj sodobnih in trajnostnih tehnoloških in drugih rešitev na informacijsko-komunikacijskem področju, v tehniki in proizvodnji, različnih organizacijskih in družbenih okoljih, pri razvoju podeželja ter varovanju zdravja in narave, v matematiki in statistiki, umetnosti, humanistiki in varnosti. Pri tem bo upoštevala potrebe gospodarstva in javnega ter nevladnega sektorja, v regionalnem, nacionalnem in mednarodnem okolju. Ideja oblikovanja javne univerze v Jugovzhodni Sloveniji s sedežem v Novem mestu je bila prvič jasno izražena že leta 1994 in izhaja iz več virov: iz civilne družbe, iz lokalne skupnosti in regije, izrazito skladna pa je tudi z nacionalnimi in evropskimi strateškimi usmeritvami. Na področju civilne družbe izpostavljamo predvsem delovanje društva Dolenjska akademska pobuda, ki se že od svoje ustanovitve leta 1995 zavzema za delovanje in razvoj Univerze Novo mesto ter znanstvene, raziskovalne in izobraževalne dejavnosti v regiji. Snovanje »univerzitetnega središča« v regiji izrecno podpira tudi Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele Krajine kot predstavnik najuglednejših in najuspešnejših podjetij v regiji.

V letih od 2006 do 2014 je javni zavod Univerzitetno in raziskovalno središče Novo mesto, ki ga je ustanovila Mestna občina Novo mesto, deloval kot ključno javno podporno okolje za postavitve visokošolske in raziskovalne dejavnosti v regiji. S tem je prispeval k oblikovanju ene javne fakultete, dveh zasebnih fakultet in ene zasebne visoke šole, vseh zasebnih tudi s soustanoviteljstvom Mestne občine Novo mesto, ki so nato lahko samostojno postali nosilci visokega šolstva v regiji. Mestna občina je ostala trdno zavezana oblikovanju javne univerze. Tudi v aktualni

Strategiji razvoja Mestne občine Novo mesto 2015-2030 ostaja izrecno zapisana »podpora razvoju javne univerze in visokošolskih institucij - nadaljnji razvoj Centra razvoja, raziskav in inovacij JV Slovenije z raziskovalnim in inovacijskim sistemom«. Prav tako Mestna občina Novo mesto že ves čas podpira razvoj ustrezne infrastrukture, pri čemer posebej izpostavljammo njeno prizadevanje za izgradnjo Univerzitetnega kampusa v Drgančevju že vse od leta 2005 in Znanstveno-tehnološkega parka Podbreznik.

Na regionalni ravni je med drugim Regionalni razvojni program za obdobje 2014-2020 v razvojni regiji Jugovzhodna Slovenija izpostavil nadaljevanje »aktivnosti za ustanovitev univerze«. Že pred časom je bila podpora projektu javne univerze izrecno izražena tudi na nacionalni ravni. Projekt Izgradnja gospodarskega središča Jugovzhodne Slovenije v *Resoluciji o nacionalnih razvojnih projektih za obdobje 2007-2023*, ki jo je Vlada RS sprejela leta 2006, je izrecno predvidel »razvoj visokega šolstva na področju naravoslovja in tehniških ved in izgradnjo univerzitetnega središča s spremljajočimi objekti«, skupaj z izgradnjo znanstveno-tehnološkega parka, regijskega mrežnega podjetniškega inkubatorja in poslovno-industrijsko cono. Koncept četrte javne univerze poleg tega sledi usmeritvam dosedanje Nacionalne strategije visokega šolstva 2011-2020 (ReNPVŠ11-20), še posebej v smislu poudarkov na pravičnem in širokem dostopu vseh do visokega šolstva, izboljšanju sodelovanja visokošolskih institucij z gospodarstvom in negospodarstvom, okrepljeni internacionalizacijo in enakih možnosti z vključevanjem manj zastopanih skupin prebivalstva v terciarno izobraževanje. Te usmeritve se večinoma nadaljujejo tudi v *Izhodiščih za pripravo Nacionalnega programa visokega šolstva 2021-2030*, ki ob tem prav tako poudarjajo, da jedro visokošolskega sistema do leta 2030 ostajajo javne univerze in javni visokošolski zavodi (medtem ko jo lahko zasebni le dopolnjujejo), ob tem pa je »pomemben regionalno uravnotežen razvoj« (Predlog Ekspertne skupine za pripravo NPVŠ 2021-2030, 2020). Ker je lahko funkcija zasebnih visokošolskih zavodov le dopolnjevanje javne mreže, bi bila popolnoma napačna domneva, da obstoj zasebne univerze v isti regiji kakorkoli negira potrebo po javni univerzi kot delu jedra visokošolskega sistema. Bodo pa lahko obstoječe zasebna univerza in morebitni drugi zasebni visokošolski zavodi skladno z NPVŠ dopolnjevali delovanje javne univerze. Koncept sledi tudi osnutku ključnih usmeritev *Operativnega programa Evropske kohezijske politike (OP EKP) 2021-2027* v Cilju 1: Pametnejša Evropa s spodbujanjem inovativne in pametne gospodarske preobrazbe. Sledi tudi *Regionalnim razvojnim programom regije Jugovzhodna Slovenija za obdobje 2021-2027* (osnutek, december 2020), kjer naslavlja razvojno regijsko prioriteto »Gospodarska, pametna in trajnostna JV Slovenija«.

Strateško potrebo po oblikovanju četrte slovenske javne univerze s sedežem v Novem mestu utemeljujemo predvsem s/z:

- potrebami gospodarstva v Jugovzhodni Sloveniji in širše,
- zagotavljanjem bolj enakomernega regionalnega razvoju skladno s slovenskimi in evropskimi kohezijskimi cilji,
- prostorskimi in geopolitičnimi vidiki v kontekstu policentričnega razvoja in internacionalizacije
- nujnostjo zagotavljanja enakih možnosti in preprečevanja socialne izključenosti
- in zmanjševanjem razdrobljenosti slovenskega visokošolskega prostora, zagotavljanjem večje prepoznavnosti in racionalnejšega poslovanja.

5.2 ODLOK O USTANOVITVI SAMOSTOJNEGA VISOKOŠOLSKEGA ZAVODA VISOKE ŠOLE ZA UPRAVLJANJE PODEŽELJA GRM NOVO MESTO (OduVŠUPNM),

V tem obdobju je bil v proceduri predlog odloka o ustanovitvi samostojnega visokošolskega zavoda Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Predlog odloka je bil dne 29.10.2021, kot že omenjeno sprejet v Državnem zboru RS s čimer je bila ustanovljena javna Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Na podlagi sprejetega odloka so stekli postopki prenosa pravic na novega lastnika - Vlado RS, oz. pristojno ministrstvo. Šola je dne 24.5.2022 postala tudi proračunski uporabnik.

VŠ GRM tako od 1.10.2022 izvaja tudi redni študijski program po akreditiranem visokošolskem strokovnem študijskem programu Upravljanje podeželja, v katerem je dan velik poudarek na samooskrbi in trajnostnem razvoju podeželja kot priložnosti in prihodnosti za celotno družbo, v katerem sobivajo različni načini uporabe prostora in tudi različni uporabniki podeželja. Z zagotovitvijo javnega financiranja je šola prešla iz sistemsko neurejenega financiranja, do stabilnega financiranja, ki narekuje organizacijo javne službe izobraževanja v obliki rednega študija, prav tako pa šola nadaljuje tudi z izvajanjem izrednega študija, za katerega morajo študentje plačevati šolnino. Ker je program Upravljanje podeželja vezan predvsem na populacijo iz podeželja in je bilo ugotovljeno, da zaradi težkih ekonomskih razmer v slovenskem kmetijstvu študentje težko plačujejo šolnino, je bila zagotovitev systemskega financiranja od same ustanovitve ena od prioriteta VŠ GRM.

VŠ GRM si deli sedež na istem naslovu z razvejanim in pestrim poligonom praktičnih vsebin na Grmu Novo mesto - centru biotehnike in turizma, kje se mladi izobražujejo na Kmetijski šoli Grm in biotehniški gimnaziji, Srednji šoli za gostinstvo in turizem ter na Višji strokovni šoli v programih Naravovarstvo, Upravljanje podeželja in krajine ter Gostinstvo in turizem. Prav tu in na drugih višjih šolah po Sloveniji pa obstaja potencialna baza mladih, ki bi se želeli izobraževati naprej tudi na visokošolskem in magistrskem študijskem programu, zato imamo vzpostavljen model vertikalnega povezovanja in napredovanja za študente. Razlogov za koristnost brezplačnega študija na Visoki šoli za upravljanje podeželja Grm Novo mesto je več, najpomembnejša pa sta dva, in sicer geografski in programski. Glede na to, da je regija podhranjena z znanjem iz strokovnih področij upravljanja podeželja lahko šola razvije inkubator, ki se bo ukvarjal tudi z znanstveno-raziskovalnim delom upravljanja in razvoja podeželja ter razvojnimi in aplikativnimi projekti, ki jih slovensko podeželje še kako potrebuje.

6 NEPEDAGOŠKE AKTIVNOSTI VŠ GRM NOVO MESTO

6.1 PROJEKTI V IZVAJANJU

V obdobju od 1. 10. 2021 do 30. 9. 2022 so bili v zaključni, izvedbeni ali projektni fazi naslednji projekti:

- Gospodarski grozd za podeželje (Lastni projekt, brez drugih finančnih virov).
- Javni razpis »Izvajanje programov nadaljnega poklicnega izobraževanja in usposabljanja v letih 2018-2022« - Munera 3. (Glej poglavje 5.1)
- Kooperativno kmetijstvo LAS DBK - CAR (EKSRP).
- Gostujoče delovanje v tujini zaposlenega raziskovalca na Visoki šoli za upravljanje podeželja GRM Novo mesto.

V obdobju od 1. 10. 2021 do 30. 9. 2022 so bili v obvezni dobi ohranjanja trajnosti po zaključku financiranja naslednji projekti:

- Z roko v roki do kakovostne prehrane.
- Model certificiranja slovenske zelenjave.
- Projekt Erasmus+ KA2 YEAH! Young Entrepreneurs in Aquaponics - High five!
- Mreža lokalnih ponudnikov podeželski dobrot - Direkt s kmetij.
- Odprta akademija za inovativni turizem.

6.1.1 Gospodarski grozd za podeželje »Zaupanja vreden«

Dne 26. 1. 2018 je prišlo do podpisa Pisma o nameri o vstopu v gospodarski grozd za podeželje - Zaupanja vreden s strani Grma Novo mesto, Mestne občine Novo mesto

in partnerjev: Društva Grmčani, Beneficij, d.o.o., Čebelarske zveze Slovenije, Društva Ajda / Demeter, Območnega združenja Rdeči križ Novo mesto, Razvojnega centra Novo mesto, Regijske čebelarske zveze Petra Pavla Glavarja, Škofijske Karitas Novo mesto, Zveze društev vinogradnikov Dolenjske, Šole za hortikulturo in vizualne umetnosti Celje, Šolskega centra Ptuj, Biotehniške šola in drugih partnerjev.

Pismo o nameri za vzpostavitev Gospodarskega grozda za podeželje na temelju poslovne filozofije »zaupanja vreden« predstavlja nadaljevanje in nadgradnjo dolgoletnih aktivnosti Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma ter Visoke šole za upravljanje podeželj Grm Novo mesto s ciljem, da se na vseh področjih izobraževanja, usposabljanja in poslovanja gradijo zaupanja vredni odnosi, da mentorji dijake in študente preko dela in diplomiranja pripeljejo do faze, da dobijo certifikat »Zaupanja vreden« in da to filozofijo širijo tudi, ko zapustijo šolo in delujejo v podjetjih, inštitucija ali na domačih kmetijah ter so še vedno povezani s šolo. Podpisniki se zavezujejo k delovanju, skladnem z Etičnim kodeksom Gospodarskega grozda za podeželje na temelju poslovne filozofije »zaupanja vreden« in načeli pravične trgovine, kot jih opredeljuje Svetovna organizacija za pravično trgovino (WFTO). Etični kodeks od članov med drugim pričakuje, da prispevajo h graditvi pristnih odnosov zaupanja in sodelovanja med ljudmi, da so zgled in mentorji pri ustvarjanju delovnih mest mladim, da spoštujejo delo, kmetijsko zemljo in hrano in so vedno odprti za pozitivne spremembe - da spoštujejo vrednote, ki nas usmerjajo, da s svojim znanjem, delom in srcem ustvarjamo zaupanja vredne odnose. Med načeli pravične trgovine pa je posebno pomembno osredotočanje na pošten, kontinuiran in dolgoročen odnos med partnerji, skrb za ekonomsko nepriviligirane proizvajalce, plačilo poštene cene in skrb za okolje.

Z vzpostavljanjem razvojnih jeder, k oblikovanju katerih so povabljeni vse strokovne, stanovske in poslovne organizacije in posamezniki s področja kmetijstva, gozdarstva, živilstva, naravovarstva, gostinstva, turizma in sorodnih področij, želimo prispevati k sodelovanju in povezovanju v korist vseh deležnikov, ki na osnovi dobrih domačih in tujih praks med drugim vzpostavljajo kratke verige od proizvajalcev in ponudnikov storitev do potrošnikov, ob zavračanju oderuških marž in dampinških cen. Podpis pisma o nameri za vzpostavitev Gospodarskega grozda za podeželje na temelju poslovne filozofije »zaupanja vreden« predstavlja tudi pomemben korak v smeri vzpostavljanja realnih alternativ za zmanjšanje odvisnosti proizvajalcev od globalizacijskih multinacionalk, kjer je glavni cilj dobiček. Zato je med prioritetami Gospodarskega grozda za podeželje na temelju poslovne filozofije »zaupanja vreden« tudi vsestransko spodbujanje združnega

načina razmišljanja in delovanja na vseh področjih, tudi v procesu izobraževanja in usposabljanja, ob enakovrednem poudarjanju poslovne uspešnosti in solidarnosti.

Projekt Gospodarski grozd Zaupanja vreden je večletni razvojni projekt Grma Novo mesto in Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, v okviru katerega se razvija gospodarski potencial predvsem podeželskega prostora skozi povezovanje ponudnikov med seboj ter povezovanje ponudnikov s potrošniki. Razvijajo se lokalni trgi kmetijskih in živilskih proizvodov kakor tudi drugih proizvodov lokalnega porekla ter trg lokalnih storitev. Cilj projekta je povezati ponudbo in povpraševanje na način maksimiranja ugodnih ekonomskih učinkov, ki sledi konceptu združnega principa.

Projektne aktivnosti so bile v preteklem obdobju podprte tudi s strani projektov LAS Dolenjska in Bela krajina, natančneje s projektom Mreža Lokalnih Ponudnikov Podeželskih Dobrot - MLLPD in Z roko v roki do kakovostne prehrane. V prihodnosti pa bodo aktivnosti ustrezno podprte s strani pridobljenega projekta z naslovom Kooperativno kmetijstvo. Gospodarski grozd za hrano in okolje se ves čas razvija, zlasti na področju trženja in logistike lokalno pridelanih izdelkov in pridelkov. Poleg lastnih učno-prodajnih mest, ki se razvijajo pod okriljem Medpodjetniško izobraževalnega centra Grm Novo mesto (Butična tržnica Novo mesto, Trgovinica Breg, Prodajalna Srebrniče in Učilna okusov v Ljubljani) k projektu aktivno pristopajo tudi različne organizacije, kot je na primer Srednja trgovska šola Ljubljana, ki v Učilni okusov izvaja praktični pouk za svoje dijake in podjetja oz. zadruga (Zakladi Kočevske, KZ Šaleška Dolina, KZ Selnica ob Dravi, Okusne Dobrote), ki so vključila lastna prodajna mesta in že trgujejo tudi z izborom izdelkov, ki jih ponuja gospodarski grozd Zaupanja vreden za hrano in okolje.

6.1.2 Projekt Kooperativno kmetijstvo LAS DBK (Cooperative Agri-Culture) - CAR

Prijavitelj: Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto

Partnerji: Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, Razvojni center Novo mesto, Društvo za gospodarski in kulturni razvoj podeželja ter ohranjanje krajine, naravne in kulturne dediščine - društvo Grmčani

Celotna vrednost operacije (z DDV): 118.894,75 EUR

Programsko financiranje ESRR (80 %): 86.267,91 EUR

Prijavili smo se na razpis - izbor operacij za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju LAS Dolenjska in Bela krajina v programskem obdobju 2014-2020, ki se sofinancirajo iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP) s projektom Cooperative Agri-Culture - CAR. Operacija ustvarja novo, kakovostno, zeleno, trajnostno in okoljsko odgovorno delovno

mesto, ki bo v funkciji povezovanja lokalnih pridelovalcev hrane s končnimi potrošniki iz vrst javnih zavodov in končnih malih kupcev, predvsem pa bo povezovala dosedanje aktivnosti, mrežo partnerjev in projekte Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Aktivnosti, ki bodo opredelile delovno mesto so:

- iskanje in identificiranje lokalnih pridelovalcev in predelovalcev hrane na območju LAS Dolenjska in Bela krajina in njihovih izdelkov,
- izbor lokalno pridelanih izdelkov in pridelkov, primernih za vstop na lokalno/regionalno in kasneje tudi širše tržišče,
- zagotavljanje podpore lokalnim pridelovalcem pri razvoju novih produktov in plasmanu le-teh na tržišče,
- pilotno povezovanje javnih zavodov in lokalnih pridelovalcev v smislu sklepanja poslov, pogodb o dobavi izdelkov, nakup/prodaja preko javnih razpisov.

V podporo operaciji bodo projektni partnerji s svojimi izkušnjami in kompetencami pri obravnavi in reševanju tovrstnih izzivov. VŠ GRM bo deležnike usposobila za ustrezno vedenje v novih pilotnih poslovnih razmerjih. V partnerstvu je tudi Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, ki bo prenesel svoje izkušnje kot javni zavod, ki nabavlja hrano preko javnih naročil na eni strani, po drugi pa nastopa kot dobavitelj lokalno pridelanih živil z izkušnjami vodenja lokalne logistike. Partner Društvo »Grmčani« nastopa kot organizacija lokalnih pridelovalcev, ki jim bo operacija opolnomočila za prodor na lokalni trg. Razvojni center Novo mesto pa bo nastopil kot koordinator izvedbe delavnic, katerih namen je navdušiti nove deležnike, da bi se pričeli ukvarjati z lokalno pridelavo hrane v smislu »start upov«, pri razvoju katerih ima ustrezne kompetence in izkušnje. Neposredni koristniki operacije so lokalni pridelovalci, ki bodo pridobili možnost vstopa na lokalno tržišče, z novimi izkušnjami in znanjem, ki jih bodo pridobili preko predvidenih edukacij. Koristniki so tudi potrošniki, ki bodo pridobili možnost nakupa in s tem koriščenja lokalno pridelanih živil, poleg njih pa tudi javni zavodi oziroma posredno potrošniki znotraj javnih zavodov (šole, vrtci), torej otroci in šolajoča mladina, ki jim bo znotraj sistema šolske prehrane dana možnost lokalno pridelane hrane. Kot inovativen izstopa pilotni poslovni model lokalne logistike od pridelovalca do potrošnika ob upoštevanju načel kratkih verig, nizkega ogljičnega odtisa pri manipulaciji s hrano, ki upošteva tako potrebe posameznega potrošnika, kot tudi potrebe večjih inštitucij - javnih zavodov in v logističnem modelu rešuje obe ciljni skupini hkrati. V študijskem letu 2021/2022 smo zaključili izvajanje aktivnosti iz prve faze projekta in uspešno oddali tudi zahtevek, ter pridobili sredstva. Popisali smo lokalne ponudnike in njihove izdelke, v prihodnosti pa bodo aktivnosti usmerjene v predstavitev lokalnih izdelkov na lokalnih tržnicah na območju LAS DBK.

6.1.3 Gostujoče delovanje v tujini zaposlenega raziskovalca na Visoki šoli za upravljanje podeželja GRM Novo mesto

Na javnem razpisu Javnega štipendijskega, razvojnega, invalidskega in preživninskega sklad Republike Slovenije smo pridobili financiranje za enoletno sodelovanje slovenskega, v tujini delujočega visokošolskega sodelavca, ki je potekalo od 20. 1. 2020 do 19. 1. 2021, vendar je bilo njegovo delovanje zaradi javnozdravstvene situacije nekoliko podaljšano. V okviru dogovorjenega sodelovanja sodijo med ključne prioritete vključevanje izbranega kandidata prof. dr. Uroša Pinteriča v pedagoški proces VŠ GRM ter v podporne procese, med katere sodi predvsem okrepljeno delovanje na področju mednarodnega sodelovanja (internacionalizacija) in širjenja mreže partnerskih institucij za potrebe izmenjave študentov in pedagoškega osebja. Sodelavec se primarno vključuje v izvajanje predmetov s področja Evropske kmetijske politike ter Evropskih pravnih temeljev, po potrebi pa tudi na druga področja, usmerjena v razvoj šole. Na tem področju so bile izvedene pedagoške aktivnosti v predvidenem okviru predmetov Evropske Kmetijske politike in Temeljev evropskega prava, prenovljena sta bila tudi oba učna načrta. Sodelavec je sodeloval tudi pri predavanjih v okviru drugih predmetov in pri drugih podpornih aktivnostih. V okviru tega projekta je bilo zagotovljena vključitev VŠ GRM v mednarodno zvezo raziskovalnih institucij RENET, revija JLG je dobila prenovljen mednarodni uredniški odbor, izveden je bil poskus vključitve revije v mednarodne baze, ki je rezultiral v priporočilih za dodatno ureditev revije, pripravljena je bila tudi prijava na CRP - »Zagotovimo si hrano za jutri« 2021. Hkrati pa je bila oddana prijava tudi za nadaljnje gostovanje na VŠ GRM, ki je bila odobrena. Gostovanje v okviru tega projekta je bilo uspešno zaključeno z zamikom, vezanim na javnozdravstveno situacijo. Poročilo o izvedbi in dokončanju projekta tega gostovanja je bilo oddano ter s strani financerja potrjeno, kot ustrezno.

6.1.4 Z roko v roki do kakovostne prehrane

Skupna prizadevanja VŠ GRM, Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma ter Razvojnega centra Novo mesto so bila realizirana z uspešnim projektom Z roko v roki do kakovostne prehrane (Samooskrba in zelena javna naročila), v okviru katerega so že realizirane vsebine sofinanciranja nakupa opreme za ureditev objekta Breg 1 in sanacijska dela (ureditev prodajalne z razstavo lokalnih pridelkov in izdelkov, projektne pisarne z multivizijo, delovnih prostorov na podstrešju). S projektom se je vodilni partner LAS Dolenjska in Bela krajina skupaj s še tremi lokalnimi akcijskimi skupinami LAS Notranjska, LAS med Snežnikom in Nanosom, LAS Po poteh dediščine od Turjaka do Kolpe, decembra 2017 prijavil na 3. Javni poziv za podukrep Priprava in izvajanje dejavnosti sodelovanja lokalne akcijske skupine pri Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, sofinanciran s

sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Skupna vrednost aktivnosti LAS Dolenjska in Bela krajina je 115.655,32 EUR, sofinanciranje s strani Lokalnega razvoja, ki ga vodi Skupnost pa je 85 %, saj si Evropska komisija prizadeva državam članicam omogočiti doseganje multiplikativnih učinkov pri povezovanju ukrepov in sredstev iz več strukturnih skladov hkrati. Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano je med 60 prispelimi vlogami projekt ocenilo kot zelo perspektivnega in ga podprlo v celoti (odločba št. 33154-2/2018/9). Upravičeni stroški VŠ GRM znašajo 36.444,48 EUR (85 % sofinanciranje) - samooskrba in zelena javna naročila.

Želja partnerstva v projektu je bila ustvariti pogoje za vzpostavitev učinkovitega sistema lokalne trajnostne oskrbe z lokalnimi živili in oblikovati kratke dobavne verige predvsem javnih ustanov, ki so velikokrat na tem področju zapostavljene. Na partnerskem območju doslej ni bilo celostnega pristopa pri reševanju te problematike, ustanovljenih je bilo le nekaj zadrug, predvsem v urbanih območjih so zaživele tržnice, aktivnosti so bile usmerjene v informiranje in ozaveščanje ponudnikov in izobraževalnih ustanov. Skozi projekt pa se je v navedenem partnerstvu pristopilo celostno z upoštevanjem obstoječe ponudbe lokalnih ponudnikov, potencialov za povečanje ponudbe ter potreb končnih potrošnikov, predvsem javnih ustanov, kot so vzgojno-izobraževalne, zdravstvene in socialno varstvene, ki imajo stalne potrebe po kakovostni hrani in katerih uporabniki sodijo med najbolj ranljive skupine, med njimi otroke, bolne, starejše.

Projekt Z roko v roki do kakovostne prehrane, je prinesel v širši prostor mnogo koristi, in sicer:

- Izdelan je dokument analiza stanja na področju javnih ustanov in lokalnih ponudnikov, tako za območje vsakega od sodelujočih LAS kot tudi skupna analiza, ki je zaokrožila jugovzhodno Slovenijo.
- Narejen je bil vzorec javnega naročanja za prehrano, ki je na voljo zainteresiranim javnim zavodom, saj smo ugotovili, da javne ustanove nimajo potrebnega kadra in kompetenc za pripravo celotnega javnega naročila.
- V sodelovanju z zunanjimi izvajalci smo z 22 javnimi ustanovami sodelovali pri dopolnitvah in spremembah jedilnikov v smeri sezonalizacije, pri čemer smo organizirali delavnice za kuharsko osebje javnih zavodov za pripravo osvežitve klasične priprave obrokov ter za druge zainteresirane. V okviru javnih zavodov so bile izvedene izobraževalne aktivnosti, vzpostavljene pa so bile tudi verige sodelovanja.
- Organizirani so bili ogledi dobrih praks, izmenjave izkušenj in prenos znanja iz območja sodelujočih LAS na svoje območje, saj je za oblikovanje novih sinergij pomembno poznavanje in povezovanje ponudnikov.

- Pilotno je bil pripravljen zasaditveni načrt z zainteresiranimi lokalnimi ponudniki, predvsem pridelovalci, ki bodo na ta način razpolagali z raznovrstnejšo ponudbo, zadostnimi količinami ter vzpostavili medsebojno trajnostno sodelovanje.
- Vzpostavljene so tri distribucijske točke sodelujočih LAS, ki bodo skrbele za prevzem in dostavo blaga med ponudniki in prevzemniki ter izdelan poslovni model za trajnostno delovanje, prav tako pa tudi prodajni točki lokalnih proizvodov v Novem mestu in Kočevju, ki sta odprli nove tržne poti.

Na lokaciji Breg 1 se, poleg povezovanja vsebin samooskrbe in zelenih javnih naročil, dolgoročno predvideva tudi ureditev naslednjih vsebin:

- Ustvarjalnic za inovativne vsebine podeželskega prostora.
- Učnih prostorov in infrastrukture za izvedbo praktičnih vsebin za študente.
- Šolska turistična agencija.
- Občasne prodajne razstave slik.

Ustvarjalnice za inovativne vsebine podeželskega prostora: Za potrebe Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto bodo na Bregu 1 potekale Inovativne ustvarjalnice, ki se jih bodo lahko udeležili študentje, predavatelji, mentorji strokovne prakse, strokovno osebje in vsi, ki jih zanimajo inovativne vsebine oddelkov centra in bi želeli pridobiti konkretna znanja in veščine.

Učni prostor in infrastruktura za izvedbo praktičnih vsebin za študente: Breg 1 v Novem mestu bo predstavljal učno bazo za študentje, kjer se bodo srečevali, izmenjavali izkušnje ter o posameznih tematikah debatirali s strokovnjaki iz prakse. Mesečno bodo na Breg 1 povabljeni znanje in eminentne osebe, ki imajo vidne dosežke na delovnem področju, ter o posameznih tematikah odprto govorile z dijaki in študenti. Urejeni prostori se bodo dopolnili z opremo, ki bo zagotavljala izvedbo praktičnega pouka in inovativnih vsebin strokovnih predmetov s področja gastronomije in turizma.

Šolska turistična agencija: V objektu Breg 1 bo delovala agencija, ki jo bodo vodili študentje pod vodstvom predstojnika in mentorjev, v kateri bodo gostom nudili inovativne produkte iz podeželskega prostora. Agencija bo drugačna od agencij, ki jih poznamo, saj bo nastajala s strani študentov in žive vsebine bodo oblikovali študentje na podlagi pridobljenih znanj pri posameznih predmetih in na praktičnih učnih poligonih. Agencija bo delovala na področju incominga, pridobivanja gostov na domačo destinacijo in trženje lokalne ponudbe. Tako bodo študentje rasli in se razvijali tudi ob praktičnem in konkretnem delu ter na ta način prišli v poslovna okolja pripravljene za delo. V okviru agencije se bodo oblikovali programi tudi za strokovne ekskurzije študentov, ki so obvezen sestavni del šolskih in študijskih

kurikulumov in edukativnih vsebin, odprti forumi inovativnega turizma, turistične borze, tržnice, sejmi, brainstormingi na aktualne tematike, tim bildingi in drugo. Agencija bo pripravljala integralne turistične produkte skupaj z inovativnimi ustvarjalnicami in eden od osnovnih proizvodov bo tudi Gostišče na Trgu, Hiša kulinarike in turizma, ki bo vključena v produkte s svojo ponudbo.

Občasne prodajne razstave slik: V prostorih objekta bodo postavljene občasne razstave slik po vnaprej določenem zaporedju, tematikah in vsebinskih sklopih, kar bo izbrala ustrezna strokovna komisija iz vrst učiteljev, strokovnih mentorjev in študentov. Na razstavi se bodo predstavljali umetniki iz območja Dolenjske in Bele krajine, prvenstveno priložnost predstavitve bodo imeli študentje, ki se ukvarjajo z umetnostjo in študentje, katerim bodo te vsebine na ta način pomagale na poti do njihove osebne uveljavitve.

Upravičeni stroški Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma so 45.675,00 EUR (85 % sofinanciranje) - oprema in delo v objektu Breg 1. Upravičeni stroški VŠ GRM pa so bili 36.444,48 EUR (85 % sofinanciranje) - samooskrba in zelena javna naročila. Kot neposredna posledica izvedbe projekta je v spodnjih prostorih stavbe Breg 1 zaživela prodajalna izdelkov partnerjev iz Gospodarskega grozda Zaupanja vreden. Gre predvsem za izdelke, ki prihajajo iz okoliških kmetij in od lokalnih rokodelcev. Priložnosti pa so usmerjeni tudi v prodajo avtentičnih izdelkov in spominkov, ki jih bodo izdelali dijaki in študentje na razpisane tematike na različnih natečajih. Izdelki in spominki bodo iz avtohtonih materialov, izvirali bodo iz zgodb, nastalih v ustvarjalnicah, upoštevaje dediščino destinacije in avtentičnost prostora. V prodajalni avtentičnih spominov in izdelkov pa bodo gostje usmerjeni tudi k nakupu lokalnih pridelkov in izdelkov v Butično tržnico, ki se prav tako nahaja na Glavnem trgu ter na mestno tržnico, ki na Glavnem trgu Novega mesta deluje ob sobotah.

V študijskem letu 2021/2022 so potekale po prodajne aktivnosti. V objektu Breg 1 - PIC so bili skupaj z lokalno skupnostjo organizirani različni dogodki, med drugim je bila razglašena trajnostna ulica. V spodnjih prostorih je bila preko javno-zasebnega partnerstva vzpostavljena trgovina Cekr, trgovina kjer kupci nakupujejo brez embalaže.

6.1.5 Model certificiranja slovenske zelenjave - Pilotni projekt za podukrep Razvoj novih proizvodov, praks, procesov in tehnologij

Pilotni projekt z naslovom Model certificiranja slovenske zelenjave je potekal v okviru ukrepa Sodelovanje iz Programa razvoja podeželja Republike Slovenije za obdobje 2014-2020, podukrep 16.2: Podpora za pilotne projekte ter razvoj novih

proizvodov, praks, procesov in tehnologij. Vodilni partner projekta je Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije, drugi partnerji: VŠ GRM, Kmetija Kralj, Kmetija Žaler, Kmetija Turk, KGZS-Zavod Celje. Visoka šola za upravljanje podeželja GRM Novo mesto v projektu sodeluje kot partner s tem, da proučuje in vzpostavlja način potrjevanja pridelkov različne vrste zelenjave, ki jo pridelujejo v ta projekt vključene kmetije in kontrolirala eno od kmetij. Projektno partnerstvo določa tudi šifrant posameznim vrstam zelenjave, rezultate projekta pa bomo predstavili zainteresirani javnosti ob različnih priložnostih. Rezultati projekta bodo v korist:

- Republik Sloveniji za načrtovanje strategije razvoja kmetijstva, samooskrbe, Registra kmetijskih gospodarstev, subvencije, PRP-ja in drugo,
- kmetijam, ki pridelujejo zelenjavo pri odločitvi kaj bodo pridelovali, ter pri lažji in boljši prodaji pridelka njihove zelenjave,
- živilskim trgovinam zaradi možnosti kontinuirane oskrbe z zelenjavo, pridelano v Sloveniji.

Splošni cilj projekta je bil postaviti model za ugotavljanje količin v Sloveniji pridelane zelenjave, ter jo s tem zaščititi pred zlorabami uvožene zelenjave, ki se prodaja pod slovensko zelenjavo. S tem smo želeli doseči večjo konkurenčnost slovenskih zelenjadarskih kmetij, večje zaupanje slovenskih potrošnikov in posledično izgradnjo večje zelenjavne samooskrbne Slovenije. Pridelke različnih vrst zelenjave, ki ga pridelajo posamezne slovenske kmetije, bomo potrjevali kot slovenski pridelek in s tem zaščitili sistem pred možnostjo prodaje zelenjave neslovenskega porekla pod slovensko. Z določitvijo modela posamezni vrsti zelenjave bomo lahko natančno določili evidenco stanja pridelave posamezne vrste zelenjave v Sloveniji v posameznem letu.

Na kmetijah, ki smo jih vključili v ta projekt, smo spremljali pridelavo različne vrste zelenjave do spravila pridelka. Določili smo način certificiranja pridelka zelenjave pred ponudbo na trg. Pridelke zelenjave smo certificirali oziroma registrirali z unikatnim modelom in s tem zaščitili pred možnostjo prodaje zelenjave neslovenskega porekla pod slovenskim imenom. Prenos tega modela na vse zelenjadarske kmetije bo omogočeno z dodelitvijo šifer posameznim vrstam zelenjave. S tem bo lažje spremljanje stanja na področju pridelave slovenske zelenjave za male kupce in velike trgovske verige. Služilo bo lahko tudi za namen subvencioniranja, načrtovanja pridelave zelenjave v Sloveniji, izpolnjevanje ciljev strategije »Zagotovimo si hrano za jutri« in izpolnjevanje ciljev programa razvoja podeželja. Projekt je trajal dve leti in se v začetku leta 2021 tudi uspešno zaključil. Vodilni partner redno oddaja letno poročilo, kar je potrebno v sklopu aktivnosti po izteku obdobja financiranja projekta.

6.1.6 Projekt Erasmus+ KA2 YEAH! Young Entrepreneurs in Aquaponics - High five!

Vodilni partner: Van National Educational Directorate (TR)

Partnerji: VŠ GRM, Landing Aquaculture (NL), Van il milli egitim mudurlugu (TR), Institute for entrepreneurship development (GR)

Trajanje projekta: 24 mesecev

Namen projekta je proučiti, katere zdravilne rastline lahko gojimo v sistemu Aquaponike, ki je bila pred leti postavljena tudi na Grmu Novo mesto - centru biotehnike in turizma. Na svetu je več kot 70.000 vrst zdravilnih rastlin, večina jih raste v svojem habitatu. Zaradi urbanizacije, onesnaževanja zraka, onesnaževanja voda in globalnega segrevanja naravnih habitatov teh rastlin se njihovo število iz dneva v dan zmanjšuje. Pomembno je, da so te rastline zanimive za trženje, saj tudi farmacevtska podjetja kupujejo te rastline, da bi iz njih proizvajala zdravila, kar je velika poslovna priložnost za mlade kmetovalce v Evropi. Le-ti lahko te rastlinske vrste gojijo na obdelovalnih površinah in jih prodajajo farmacevtskim podjetjem, saj kmetovanje v akvaponskem sistemu ponuja veliko in donosno proizvodnjo. Mladi kmetje lahko dobijo 8-krat več rezultatov, kot v tradicionalnem kmetovanju, saj lahko v akvaponskih sistemih proizvajajo ekološke proizvode. V teh sistemih je edini vnos krma za ribe. Mladi kmetje lahko proizvajajo določene rastline izven njihovih naravnih habitatov. Projekt mladim kmetovalcem v Evropi ponuja veliko priložnost za učenje in produkcijo v akvaponičnih sistemih, tako da se bodo lahko vsi, ki bodo sodelovali v našem projektu, udeležili dveh različnih usposabljanj, kjer bodo pridobili dragocena znanja o kmetijskem podjetništvu in kmetovanju v akvaponičnih sistemih.

V projektu so bili ustvarjeni trije različni intelektualni rezultati, vsak od njih je edinstven na področju kmetijstva, in sicer:

- Prvi intelektualni output projekta je Oblikovanje inovativnega akvaponičnega sistema za podnebje mesta Van v Turčiji, ki bo prinesel razumne systemske rešitve za akvaponiko za podnebje mesta Van, saj ima vsaka geografska regija svoje pogoje.
- Drugi intelektualni output je DiDaMeP - Digitalna zbirka zdravilnih rastlin, ki je prava rešitev za Evropo na področju digitalne baze podatkov za zdravilne rastline. V Turčiji takšne baze podatkov ni in tudi na svetu jih je malo. Ta intelektualna proizvodnja je zelo inovativna in nujna za Evropo.
- Tretji intelektualni output je knjiga Kmetijsko podjetništvo, ki prinaša trajno rešitev za podjetništvo v kmetijstvu. Projekt, ki ga vodi predavateljica na VŠ GRM Barbara Turk, bo zelo učinkovito vplival na mlade udeležence in organizacije, ki so neposredno ali posredno povezane s tem projektom. Po vseh projektnih aktivnostih se bodo skupaj začeli multiplikacijski dogodki v

vseh partnerskih državah. Cilj te dejavnosti je, da se v projektne vsebine in na to področje delovnega sistema pridruži čim več mladih, ki se zanimajo za kmetijstvo.

Na VŠ GRM smo izvedli drugi mednarodni projektni sestanek in usposabljanje v sklopu projekta Mladi podjetniki v akvaponiki. Tematika usposabljanja je bila podjetništvo v kmetijstvu, udeležilo pa se ga je pet mladih iz Grčije, šest iz Turčije in pet iz Slovenije. Prva dva dni usposabljanja so se seznanili s tematiko akvaponike, tretji dan je sledila strokovna ekskurzija v Koper, četrti dan pa so udeleženci izdelovali svoj poslovni načrt, v skupinah po trije udeleženci iz različnih držav. Nastalo je pet poslovnih idej, v katere so se udeleženci poglobili in jih med seboj prediskutirali. Zadnji dan so poslovne ideje predstavili ostalim skupinam, razvile so se diskusije, kar je pripomoglo k izboljšanju poslovne ideje. Kot eden izmed intelektualnih rezultatov projekta je nastala knjiga v elektronski obliki, kjer je predstavljeno podjetništvo na področju kmetijstva, osnove akvaponike in tehnični napotki, kako lahko bralci sami izdelajo svoj akvaponski sistem. Naslednji projektni sestanek, kjer naj bi se dogovorili o digitalni bazi medicinskih rastlin in izdelali načrt akvaponskega sistema, bi moral biti v mestu Van v Turčiji med 23. in 27. 3. 2020, a je zaradi epidemije koronavirusa SARS-CoV-2 globalnih razsežnosti odpadel. Zaključni sestanek projekta se je izvedel 1. 1. 2021 v organizaciji Grškega partnerja v obliki ON-LINE.

V študijskem letu 2021/2022 nismo izvajali aktivnosti vezanih na ta izvedeni projekt, izvajali pa smo priprave oz. pripravljali vsebinska izhodišča za nadgradnjo projekta in pripravo aplikacije na nove razpise.

6.1.7 Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot - Direkt s kmetij

Na VŠ GRM smo usmerjeni v razvoj slovenskega podeželja in predvsem iščemo ustrezne spodbude za napredek. Plod tovrstnih razmišljanj je operacija Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot, ki smo jo Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto skupaj s partnerji Fakulteto za informacijske študije v Novem mestu, Kmetijsko zadrugo Krka in društvom Grmčani zasnovali s ciljem potrošnikom približati ponudbo lokalnih kmetij in drugih ponudnikov domačih dobrot. V letu 2019 in 2020 smo bili usmerjeni v trajnost projekta in razširjanja vsebin s ciljem povezave povpraševanja in ponudbe z dvema premisama, in sicer: krepitev ozaveščenosti o pomenu samooskrbe in kakovosti lokalno, tradicionalno pridelanih živil in drugih izdelkov na podeželju ter spodbujanje ponudnikov na podeželju k cenovno ustreznem in učinkovitem trženju ponudbe preko različnih spletnih kanalov. V operaciji so bili povezani lokalni ponudniki produktov podeželja z območja partnerstva Lokalna akcijska skupina Dolenjska in Bela krajina, za njih je

bilo vzpostavljeno spletno mesto za trženje izdelkov in pridelkov potrošnikom, in se jih usposobilo za samostojno objavlanje svoje ponudbe - v mrežo smo vključili okoli 50 kmetij, k sodelovanju pa še naprej vključujemo in vabimo ponudnike lokalno pridelane hrane in drugih izdelkov s področja jugovzhodne Slovenije. Projekt je nastal v okviru uresničevanja ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju LAS Dolenjska in Bela krajina 2014 - 2020. Vsebina je dostopna na spletni strani projekta <https://www.direktskmetije.si/>. Na podlagi tega projekta smo pripravili nekaj novih projektnih vsebin, saj Mreža lokalnih ponudnikov podeželskih dobrot predstavlja piedestal za mnoga druga tematska strokovna področja na podeželju.

V študijskem letu 2021/2022 nismo več izvajali aktivnosti eksplicitno vezanih na ta projekt, pač pa smo aktivno delovali v nadgradnji projekta v projektu Kooperativno kmetijstvo - CAR, ki je v izvedbeni fazi.

6.1.8 Odprta akademija za inovativni turizem - OAIT

Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu, Kompas Novo mesto d.o.o. s Turistično informacijskim centrom Novo mesto, Terme Krka d.o.o. in Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma smo partnerji projekta Odprta akademija za inovativni turizem, ki služi soustvarjanju in povezovanju socialnega kapitala ključnih deležnikov za odličnost v turizmu. Vizija Akademije je razvoj inovativnega turizma ter postati prepoznaven, zanesljiv in priznan animator ozaveščanja pomena trajnostnega in družbeno odgovornega razvoja turizma, ki pomembno prispeva k celovitemu razvoju slovenskega turističnega prostora v skladu s Strategijo trajnostne rasti slovenskega turizma 2017-2021. Strateške usmeritve Akademije se nanašajo na animacijo mlade generacije, odličnost turistične ponudbe, zadovoljstvo gostov v prostoru in zadovoljstvo s kakovostjo življenja prebivalcev v regiji odličnosti. Projekt je nastal v okviru uresničevanja ciljev Strategije lokalnega razvoja na območju LAS Dolenjska in Bela krajina 2014 - 2020. Projektne vsebine inovativnega turizma so predstavljene v priložniku Odprte ustvarjalnice inovativnega turizma, ki je na voljo v Knjižnici šole in služi kot učno gradivo študentom in turističnim ponudnikom, ter na spletni strani projekta <http://www.oait.si/si/>, kjer gradimo na njegovi trajnosti. Ker je bilo v študijskem obdobju v okviru Akademije predvidenih precej dogodkov in izobraževalnih vsebin iz področja inovativnega turizma za dijake, študente, turistične ponudnike in lokalno prebivalstvo, je zaradi epidemije koronavirusa SARS-CoV-2, kar je bilo povezano tudi z zaprtjem izobraževalnih institucij in občinskih meja ter prepovedi druženja v zaprtih prostorih, se dogodki in izobraževalne vsebine niso izvajale. Tudi ko so se izobraževalne institucije odprle, ni bilo dovoljeno druženje ljudi iz različnih okolij in dijakov ter študentov

iz različnih razredov ali programov, zato teh vsebin do konca študijskega obdobja nismo izvajali.

6.2 ODDANI PROJEKTI

V obdobju od 1. 10. 2021 do 30. 9. 2022 smo na VŠ GRM za prijavo na razpis pripravili naslednje projekte:

- Javni razpisi za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa CRP v letu 2020 (Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije).
- Sodelovanje pri projektih vsebinah Mednarodnega centra za ekoremediacijo Univerze v Mariboru.
- Iter Vitis Slovenia Network Association - IterVitis Slovenia European Cultural Route.
- Poslovni model: razvoj mreže sommelierjev.
- NEXTGEN - Politehnični razvojno informativni center prehranskih izdelkov - PRIC - PI
- Sodelovanje v projektih Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma.

6.2.1 ARRS - Samoorganizacijsko, sonaravno in družbeno odgovorno podjetništvo: Od njive do mize in do akademije

Naslov raziskovalnega projekta: Samoorganizacijsko, sonaravno in družbeno odgovorno

Vodja raziskovalnega projekta: izr. prof. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše

Prijavitelj - raziskovalna organizacija: Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto

Partnerji v projektu: doc. dr. Tanja Balažič Peček, multidisciplinarni tim iz Akademskega zbora VŠ GRM in zunanjega okolja

Raziskovalna skupina: Inštitut za upravljanje podeželja Grm Novo mesto

Skupni predvideni obseg sredstev za izvedbo projekt: 200.000,00 EUR

6.2.2 ARRS - Revitalizacija podeželja-medgeneracijski razvoj podeželja za 21. stoletje

Naslov raziskovalnega projekta: Revitalizacija podeželja - medgeneracijski razvoj podeželja za 21. stoletje

Vodja raziskovalnega projekta: Uroš Pinterič

Prijavitelj - raziskovalna organizacija: Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto

Partner v projektu: Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu

Raziskovalna skupina: Inštitut za upravljanje podeželja Grm Novo mesto
Skupni predvideni obseg sredstev za izvedbo projekt: 49.000,00 EUR

Predlagani projekt Revitalizacija podeželja - medgeneracijski razvoj podeželja za 21. stoletje pokriva temeljne cilje analize razvoja podeželja na podlagi medgeneracijskega sobivanja z namenom zagotavljanja dviga kakovosti življenja na podeželju in z namenom zagotavljanja ekonomskega razvoja podeželja. Po več desetletnem času izseljevanja iz ruralnih območij je predvsem kriza leta 2008 in epidemija (SARS-CoV-2) 2020 je pokazala na nekatere spregledane lastnosti podeželja in "vaškega" življenja. Podeželsko okolje omogoča večjo stopnjo samo-oskrbnosti ob sočasni vključenosti v skupnost, ki je pogosto bolj prepletena ter zagotavlja skupnostno varnostno mrežo, katere nalogo v urbanem okolju najpogosteje odigrata ožja družina in prijatelji. Sočasno pa ne moremo spregledati dejstva, da podeželsko okolje ekonomsko in demografsko stagnira ali nazaduje ali pa se industrializira, saj je finančna rentabilnost malih kmetij praktično nična. Na drugi strani pa ruralno okolje, predvsem ob dejstvu, da je v Sloveniji dostop do ključnih komunikacij relativno enostaven, predstavlja cenejšo alternativo reševanja stanovanjskega problema mlajših generacij oziroma priložnost za umik iz urbanega vrveža srednje generacije. Slovensko podeželje je relativno dobro opremljeno s temeljno infrastrukturo in kot tako omogoča pogoje za pričakovano dostojno kakovost bivanja. Z izjemo nekaterih najodročnejših predelov je tudi razporeditev ekonomskih centrov takšna, da zagotavlja ohranjanje vezi s "civilizacijo" oziroma relativno dostopnost ključnih storitev. Temeljni problemi so družbeno ekonomske narave, saj v okviru post-industrijske družbe urbanizacija in de-ruralizacija predstavljata ključna demografska procesa (ob staranju prebivalstva), ki narekujejo trende uspeha.

Za potrebe razumevanja ključnih elementov, kot so vprašanja medgeneracijskega sožitja v ruralnem okolju, zmožnost ohranjanja podeželja, dviga kakovosti življenja in zagotavljanja temeljnih storitev, je nujna temeljita in poglobljena raziskava samo-percepcije podeželja. Drugačen pristop bo namreč ponudil neživiljenjske rešitve, ki ne bodo zagotovile pozitivnih sprememb. Zaradi tega je ključni vidik predlagane raziskave izvedba vprašalnika, namenjenega podeželskim gospodinjstvom, za potrebe analize samo-percepcije. Osnovna predpostavka ustreznega določanja okvirjev razvoja podeželja, dviga kakovosti življenja in sposobnosti medgeneracijskega sobivanja mora izhajati iz družbenih temeljev in ne pravno-ekonomske zamejitve, ki je spremenljiva in mora slediti družbenim interesom in ne obratno. V tem pogledu je v ospredju raziskave sociologija družbenega prostora, in sicer kot tisti temelj, ki ruralnega/podeželskega ne določa samo v razmerju do urbanega, temveč kot podeželsko samo po sebi. Iz tega izhajajo ključne prednosti in omejitve sposobnosti sprememb. Za potrebe

razumevanja priložnosti moramo najprej razumeti temeljne značilnosti slovenske podeželske identitete, ki ni vezana zgolj na poselitev in ekonomsko dejavnost, temveč na odnos do realnosti in na medsebojne odnose znotraj neke skupnosti. Do sedaj v Sloveniji tovrstna raziskava ni bila izvedena, tako da razumevanje slovenskega podeželja temelji predvsem na predpostavkah in predsodkih, ne pa tudi na podatkih in osnovanem razumevanju lastnosti prebivalcev podeželja. Šele na osnovi informacij o tem, kaj vsebinsko predstavlja identiteto slovenskega podeželja, je mogoče ustrezno razumeti potrebe in oblike spodbujanja razvoja in revitalizacije slovenskega podeželja. Teoretično je mogoče predlagati različne vsebinske rešitve dviga ekonomske učinkovitosti posameznih območij, vendar so tovrstne spremembe kompetitivne in ne zagotavljajo splošnega dviga kakovosti življenja, temveč slednje omogočajo predvsem posameznikom, ki ključne rešitve prepoznajo kot konkurenčno prednost in jo uporabijo. Vsem, ki pa priložnosti ne prepoznajo ali jo zavrnejo na načelni ravni, pa tovrstni ukrepi povzročijo pogosto škodo, ki ne presega samo ekonomski vidik, temveč povzroči tudi relativni padec kakovosti življenja.

Ključna vsebinska področja rešitev ekonomskega napredka na podeželju znotraj obstoječe paradigme predvidevajo dvig učinkovitosti z uporabo informacijsko-komunikacijskih ter tehnoloških in tehničnih rešitev, v omejenem obsegu pa je up položen v ekonomsko več-opravnost podeželja, ki se od kmetijske dejavnosti preusmerja tudi v turizem. Zunanji ekonomski in ideološki pritiski v zadnjem obdobju iščejo tudi rešitve v smeri ponovnega odkrivanja tradicije ter iskanja priložnosti za samo-oskrbnost, ki pa so pogosto bolj odraz neke nuje, kot pa širše družbene spremembe. Med ključna področja razvoja podeželja sodi tako na primer reševanje logističnega vprašanja, ki pa verjetno bolj tare večje poslovne subjekte v oskrbni verigi, kot pa podeželsko prebivalstvo. Druga temeljna sprememba pogleda na realnost je trenutna zdravstvena situacija, ki je v veliki meri ohromila ustaljene družbene vzorce in je videna kot prelomnica "po kateri ne bo nič več tako, kot je bilo", čeprav zgodovinske izkušnje učijo drugače. Pritisk po tehnologizaciji in informatizaciji podeželja je lahko sicer upravičen, vendar bo imel ustrezen pozitiven učinek v praksi le, če bo zagotavljal temeljne potrebe posameznikov v določenem okolju, saj je nemogoče zagotavljati zadostno kakovost življenja brez ustrezne osnove v zagotavljanju primarnih potreb.

Posebno vprašanje, na katerega je potrebno poiskati odgovor v okviru razumevanja medgeneracijskega sožitja na podeželju je demografski okvir medgeneracijskega obstoja, saj je podeželje kot dolgoletno območje depopulacije primarno pod tem vplivom, združenim s sekundarno re-populacijo, ki v marsikaterem pogledu menja strukturo prvobitne naseljenosti, s čimer se pogosto pojavlja primarna potreba po vključitvi novo naseljenih oseb v relativno zaprte lokalne skupnosti. Vprašanje

medgeneracijskega sobivanja je v tem pogledu šele drugotnega pomena, saj nekatere izkušnje kažejo večje razkorake med prvotnim prebivalstvom in prišleki v smislu različnih navad, kar nakazuje na pomen integracije prišlekov v skupnost, kot predpogoj za nadaljnje sobivanje. Med ključna vprašanja medgeneracijske sožitja na podeželju je potrebno vključiti prenos delujočih kmetij na mlajšo generacijo oziroma zagotoviti ohranjanja kmetijske dejavnosti ter povečanje rentabilnosti panoge. V nasprotnem primeru bomo še vedno priča odseljevanju mlajših generacij iz podeželskega okolja ter zmanjševanju obsega in učinkovite rabe kmetijskih površin. V primeru ohranjanja ali povečevanja deleža mlajše populacije pa je med ključnimi prioritetami medgeneracijskega sožitja, poleg prej omenjenega prenosa znanja, zagotavljanje socialne podporne strukture, ki bo omogočala razbremenitev socialno-varstvenih sistemov ter zagotovila dostojno starost ter večjo povezanost med generacijami.

6.2.3 ARRS - Vpliv podnebnih sprememb in turističnega prometa na trajnostni razvoj turističnih destinacij z identifikacijo potrebnih ukrepov za javni in zasebni sektor

Vodja raziskovalnega projekta: Lea-Marija Colarič Jakše

Prijavitelj - raziskovalna organizacija: Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto

Partner v projektu: Fakulteta za Informacijske študije v novem mestu, Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu

Raziskovalna skupina: Inštitut za upravljanje podeželja Grm Novo mesto

Skupni predvideni obseg sredstev za izvedbo projekt: 70.000,00 EUR

Prijavili smo se na Javni razpis za izbiro raziskovalnih projektov Ciljnega raziskovalnega programa »CRP 2021« z naslovom raziskovalnega projekta Vpliv podnebnih sprememb in turističnega prometa na trajnostni razvoj turističnih destinacij z identifikacijo potrebnih ukrepov za javni in zasebni sektor. Projekt je namenjen oceni ekološke in družbeno odgovorne trajnosti slovenskega turizma s poudarkom na ogljičnem odtisu, njegovi izmeri ter pripravi rešitev, s pomočjo katerega bi se celotna vrednost ogljičnega odtisa na nivoju slovenskega turizma zmanjšala ob ohranjanju ekonomskega potenciala turističnega sektorja. Projekt predvideva analizo ogljičnega odtisa slovenskega turističnega sektorja po posameznih delih ter pripravo smernic za javni in zasebni sektor, z namenom zagotavljanja turistične konkurenčnosti ob sočasnem ohranjanju že obstoječih turističnih produktov in destinacij. V tem okviru se bo upoštevalo tako digitalizacijo turistične ponudbe, nove splošne gospodarske trende, ki danes iz turizma preraščajo v ekonomsko alternativo (digitalno nomadstvo), ob sočasnem ohranjanju nacionalne turistične samobitnosti. Projekt pokriva vsebine, skladne s pričakovanji

naročnika in obsega analizo podnebne vpliva slovenskega turizma, vključno z analizo ogljičnega odtisa, na podlagi dostopnih podatkov ter tujih primerljivih modelov. Pri tem pa je potrebno imeti v mislih dejstvo, da se tudi v mednarodnem merilu ogljičnemu odtisu turizma posveča relativno malo pozornosti. V okviru projekta bo izvedena tudi analiza vpliva podnebnih sprememb na turistične destinacije, s posebnim poudarkom na področju, kako trenutni klimatski trendi vplivajo in bodo vplivali na razvoj turizma na posameznih slovenskih destinacijah. V to bo zajeta identifikacija deležnikov z največjim negativnim vplivom na ogljični odtis, vezan za turistično dejavnost, s predlogi za načine zmanjševanja obremenitev okolja. V skladu s tem bo pripravljen model spreminjanja ogljičnega odtisa glede na število turistov.

Na podlagi zbranih podatkov, analiz in primerljivih modelov ukrepanja, bodo pripravljena strateška izhodišča za zmanjšanje okoljske obremenitve s strani turizma. Pri tem se je potrebno zavedati, da so v nekaterih pogledih potrebni tudi radikalni prelomi v dojemanju turističnih potencialov, pri čemer bo morala država zagotoviti ustrezne spodbude na ne-turističnih področjih, in bodo pozitivne spremembe v sektorju turizma z vidika okoljske trajnosti dejansko posledica spill-over učinka in ne neposredno povezana posledica določenih ukrepov.

Glede na naravo zahteve naročnika je metodologija mešana, saj naročnik znotraj naročila zahteva tako splošno analizo vpliva turizma na okolje skozi ogljični odtis, kot tudi izdelavo modela napovedovanja prihodnjega razvoja ogljičnega odtisa na podlagi sprememb delovanja posameznih deležnikov. Nadalje zahteva naročnik identifikacijo ključnih deležnikov, ki na eni strani največ prispevajo k večji obremenitvi s CO₂, na drugi strani pa deležnikov, ki jih ekološke spremembe najbolj prizadenejo ter pričakuje celovito trajnostno rešitev, ki bo zagotovila največ pozitivnih učinkov na področju okoljske in družbeno odgovorne trajnosti, ne da bi pri tem bistveno vplivala na ekonomsko in socialno trajnost. V ta namen bodo izvedene analize ogljičnega odtisa na podlagi dostopnih podatkov in študij primerov dobrih praks po svetu. Ti podatki pa bodo sočasno služili tudi kot osnova modela napovedovanja gibanja ogljičnega odtisa.

V okviru identificiranja največjih onesnaževalcev in najbolj ogroženih turističnih subjektov bodo opravljeni ekspertni intervjuji s subjekti, ki obstajajo v manjšem številu (npr. ministrstva, področne organizacije, ipd.). Med subjekti, ki pa obstajajo v večjem številu (hoteli, gostinski obrati, turistične kmetije, zidanice, turistične agencije, turistično informacijski centri ipd.) pa bodo izvedene ankete, s pomočjo katerih bomo definirali njihov pogled na rešitve, s katerimi bi bilo mogoč zagotoviti trajnostno in družbeno odgovorno okoljsko delovanje, ob sočasnem izboljševanju turističnega potenciala države. Na podlagi predstavljenega bodo skozi

analizo zbranih podatkov definirane tako kritične panoge kot tudi kritične destinacije, katerim bo potrebno nameniti posebno pozornost pri sprejemanju ustreznih ukrepov, usmeritev in strategij. Po zbranih podatkih bodo pripravljena priporočila odločevalcem, kako zmanjšati okoljske obremenitve, predvsem iz perspektive ogljičnega odtisa, ter kako pri tem zagotoviti čim manjše negativne vplive na turistični sektor in okolje. Posebni segment, ki zahteva ne-družboslovni pristop je priprava modela napovedovanja vpliva turizma na okoljske spremembe. COVID-19 situacija omogoča skupaj z ekonomsko krizo vpogled v razmerje med ekonomijo in okoljem.

6.2.4 Sodelovanje pri projektnih vsebinah Mednarodnega centra za ekoremediacijo Univerze v Mariboru

Delo VŠ GRM Novo mesto povezujemo tudi s področjem Erasmus+ programa z naslovom Poučevanje o lokalnih in trajnostnih prehranskih sistemih EducLocalFood. Evropska unija spodbuja trajnostno rast z doseganjem okoljskih in socialnih ciljev v okviru strategije Evropa 2020 in Skupne kmetijske politike. Lokalni in trajnostni prehranski sistemi (LTPS) so steber te politike, saj se pojavljajo na stičišču področij, kot so trajnostno kmetijstvo, kakovostna hrana in zdravje, odpornost na podnebne spremembe, čisto okolje ter krepitev zaposlovanja in socialne enakosti. Za namene ozaveščanja o pomenu LTPS so partnerji iz Francije (učni kmetijski center CEZ-Bergerie Nationale), Avstrije (Univerza za naravne vire in biološke znanosti Dunaj), Italije (Evropski pokrajinski observatorij Latinski lok), Portugalske (Univerza v Lizboni) in Slovenije (Mednarodni center za ekoremediacije, Univerza v Mariboru) razvili učna orodja za učitelje in strokovne delavce v kmetijskih in živilskih šolah. Pri tem sodelujejo pridružene šole, ki prispevajo strokovne vsebine ter skrbijo za testiranje in nadaljnjo uporabo učnih orodij. V Sloveniji sodelujejo Biotehnična šola Maribor in IC Piramida. Kot pridruženi partner sodeluje tudi Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Projekt je financiran iz Erasmus+ programa. Vsa nastala gradiva so brezplačno dostopna na: <https://www.educlocalfood.eu/>. Kot pridruženi partner smo pripravili vsebine za sodelovanje v štirih projektih, nemenjih soustvarjanju študentov in zaposlenih, kjer bodo postavljene spletne platforme in videoposnetki, katerih prijavitelj je Mednarodni center za ekoremediacijo Univerze v Mariboru, VŠ GRM pa bo v projektu sodelovala na področju znanstveno - raziskovalnega dela, in sicer:

- **Safe2Food: Krepitev usposobljenosti zaposlenih v živilstvu na področju poklicnega zdravja in varnosti ter varnosti živil**

V sklopu projekta se bo pripravilo izobraževalno gradivo za poučevanje o poklicnem zdravju in varnosti v živilskem sektorju ter o varnosti živil. Glavni rezultat projekta bo spletna platforma z izobraževalnimi moduli, učnim gradivom in animiranimi

videoposnetki, ki bodo podpirali samoizobraževanje odraslih za povečanje poklicne varnosti v živilstvu. Koordinator projekta je Sindikat za prehrano OZGIDAIŠ iz Turčije, ostali partnerji pa so Kmetijska univerza v Nitri s Slovaške, Center za usposabljanje in svetovanje IFOA iz Italije ter Mednarodni center za ekoremediacije iz Univerze v Mariboru. Projekt poteka od leta 2019 do 2021.

- **BEE-GOOD: Izboljšanje kakovosti čebeljih pasem, raznolikosti čebeljih izdelkov in dobrih praks čebelarjev z inovativnimi orodji za usposabljanje**

Glavni namen projekta je izobraževanje čebelarjev o dobrih čebelarskih in kmetijskih praksah, kar bo predvidoma doseženo z novim učnim načrtom in izobraževalnimi moduli, mobilno aplikacijo in spletno platformo ter videoposnetki. Poleg Mednarodnega centra za ekoremediacije so partnerji v projektu še Čebelarska zveza Turčije, Turško Ministrstvo za kmetijstvo, Turška in Hrvaška univerza ter inštitut iz Grčije. Projekt bo predvidoma trajal 30 mesecev.

- **CirCTour: Krepitev krožnega gospodarstva v turizmu**

Namen projekta je usposabljanje zaposlenih v turistični dejavnosti za uvajanje konceptov krožnega gospodarstva, kar bo doseženo z učnim programom za usposabljanje in spletno platformo. Koordinator je Inštitut za turizem s Hrvaške, ostali partnerji so tudi Zbornica za trgovino in industrijo Heraklion iz Grčije, turistično-navtično podjetje Sea Teach S.L. iz Španije, podjetje za izobraževanje o informacijskih tehnologijah Danmar Computers LLC s Poljske. Projekt bo predvidoma trajal 24 mesecev.

- **Environmental change: Okoljske spremembe v razmišljanju in delovanju evropskih start-up podjetij - rešitev za skupni trajnostni razvoj**

Glavni namen projekta je krepitev kakovost zagonskih podjetij, mladih podjetnikov in ponudnikov poklicnega izobraževanja za izboljšanje okolja z učnimi moduli in digitalnim gradivom skozi šest tematskih področij:

- Načini prehoda na obnovljivo energijo in boj proti podnebnim spremembam.
- Ravnanje s plastičnimi odpadki v podjetju.
- Krepitev biodiverzitete in ekološke preobrazbe podjetij.
- Upravljanje inovacij za spremljanje in optimizacijo uspešnosti krožnega gospodarstva.
- Preobrazba poslovnega modela za trajnostni razvoj.
- Možnosti financiranja javnega in zasebnega zagona za trajnostno rast.

Koordinator projekta je Regionalna razvojna agencija Rzeszow s Poljske, v projektu sodelujejo tudi podjetje za izobraževanje o informacijskih tehnologijah Danmar Computers LLC s Poljske, Tehnični inštitut zbornice Heraklion iz Grčije, podjetje za digitalne tehnologije Mindshift s Portugalske in Mednarodni center za ekoremediacije iz Univerze v Mariboru. Projekt poteka od leta 2020 do 2022.

6.2.5 Sodelovanje pri projektu Iter Vitis Slovenia Network

Prav tako smo tudi partner v projektu Iter Vitis Slovenia Network Association - IterVitis Slovenia European Cultural Route, pri katerem gre za sodelovanje pri postavitvi evropske kulturne rute Iter Vitis v Sloveniji ter promocijo slovenske in evropske kulture, gastronomije, dediščine in turizma s poudarkom na izobraževanjih, ki pokrivajo potrebe podeželskega prostora. V Evropi obstaja že več kot 30 kulturnih rut na različne tematike: Transromanica, Napoleonova ruta, Jakobova pot, Vikinška ruta, Evropske Mozartove poti, Evropska ruta židovske dediščine, Ruta Sv. Martina, Evropska ruta cistercijanskih samostanov, Evropska pokopališka ruta, Evropska ruta zgodovinskih termalnih mest, Impresionistična ruta, Evropska ruta industrijske dediščine, Reformacijska ruta, Iter Vitis ...

V letu 2020 se je k Iter Vitisu priključila tudi Slovenija. Nosilni partner je Konzorcij Turizem v zidanicah, ostali partnerji pa smo poleg Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto še Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Slovenska turistična organizacija, Kompas Novo mesto, Zveza društev vinogradnikov in vinarjev Slovenije Vinis in Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma. V partnerstvo bomo v prihodnje povabili še Zvezo društev vinogradnikov Dolenjske, Ekonomsko fakulteto v Ljubljani in Turistično zvezo Slovenije. Cilj projekta je umestiti Slovenijo na evropski vinski zemljevid. Raziskovalni del projekta bo usmerjen v zgodovino slovenskega vinarstva in pomembne osebnosti vseh treh dežel, ki so prispevale na področju vinarstva k posebnemu napredku. Raziskovalni del bo usmerjen tudi v področje identifikacije nosilnih zgodb vsake dežele in jih povezati v zanimive turistične produkte. Na podlagi te platforme bo projektno partnerstvo z deležniki iz okolja pripravilo različne vinske ture, ki bodo vključevale vse tri vinorodne dežele (Posavje, Podravje in Primorsko), promovirati našo kulturno in naravno dediščino ter slovenska vina na evropskem in svetovnem trgu. Pri tem bo posebna pozornost usmerjena v ključne promotorje produkta, kot so slovenski vinski svetovalci - sommelierji. Ključne aktivnosti partnerstva Iter Vitis Slovenia v prihodnjem obdobju bodo usmerjene v naslednja področja:

- Priprava turističnih programov.
- Priprava spletne strani za Slovenijo.
- Organizacija mednarodnega dogodka v letu 2021, ko bo Slovenija nosilka naziva Evropska gastronomska regija.

6.2.6 Poslovni model: razvoj mreže sommelierjev

Naziv prijavitelja operacije: Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto

Ostali partnerji v operaciji: Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, Klub prijateljev metliške črnine

Celotna vrednost operacije (z DDV): 18.986,64 EUR

Višina upravičenih stroškov (brez DDV in ostalih neupravičenih stroškov): 17.746,06 EUR

Programsko financiranje ESRR (80%): 14.196,85 EUR

Projekt posega na področje ključnih izzivov Strategije lokalnega razvoja, saj smo z izvedbo izkoristili endogene turistične potenciale in vzpostavili pogoje za zelena delovna mesta, primerna za mlade in starejše, s poudarkom na medgeneracijskem sodelovanju. Prispevali smo k ohranjanju narave, varstvu okolja, kulturne dediščine, krajine ter skladnemu vzdržnemu razvoju podeželja in mestnih naselij. Prispevali smo k raznolikosti in kakovosti življenja na podeželju, ozaveščenosti ter vzpostavitvi podpornega okolja za razvoj eno-gastronomskega turizma. Razvita je nova socialna mreža gostinskih ponudnikov-sommelierjev, ki na podlagi znanja prispevajo k raznoliki avtentični in igrificirani ponudbi, kakovosti eno-gastronomskih storitev in podaljšanju sezone. Vzpostavljena je zunanja podoba sommelierjev z enotnimi oblačili, pripadajočimi insignijami, drobnim inventarjem in označitvijo gostinsko-turističnih objektov s tablicami. Pripravljene so strokovne izobraževalne podlage in izdan Priročnik, ki služil kot strokovno izobraževalno gradivo. Izveden je bil izobraževalen in slovesen eno-gastronomski dogodek s podelitvijo certifikatov - Akademija, ki je prispevala k projektu Slovenija-Evropska gastronomska regija 2021 in vzpostavljen integralni turistični proizvod. Operacija v okolje implementirala nov podjetniški model, od katerega bodo imeli koristi deležniki na področju turizma, gostje, lokalno prebivalstvo in izobraženi sommelierji. Projekt predstavlja nadgradnjo sedanje ponudbe od klasičnih gostincev do izobraženih sommelierjev, ki bodo nadgradili ponudbo v smislu avtentičnosti, strokovnega pristopa, oblačilnega videza, komunikacije z gosti in poudarka na sožitju vin in kulinarike, kar nakazuje k njeni novosti in inovativnosti.

V študijskem letu 2021/2022 so bile uspešno izvedene še zadnje aktivnosti in tisk priročnika, ter oddani zahtevki, ki je bil tudi potrjen. S tem in oddanim končnim poročilom se je projektno obdobje financiranja projekta zaključilo.

6.2.7 NEXTGEN - Politehnični razvojno informativni center prehranskih izdelkov - PRIC - PI

Projektne vsebine so bile oddane tudi kot predlog vsebin za pripravo razpisov za projekte v okviru projektne paketa NEXTGEN, pri čemer sodeluje tudi VŠ GRM. Dandanes je eno najpomembnejših vprašanj človeštva njegovo preživetje na spreminjajočem se planetu. Kot družba moramo premisliti in sprejeti svojo

soodgovornost za okoljske in družbene spremembe s posledicami, ki nas bodo doletele v prihodnosti, če ne bomo dovolj hitro odstranjevali preprek za vzdržen razvoj. Cilj politehničnega centra je razvijati in udeleževati rešitve, ki izhajajo iz potrebe družbe in dejavnikov trenutne okoljske krize in njenih vplivov na pridelavo, predelavo, distribucijo in uživanje hrane ob sočasnem ohranjanju kmetijskega potenciala tudi v nerazvitih in zapuščenih/zanemarjenih okoljih države.

To bo možno samo v sodelovanju s široko interdisciplinarno strokovno ekipo, ki bo imela povezave z znanstveno raziskovalno sredino v državi in širše. Tako bo PRIC-PI domislil in razvil ter ponudil sodobne tehnične, tehnološke in socialne rešitve za uravnoteženo izkoriščanje naravnih virov, generiranje inovativni proizvodov primernih naši kulturni sredini in boljše sobivanje ljudi z naravo ter posledično uravnoteženo prehranjevanje v raznolikih skupnostih in načinih življenja, ki jih nakazuje transformacija sodobne družbe. PRIC-PI postavlja delovni okvir v konstitucijo in dokončanje objekta in njegovih operativnih laboratorijev politehničnega centra. Pogled v operativne razvojne premise nakazuje naslednje smeri razvoja:

- a) Razvoj živil z visoko dodano vrednostjo, npr.:
 - razvoj tržno zanimivih živil za manjše in večje predelovalne obrate ter kmetijska gospodarstva s čim manj kemijsko proizvedenih dodatkov ter
 - razvoj minimalno predelanih in funkcionalnih živil (živila z večjo vsebnostjo aminokislin, nenasičenih maščobnih kislin, vitaminov, bioaktivnih mineralov, bioaktivnih peptidov ...).

- b) Razvoj procesne tehnologije posameznih izdelkov, npr.:
 - razvoj in digitalizacija novih pristopov pri pridelavi surovin, predelavi in shranjevanju živil živalskega in rastlinskega izvora na laboratorijski in pilotni ravni ter
 - optimizacija proizvodnih tehnologij z namenom čim manjše porabe energentov in ustvarjanja čim manj odpadkov.

- c) Analitika kakovosti surovin, živil in embalaže, recimo: npr.:
 - fizikalno - kemijske, mikrobiološke in senzorične analize surovin in živil (ugotavljanje količine in kakovosti ogljikovih hidratov, beljakovin, aminokislin, maščobnih kislin, transmaščob, soli ...) in
 - fizikalno - kemijske in mikrobiološke analize embalaže.

- d) Zmanjšanje količine odpadne hrane, npr.:

- analize, smernice, ukrepi, digitalizacija podatkov in izobraževanje za manj odpadne hrane v kmetijskih in živilskih obratih, gostinstvu, ustanovah in gospodinjstvih ter
 - vzpostavitev odprte platforme za manj odpadne hrane po sektorjih (kmetijstvo/ živilska industrija in obrt/ trgovina/ gostinski obrati/vzgojno izobraževalne institucije/drugo).
- e) Prenos znanja na zaposlene v živilski industriji in Gostinstvu ter na večje in manjše kmetijske pridelovalce, npr.:
- testiranje in razvoj uporabniku prijaznih digitalnih rešitev za male pridelovalce in predelovalce,
 - priprava digitalnih in vivo izobraževalnih vsebin, povezanih s prenosom znanja o razvoju, tehnologiji pridelave in shranjevanju tržno zanimivih živil.

Potencialni upravičenci: Večji in manjši živilsko-predelovalni obrati, gostinski obrati, obrati javne prehrane, kmetijska gospodarstva, trgovina, vzgojno izobraževalne institucije, nevladne organizacije (NVO), društva in združenja, vse kategorije potrošnikov. Upravičene naložbe/stroški

V letu 2021 je predviden strošek 4.500.000 eurov za gradnjo energetiko in opremo, v letu 2022 je predviden strošek 2.500.000 eurov in v letu 2023 1.500.000 eurov za opremo. Skupno je vrednost naložbe ocenjena na 8.500.000 eurov.

Ključni pogoji:

- Stavbno zemljišče je v MIZŠ in je zazidljivo.
- Dopolnitev in spremembo obstoječe dokumentacije za gradnjo zaradi gradnje dodatno nadstropja.
- Nadgradnja stavbe za inštitut za še eno nadstropje s skupno površino tretje etaže v velikosti 1.400 m² in skupno površino s prostori za energetiko 5.000 m².
- Ogrevanje z obnovljivimi viri - lesno biomaso.
- Kombinacija betonske gradnje in gradnje z naravnimi materiali (les).
- Stavbno pohištvo za še eno nadstropje.
- Notranja oprema posameznih prostorov.
- Nakup laboratorijske in pilotske tehnološke opreme za izdelavo živil rastlinskega in živalskega izvora.
- Nakup opreme za analitiko.
- Možnost kompostiranja organskih odpadkov, nastalih na centru PRIC-PI, na zemljišču lastnega Medpodjetniškega izobraževalnega centra (MIC).

Projektno pobudo je oddal Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, pri čemer pa v fazi razvoja, načrtovanja, organizacije in koordinacije sodeluje tudi Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto. Projektne aktivnosti v okviru tega projekta v študijskem letu 2021/2022 sicer niso stekle, pričeli pa smo z vsebinskimi pripravami za sodelovanje pri ustanovitvi Inštituta za hrano, saj vsebine in izhodišča predstavljena v projektu PRIC-PI ponujajo dobro osnovo za razvoj vsebin znotraj Inštituta za hrano.

6.2.8 Sodelovanje v projektih Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma

VŠ GRM je vpeta tudi v projekte Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma, s katerim pogodbeno sodelujemo pri idejnih osnutkih, pripravah vsebin in razvoju posameznih projektov, predvsem preko Inštituta za upravljanje podeželja, kar predstavlja naši šoli dodatni finančni vir. Navajamo nekaj projektov sodelovanja iz zadnjega obdobja:

- Projekt LIFE NATURAVIVA: biodiverzitetna - umetnost življenja.
- Projekt EIP: Sadjarji za oprasovalce in oprasovalci za sadjarje, akronim SOOS, Projekt EIP: At-mobil, Projekt EIP: Recikel agrostretch folije, Projekt EIP: Vode, Projekt EIP: Česen in šalotka, Projekt EIP: Pitanje goveda za prirejo govedine vrhunske kakovosti.
- Učni vrt Učakovci.
- Inovativna učna okolja
- FOREST - Forestry Operators, Reflecting on Equalising Skills and Training.
- Futures Literacy in Vocational Education and Training for Climate and Social challenges 2040.
- Zelena živinoreja - Podpora naložbe v kmetijska gospodarstva 2020.
- LAS Dolenjska in Bela krajina - S Kolesom na podeželje.
- ERASMUS+ - KA210-VET - Small-scale partnerships in vocational education and training.
- FICHE - Food Allergens Risk Management for Food Safety.
- AHEAD (Agri-food Cultural Heritage Ambassadors).
- CREAHLANDS - področja, ki povezujejo. Pametna specializacija in kreativni menedžment podeželske dediščine in pokrajine idr.

6.3 DOGODKI VŠ GRM

Na visoki šoli zaradi izbruha epidemije koronavirusa (SARS-CoV-2) in njenega širjenja v tem študijskem letu nismo organizirali ali sodelovali pri organizaciji dogodkov, kot so posveti, konference, okrogle mize in podobno, kakor smo načrtovali v preteklem študijskem obdobju. V nadaljevanju na kratko predstavljamo nekatere izvedene aktivnosti.

6.3.1 Mednarodna konferenca: Logistika v kmetijstvu -Vpliv pandemije na logistiko v kmetijstvu

V spletnem okolju je na šoli je 11. 12. 2021 v virtualni obliki potekala 15. mednarodna konferenca Logistika v kmetijstvu, ki smo jo organizirali Visoka šola za upravljanje podeželja GRM Novo mesto, Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma, Fakulteta za logistiko Univerze v Mariboru in Občina Sevnica in Zadružna zveza Slovenije. Osrednja tematika tradicionalne že 15. konference je bila "Vpliv pandemije na logistiko v kmetijstvu". Pri Univerzitetni založbi Univerze v Mariboru je izšla v e-izdaji publikacija z naslovom XV. International Conference Logistics in Agriculture 2021: Conference Proceedings (dostopno na XV. International Conference on Logistics in Agriculture 2021: Conference Proceedings | Univerzitetna založba Univerze v Mariboru (um.si) kjer so predstavljeni prispevki iz konference. Konferenca je bila kot druga povrsti zaradi pandemije COVID organizirana v spletnem okolju, kar pa ni zmanjšalo njene razsežnosti in vplivnosti.

6.3.2 Mednarodna konferenca OB SVETOVNEM DNEVU HRANE

Konferenca s sloganom »Boljša proizvodnja, boljša prehrana, boljše okolje in boljše življenje« je potekala v počastitev 41. Svetovnega dneva hrane v zaporedju dogodkov letnih konferenc »Hrana, prehrana, zdravje« v Sloveniji. Konferenca, ki jo je vodil zasl. prof. dr. Peter Raspor, je potekala v petek, 15. 10. 2021 in soboto, 16. 10. 2021. Konferenco je gostil Grm Novo mesto, med organizatorji pa so bili tudi zaposleni na VŠ GRM, ki so na konferenci predstavljali tudi svoje prispevke in sodelovali pri okroglih mizah in razpravah.

6.3.3 Predstavitev VŠ GRM na sejmu Robotike - IFAM v Ljubljani

VŠ GRM je bila skupaj z Grm Novo mesto ena od soorganizatorjk sejma Robotike IFAM, ki se je odvijal na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani od 15. do 17. februarja 2022.

Na sejmu smo izvedli predstavitev šole in študijskega programa Upravljanje podeželja. Prav tako smo skupaj s partnerji predstavili robotski, skoraj popolnoma avtomatizirani traktor. Uporabo dronov v kmetijstvu, ter gostinskih robotov, ki kot avtomatizirani vozički prinašajo in odnašajo hrano in pijačo z miz gostov in tako osebju v gostinstvu omogočijo, da več časa posvetijo gostom in jim pričarajo edinstveno eno-gastronomsko doživetje.

6.3.4 Informativni dnevi

Skladno z Razpisom za vpis je VŠ GRM v študijskem letu 2021/2022 organizirala informativne dneve, kjer je predstavila svoje delovanje in študijski program Upravljanje podeželja. Informativni dnevi so potekali na daljavo preko aplikacije ZOO v

- petek, 11.2.2022 ob 11h
- petek, 11.2.2022 ob 16h 30min in
- soboto, 12.2.2022 ob 11h.

Ob tem so potekali tudi individualni razgovori za vpis s kandidati po predhodni najavi.

6.4 INTERNACIONALIZACIJA IN PROGRAM ERASMUS+

Tudi v tem obdobju smo pridobili sredstva za Mednarodno mobilnost strokovnega osebja in študentov v okviru programa. V predhodnem obdobju smo se prijavili in uspešno pridobili listino ECHE: Key action 1: Erasmus Charter for Higher Education ECHE-03-2020 ECHE-LP-2020 (listina Erasmus za terciarno izobraževanje) Erasmus Charter for heigher Education. Udeleženci preteklih Erasmus izmenjav svoje izkušnje prenašajo na študente ali na predavatelje in strokovne sodelavce. Tudi v študijskem letu 2021/2022 smo v okviru programa Erasmus+ izvajali mobilnosti zaposlenih in študentov.

V študijskem letu 2021/2022 smo nadaljevali prizadevanja za širitev in okrepitev mednarodnega sodelovanja. V času do konca študijskega leta 2021/2022 so bili vzpostavljeni pogovori o podpisu pogodbe o sodelovanju z institucijami v Litvi (Klaipeda University, Siauliai University) in na Slovaškem (Alexander Dubček University in Trenčín).

Ker postaja Slovenija zanimiva destinacija tudi za študij in ker imamo zanimanja s strani dijakov iz Srbije po študijskih programih iz področja upravljanja podeželja, smo po posameznih izobraževalnih institucijah v Srbiji predstavljali študijske programe, možnosti razvoja mladih na področju znanstveno - raziskovalne dejavnosti, izmenjavah v okviru Erasmus+ in projektnih vsebinah. Potencialnim študentom v Srbiji so bile podrobneje predstavljene tudi možnosti bivanja v Dijaškem in študentskem domu ter obštudijske dejavnosti. Pisma o sodelovanju imamo podpisana in vzpostavljena sodelovanja z naslednjimi šolami:

- Univerzitet Singidunum, Fakultet za turistički i hotelijski menadžment v Beogradu.
- Tehnološka škola v Paraćinu.

- Trgovinska - ugostiteljska šola v Leskovcu.
- Poljoprivredno veterinarska šola sa domom učenika »Svilajnac«.
- Ekonomsko - trgovinska šola v Smederevem.
- Ugostiteljsko - turistička škola v Beogradu.
- Fakultet za Hotelijerstvo i Turizam Vrnjačka Banja, Univerzitet Kragujevac.
- Univerzitet »UNION - Nikola Tesla« v Beogradu.

6.5 RAZVOJ INFRASTRUKTURE

6.5.1 Razvoj Učilne okusov

Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma je v letu 2015 s še dvema članicama Konzorcija biotehniških šol Slovenije, Biotehniškim izobraževalnim centrom Ljubljana in Izobraževalnim centrom Piramida Maribor, organiziral učilnico za potrošnike, turiste kakor tudi za pridelovalce ter predelovalce hrane. V letu 2017 je vodenje prevzel Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma ter Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, trenutno vsebine v Učilni okusov razvijata Simon Janša in Marjan Garmut. Na Plečnikovih tržnicah v Ljubljani je bil tako odprt prodajno-degustacijski prostor slovenskih pridelkov in prehranskih izdelkov, ki je hkrati tudi učilnica za usposabljanja dijakov in študentov, pa tudi za osveščanje proizvajalcev, potrošnikov in turistov. Cilj razvojnega projekta Učilna okusov je povezati pridelovalce, predelovalce ter potrošnike in turiste v »kratko verigo« za direkten odnos, kjer potrošnik iz oči v oči pozna pridelovalca in predelovalca hrane v luči sledljivosti hrane, še posebej pa vzpostavi zaupanja vreden odnos. Je tudi zasnova za vzpostavitev poštena »fer« veriga, kjer ne bo oderuških ali dampinških odnosov cen. Neposreden odnos proizvajalca in potrošnika se bo izkazal tudi v kakovostni ponudbi izdelkov po ustrezni ceni. Ocenjujemo, da je slednje osnova za ohranitve kmetijstva in živilstva v Sloveniji, le-to pa neobhoden pogoj za povečanje prehranske neodvisnosti in razvoj kmetijsko - živilskega izobraževanja. Učilna okusov je tudi pomemben element izobraževanja za razvoj turizma, ki pa v Sloveniji po vseh kazalnikih izkazuje velik potencial.

Prodajni prostor in lokal smo organizacijsko razdelili na dve področji. Prvi del je namenjen gostinski in kulinarični ponudbi, v katerem se izmenično pojavljalo značilne jedi posamezne gastronomske regije ob sočasni intenzivni promociji posameznega območja in šole istega območja. V drugem delu izvajamo predvsem prodajne aktivnosti. Pri tem se osredotočamo na konstantno ponudbo različnih izdelkov in pridelkov vseh regij Slovenije. Tudi v tem delu permanentno izvajamo promocijske in razvojne aktivnosti izdelkov in pridelkov, značilnih za posamezno slovensko regijo. Učilna okusov je tudi v študijskem letu 2021/2022 nadaljevala s svojo dejavnostjo in poslanstvom kot učno delovno mesto. V Učilni okusov so se

usposabljali dijaki in študentje Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma pa tudi preko sklenjenega partnerskega sodelovanja dijaki Srednje trgovske šole Ljubljana. Navezali smo tudi partnerstvo z Višjo strokovno šolo za kozmetiko in velnes Ljubljana. Skupaj s partnerji razvijamo nove moderne vsebine in predvsem izdelke in storitve, med drugim palačinke brez glutena in podobno. Vzpostavili smo tudi partnerstvo s podjetjem Jazon, d.o.o. in socialno zadrugo Allium. V okviru tega partnerstva razvijamo nove poslovne in tržne odnose ter se vključujemo v različne projektne vsebine.

6.5.2 Razvoj Gostišča na trgu, Hiše kulinarike in turizma

Učno izobraževalna enota Gostišče na trgu, Hiša kulinarike in turizma, se je s svežimi pristopi in pestro ponudbo ustrezno pozicionirala v prostoru, kar je pomembno sedaj, ko je urejena nova prometna in mestna infrastruktura - pametno mesto ter podoba Glavnega trga Novega mesta. V vsebine je vpeta tudi Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, ki sodeluje pri posameznih fazah aktivnosti. V ospredje stopajo vsebine eno-gastronomske ponudbe, v okviru katerih smo se aktivno vključili v projekt Slovenija nosilka naziva Evropska gastronomska regija 2021, ki je s priložnostmi za izobraževanje in ustvarjanje kulinarčnih vsebin na področju zdravega in sonaravnega bivanja ter trajnostnega razvoja kulinarike usmerjena v povečanje kakovosti življenja z ustvarjanjem sinergije z lokalnimi okolji. Gostišče Na trgu, Hiša kulinarike in turizma je v prostoru prepoznavno tudi preko dogodkov Vinski večeri, kjer sodelujejo študentje z mentorji ter lokalnim in širšim prostorom pri nabavi surovin za pripravo kulinarčnih krožnikov ter vinarji iz Slovenije in pri spremljajočih programih, ki so postali močno razpoznavni. Na šoli se je v obdobju 2021/2022 nadaljevalo izobraževanje iz področja tematike Umetnost sožitja vin in kulinarike tako prve, kot tudi druge stopnje, v okviru katerega so se usposabljali kandidati za nove vinske svetovalce. Vse te aktivnosti so pripeljale do uresničitve že dolgo načrtovanih aktivnosti, in sicer do ustanovitve sekcije Vinski svetovalci - sommelierji Vinorodne dežele Posavje, katere člani imajo sedaj svoj prostor za druženje, dogodke in načrtovanje razvojnih vsebin na tem strokovnem področju v Vinoteki na trgu. Poleg osredotočenosti na ponudbo vin in strokovnih pristopov k predstavitvi in postrežbi vin gostom se je Gostišče Na trgu, Hiša kulinarike in turizma osredotočilo tudi na področje strokovne in privlačne priprave kot tudi postrežbe kave in kavnih napitkov za goste, ki na ta način lahko doživijo omamo in čar kave in kavnih napitkov na privlačnejši način. Za to je poskrbela strokovna oseba »barista«, študentka VŠ GRM, ki se je posebej izobrazila in specializirala za to področje. Ponudba kave in kavnih napitkov na tako predstavljen način s ponujenim doživetjem je postala odlična kombinacija in dopolnilo sladicam, po katerih je Gostišče Na trgu, Hiša kulinarike in turizma, postalo močno prepoznavno. Študenti so se v Gostišču Na trgu, Hiši kulinarike in

turizma v okviru vaj in pri praktičnem izobraževanju vključevali v organizacijo in izvedbo Vinskih večerov. Pri svojem delu so pridobili znanja iz področja marketinga oz. trženja v gostinstvu in turizmu, prav tako so pridobili znanja iz področja gastronomskega turizma in vinarstva. Študenti so se vključevali v različne procese dela od organizacije dogodka, do predpriprave, priprave v kuhinji in strežbi na sledečih enotah:

- Slaščičarska kuhinja: Peka sladice po ustaljenem postopku. Poudarek na domačih in šolskih proizvodih - od njive do mize (domače mleko, skuta, maslo, sadje). V slaščičarski kuhinji se v dopoldanskem času izvajata praktični pouk slaščičarstva in PUD.
- Slaščičarna prodajalna: Prodaja sladice, sladoleda, toplih, napitkov in brezalkoholnih pijač. Delo opravljajo zaposleni, v slaščičarni se vrši tudi praktično usposabljanje z delom.
- Restavracija: Ponudba malic in kosil ter jedi po naročilu za zaključene skupine. V restavraciji poteka tudi praktično usposabljanje z delom in teoretični ter praktični del pouka strežbe. Izvaja se tudi postrežba izven matične hiše, sprejemi in pogostitve.
- Restavracijska kuhinja: priprava rednih dnevnih obrokov (malica, kosilo), jedi po naročilu, priprava hrane za zaključene skupne. Poudarek v kuhinji je na domačih proizvodih - živila pridelana iz kmetijske šole - od njive do mize (meso in zelenjava pridelana na Grmu Novo mesto - centru biotehnike in turizma). V kuhinji poteka teoretični in praktični del pouka (kuharstvo).
- Pekarna: obratuje v sklopu slaščičarne (peka peciva za torte) in samostojno (kruh, pekovsko pecivo).
- Butična trgovina: prodaja lokalno pridelanih domačih izdelkov Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma ter izdelkov, ki jih pridelujejo lokalni kmetje, bivši dijaki in študentje šole.
- Vinoteka na trgu: Gostišče je na novo uredilo in opremilo prostor s ponudbo vin vseh treh vinorodnih dežel v Sloveniji - Posavje, Podravje in Primorska, s poudarkom na vinih iz vinorodnih okolišev Dolenjska, Bizeljsko Sremič in Bela Krajina ter lastne pridelave vin Zavoda Grm. Cilj Vinoteke na trgu je, da poleg široke palete vin vključenih vinarjev povezujemo tudi vsebine v Gospodarski grozd za podeželje »Zaupanja vreden«.

6.5.3 Razvoj Šolske zidanice na Trški Gori

Na Trško goro vabi urejena šolska zidanica iz okoli leta 1934, ki ima status kulturnega spomenika in je edina tovrstno ohranjena zidanica na Trški gori. Njene skrivnosti so v zidovih, o čemer priča poseben postopek gradnje in beljenja zidov, ki je značilnost takratnih časov. V notranjosti je urejena klet s pripadajočimi prostori, krušna peč za pripravo tradicionalnih preprostih jedi na živem ognju,

ureja pa se tudi avtohtona etnološka zbirka dolenjskega vinogradniškega območja s poudarkom na ohranjanju dediščine vinogradništva in vinarstva. S tem je šola pridobila reprezentančen prostor s ponudbo izvirne trškogorske zidanice, ki je v notranjosti takšna, kot je bila nekoč. Okoli zidanice so vinogradi, ki jih obdelujejo dijaki in študentje z mentorji in kjer pridelujejo cviček. Zidanica nudi doživetja s pridihom preteklosti, odstira pogled na dolino reke Krke, Novega mesta in vse do Trdinovega vrha. Cviček s Trške gore je del ponudbe Cviček PTP Konzorcij Cviček, Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma.

V študijskem letu 2021/2022 smo nadaljevali sodelovanje z Društvom vinogradnikov Trška Gora, ki je nosilec projekta Odprte zidanice na Trški Gori, kamor je umeščena tudi šolska zidanica na Trški Gori. Oblikovan je bil koncept za vzpostavitev projekta, promocijsko gradivo, označbe zidanic, postavitve treh označevalnih tabel, vodijo do šolske zidanice. Za ponudnike projekta Dežurne zidanice na Trški gori smo na Visoki šoli za upravljanje podeželja Grm Novo mesto izvedli izobraževanja v okviru projekta MUNERA 3 za izobraževanje odraslih, ki so zaposleni, samozaposleni ali imajo status kmeta na tematiko sprejema gostov, načrtovanja turistične ponudbe, gostoljubnosti, sožitja vin in kulinarike, komunikacije, promocije in tujega jezika.

6.5.4 Razvoj Medpodjetniškega izobraževalnega centra

Medpodjetniški izobraževalni center je v študijskem letu 2021/2022 nadaljevali svoje poslanstvo na področju praktičnega izobraževanja in usposabljanja, kjer so študentje opravljali praktično usposabljanje. Medpodjetniški izobraževalni center uspešno gospodari z vrtom medovitih rastlin in čebelnjakom s 70 panji, sodeluje s čebelarsko zvezo Petra Pavla Glavarja, kjer smo dodelali in uredili na novo naseljeni čebelnjak. V popolno delovno uporabo so prišli hlevčki za živali, kjer smo uspešno sodelovanje nadgradili z varstveno delovnim centrom iz Novega mesta. Pri spravilu krme, setvi, urejanju okolice, vrta medovitih rastlin, pridelave zelenjave v Srebrničah so sodelovali študenti, uspešno pa so se pri projektnem delu na Gostišču Na Trgu, Hiši kulinarike in turizma vključevali tudi študenti programa za gostinstvo in turizem. Glavne cilje smo dosegali s povezovanjem izobraževanja v biotehniki, gostinstvu, turizmu, trgovini in naravovarstvu z gospodarstvom teh panog.

Medpodjetniški izobraževalni center Grm Novo mesto ima posamezna delovišča ob sami šoli in na drugih lokacijah, kjer poteka kmetijska pridelava, ki se je v obdobju 2021/2022 izvajala na lokacijah Trška gora, Srebrniče, Mestne njive, Poganci, Stari grad, Struga, Grmske njive, Smednik in Spodnja Pluska. V letu 2022 smo dali poudarek na pridelavi z EKO certifikatom in na vseh površinah vstopili v sistem prehoda na ekološko pridelavo. Po vrsti rabe smo obdelovali 5,04 ha površin za

sadjarstvo, 2,52 ha vinogradniških površin, 79 ha njiv, 39,8 ha travnikov ter 33,25 ha pašnikov in travnikov. V sklopu omenjenih delovišč in površin smo gospodarili tudi na skoraj 150 ha gozda. Poleg kmetijske pridelave in reje je na Medpodjetniškem izobraževalnem centru organizirana tudi predelava in priprava izdelkov za trg. Na lokaciji šole na Sevnem 13 in v Gostišču na trgu, Hiši kulinarike in turizma v Novem mestu so v okviru delavnic šolskega posestva, šolske kuhinje in obratov potekale sledeče aktivnosti:

- predelava zelenjave (vlaganje zelenjave in priprava solatnih mešanic za zimsko obdobje, kisanje zelenjave), peka piškotov, tort in drugih slaščic.
- predelava sadja (izdelava jabolčnega soka in kisa, sušenje sadja, priprava jabolčnega vina in jabolčne medice, vlaganje sadja),
- sušenje zelišč in priprava različnih zeliščnih mešanic,
- izdelava aranžmajev, aranžerskega materiala.

V preteklem obdobju se je Medpodjetniško izobraževalni center nekoliko posodobil, saj je bil urejen senik za sušenje sena s pomočjo sončne strehe in s podpihom ter ob podpori toplotne črpalke. Vgrajen je bil tudi robot za manipulacijo s senom. Nova infrastruktura bo omogočila prehod na seneno pridelavo mleka in mesa. Zmanjšala se bo pridelava travne in koruzne silaže na račun povečanega deleža travinj oziroma pridelave sena (glej projekt Zelena živinoreja). Medpodjetniško izobraževalni center je bil posodobljen tudi z novo kmetijsko mehanizacijo in orodjem, kar omogoča bolj kakovostno delo in atraktivno učenje ter delovanje na šolskem posestvu.

6.5.5 Razvoj Podeželskega izobraževalnega centra

Skupna prizadevanja Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, Grma Novo mesto - centra biotehnike in turizma ter Razvojnega centra Novo mesto so bila realizirana z uspešnim projektom Z roko v roki do kakovostne prehrane (Samooskrba in zelena javna naročila), v okviru katerega so realizirane vsebine sofinanciranja nakupa opreme za ureditev objekta Breg 1 in sanacijska dela (ureditev prodajalne z razstavo lokalnih pridelkov in izdelkov, projektne pisarne z multivizijo, delovnih prostorov na podstrešju. Želja partnerstva v projektu je bila ustvariti pogoje za vzpostavitev učinkovitega sistema lokalne trajnostne oskrbe z lokalnimi živili in oblikovati kratke dobavne verige predvsem javnih ustanov, ki so velikokrat na tem področju zapostavljene. Na partnerskem območju doslej ni bilo celostnega pristopa pri reševanju te problematike, ustanovljenih je bilo le nekaj zadrug, predvsem v urbanih območjih so zaživele tržnice, aktivnosti so bile usmerjene v informiranje in ozaveščanje ponudnikov in izobraževalnih ustanov. Skozi projekt pa se je v navedenem partnerstvu pristopilo celostno z upoštevanjem obstoječe ponudbe lokalnih ponudnikov, potencialov za povečanje ponudbe ter

potreb končnih potrošnikov, predvsem javnih ustanov, kot so vzgojno-izobraževalne, zdravstvene in socialno varstvene, ki imajo stalne potrebe po kakovostni hrani in katerih uporabniki sodijo med najbolj ranljive skupine, med njimi otroke, bolne, starejše.

10. 1. 2020 je vrata v prostor lokalnih pridelkov, izdelkov, doživetij, učenosti in ustvarjalnosti kot razvojno jedro odprla obnovljena hiša na lokaciji Breg 1 na Glavnem trgu Novega mesta, ki smo jo poimenovali Podeželsko izobraževalni center. Objekt prispeva k izboljšanju pedagoškega procesa na področju usposabljanja in izobraževanj dijakov in študentov za potrebe turizma, trženja kmetijskih pridelkov in izdelkov ter domače obrti s podeželja. Hiša ima tri nadstropja z 230 m² uporabnih površin, ki so namenjene v kletnem delu za razstavno-prodajni prostor, v pritličju za učilnico in izvajanje rokodelskih delavnic, degustacije ter ocenjevanja pridelkov oziroma izdelkov, v podstrešnem delu pa so učilnice za usposabljanje dijakov in študentov, društva in različne ciljne skupine. Podeželski izobraževalni center bo v delu sodelovanja s kmetijami usmerjen tudi v spodbujanje Zaposlitvenih možnosti na kmetijah pri izdelavi izdelkov Naredi svoj izdelek in ga odnesi domov, info turistično točko in turistično agencijo. Dejavnosti se povezujejo z namenom učinkovite prepletenosti turističnih produktov (prenočitve, predelava, ponudba izletov, ekskurzij, izobraževanj, prireditvev, učnih poti, kmetij, gostilen, restavracij, ...) z vzpostavitvijo integralnih turistinih proizvodov.

6.6 SAMOEVALVACIJA

6.6.1 Samoevalvacija za študijsko leto 2019/2020

Samoevalvacija za študijsko leto 2019/2020 je bila izvedena po metodologiji, ki jo je razvila Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu in temelji na NAKVIS-ovih Merilih za akreditacijo in zunanjo evalvacijo visokošolskih zavodov in študijskega programa (Podaljšanje akreditacije visokošolskega zavoda). Pri samoevalvaciji je bila stopnja doseganja stanja vrednotena v razponu od 0 do 5 kot to predvideva metodologija modela CAF (Common Assesement Framework). Samoevalvacijo na VŠ GRM vestno izvaja doc. dr. Marija Turnšek Mikačič, članica Komisije za kakovost in evalvacije.

Samoevalvacija za študijsko leto 2019/2020 je potekala v obliki dveh delavnic (25.februarja in 11. marca 2021), katerih udeleženci so bili člani vodstva, člani KKE in predstavniki deležnikov (študenti, zaposleni, člani alumni kluba, zaposlovalci, zainteresirana javnost).

Dne 25.2.2021 so se samoevalvacijske delavnice udeležili:

- doc. dr. Marija Turnšek Mikačič, članica Komisije za kakovost in evalvacije - KKE in vodja samoevalvacije,
- doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, dekanja,
- g. Simon Janša, mag. tajnik šole,
- doc. dr. Franc Bracar, član Senata
- ga. Manca Kavšček, predsednica Študentskega sveta, članica KŠŠZ, članica Senata, izvoljena s strani Študentskega sveta,
- g. Tomaž Kordiš, direktor Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele Krajine,
- izr. prof. dr. Andrej Lisec, zunanji projektni sodelavec,
- ga. Irena Hrovat Mujčinović, knjižnica, sporočila mnenje
- g. Luka Novak, član Alumni kluba,
- ga. Jožica Povše, LAS DBK, Razvojni center Novo mesto, sporočila mnenje
- doc. dr. Tit Turnšek, predstavnik visokošolskih učiteljev,
- ga. Valeria Natja Umek, podpredsednica Študentskega sveta, članica Senata, študentska predstavnica Upravnega odbora, predstavnik študentov, v Komisije za kakovost in evalvacije,
- ga. Tanja Vesel, Vesela doživetja, turistično-razvojna agencija in organizacija dogodkov, sporočila mnenje

Dne 11.3.2021 so se samoevalvacijske delavnice udeležili:

- doc. dr. Marija Turnšek Mikačič, članica Komisije za kakovost in evalvacije - KKE in vodja samoevalvacije,
- doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, dekanja,
- g. Simon Janša, mag. tajnik šole,
- dr. Mateja Colarič Bajc, VP, prodekanja za znanstveno-raziskovalno delo,
- doc. dr. Franc Bracar, član Senata
- doc. dr. Alenka Divjak, podpredsednica Akademskega zbora,
- ga. Vida Hlebec, članica Akademskega zbora
- ga. Manca Kavšček, predsednica Študentskega sveta, članica KŠŠZ, članica Senata, izvoljena s strani Študentskega sveta,
- g. Tomaž Kordiš, direktor Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele Krajine,
- ga. Marjana Kos, članica Akademskega zbora,
- izr. prof. dr. Andrej Lisec, zunanji projektni sodelavec,
- g. Luka Novak, član Alumni kluba,
- prof. dr. Uroš Pinterič, gostujoči sodelavec, v tujini zaposleni raziskovalec
- ga. Barbara Turk, koordinatorka anket,

Tim za samoevalvacijo je ob načelu konsenza ocenil stopnjo doseganja meril, animiral razpravo za prepoznavanje neskladnosti in oblikoval predloge za izboljšanje in le te povzel v Programu ukrepov po samoevalvaciji.

Pri strateški usmeritvi številka 3 (Odličnost poslovanja) se v okviru Strateškega načrta Visoke šole spremlja indeks kakovosti poslovanja, ki predstavlja kvantitativno oceno na podlagi izvedene samoevalvacije (po merilih NAKVIS). V obdobju 2019/2020 znaša 4,0, kar je več kot v letu prej, ko je indeks znašal 3,7. Indeks kakovosti poslovanja po merilih NAKVIS za študijsko leto 2019/2020 znaša za kategorijo »Delovanje visokošolskega zavoda« 4,2 in za kategorijo »Kadri« 4,0. To bo osnova za primerjavo kategorij za naslednje študijsko leto.

Del poročila o samoevalvaciji je Program ukrepov za izboljšanje, kjer so navedeni ukrepi po samoevalvaciji, odgovorne osebe in roki za izvedbo ukrepov. S samoevalvacijskimi izsledki so seznanjeni študenti, visokošolski učitelji in sodelavci, strokovno osebje, soustvarjalci šole ter drugi deležniki. Vsi so imeli možnost, da predlagajo ukrepe za izboljšave ter spremljajo njihovo uresničevanje.

6.6.2 Samoevalvacija za študijsko leto 2020/2021

Samoevalvacija za študijsko leto 2020/2021 je potekala v obliki dveh delavnic (10. junija in 23. junija 2022) na katere so bili povabljeni člani vodstva, člani KKE in predstavniki deležnikov (študenti, zaposleni, člani alumni kluba, zaposlovalci, zainteresirana javnost).

Samoevalvacijskih delavnic so se udeležili:

- doc. dr. Marija Turnšek Mikačič, članica Komisije za kakovost in evalvacije - KKE in vodja samoevalvacije,
- izr. prof. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše, dekanja,
- dr. Mateja Colarič Bajc, viš. pred., prodekanja za znanstveno-raziskovalno delo,
- Simon Janša, mag., tajnik šole, predavatelj,
- Barbara Turk, koordinatorka anket, predavateljica,
- doc. dr. Franc Bracar, član Senata,
- doc. dr. Tit Turnšek, predstavnik visokošolskih učiteljev,
- Irena Hrovat Mujčinović, knjižnica,
- Julijana Andrejčič, predstavnica zaposlenih,
- Tomaž Kordiš, direktor Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele Krajine,
- Jožica Povše, LAS DBK, Razvojni center Novo mesto,
- izr. prof. dr. Andrej Lisec, zunanji projektni sodelavec,
- Marjana Kos, članica Akademskega zbora,
- Vida Hlebec, članica Akademskega zbora,
- prof. dr. Uroš Pinterič, gostujoči sodelavec na šoli, v tujini zaposleni raziskovalec
- Jožica Turner, članica Alumni kluba, KZ Sevnica,

- Tanja Vesel, Vesela doživetja, turistično-razvojna agencija in organizacija dogodkov.

Tim za samoevalvacijo je ob načelu konsenza ocenil stopnjo doseganja meril, animiral razpravo za prepoznavanje neskladnosti in oblikoval predloge za izboljšanje in le te povzel v Programu ukrepov po samoevalvaciji.

Pri strateški usmeritvi številka 3 (Odličnost poslovanja) se v okviru Strateškega načrta Visoke šole spremlja indeks kakovosti poslovanja, ki predstavlja kvantitativno oceno na podlagi izvedene samoevalvacije (po merilih NAKVIS). V obdobju 2020/2021 znaša 4,1, kar je več kot v letu prej, ko je indeks znašal 4,0. Indeks kakovosti poslovanja po merilih NAKVIS za študijsko leto 2020/2021 znaša za kategorijo »Delovanje visokošolskega zavoda« 4,2 in za kategorijo »Kadri« 4,0, kar je enako kot v predhodnem letu, to pa je oz. bo osnova za primerjavo kategorij za naslednje študijsko leto.

Del poročila o samoevalvaciji je Program ukrepov za izboljšanje, kjer so navedeni ukrepi po samoevalvaciji, odgovorne osebe in roki za izvedbo ukrepov. S samoevalvacijskimi izsledki so seznanjeni študenti, visokošolski učitelji in sodelavci, strokovno osebje, soustvarjalci šole ter drugi deležniki. Vsi so imeli možnost, da predlagajo ukrepe za izboljšave ter spremljajo njihovo uresničevanje.

Pri izvedbi samoevalvacije smo stopnjo doseganja stanja sprotno ovrednotili po metodologiji modela CAF (Common Assessment Framework).

6.7 VLOGA ZA MAGISTRSKI ŠTUDIJSKI PROGRAM UPRAVLJANJE PODEŽELJA

V študijskem letu 2021/2022 smo nadaljevali aktivnosti za pripravo magistrskega študijskega programa Upravljanje podeželja. Z novim programom želimo še bolje odgovoriti na izzive sodobnega časa na podeželju, saj se zavedamo, da je prihodnost Slovenije in ljudi, ki živimo v tem prostoru, ravno v ohranjanju podeželskega prostora, kulturne krajine, pridelavi kakovostnih pridelkov in proizvodov ter usmerjenosti v trajnostni in družbeno odgovorni razvoj. Na nas je, da spodbujamo mlade za izobraževanja na teh strokovnih področjih in da jim omogočimo zaposlitve, kjer bodo udeleženi svoje ideje in pridobljena strokovna, teoretična in praktična znanja. Mnogim mladim generacijam ni vseeno, v kakšnem okolju podeželskega prostora živimo danes in kako bomo živeli jutri. V skladu s priporočili NAKVIS-a program nadgrajujemo na področju internacionalizacije, obogatitve knjižničnega vira z ustrezno literaturo, pripravili smo tudi ustrezna

izhodišča za zaposlitve znanstveno raziskovalnih sodelavcev in mladih raziskovalcev. V študijskem obdobju 2021/2022 smo nadaljevali sodelovanje z RENET Network Coordinator (Researchers excellence network), Šiauliai University, Vilniaus, Šiauliai, Lithuania na področju akademskih znanosti, predvsem turizma, menedžmenta, kmetijstva, podeželja in regionalnega razvoja, tudi pri izdaji Revije za upravljanje podeželja - JLG.

PREDVIDENI PREDMETNIK PROGRAMA UPRAVLJANJE PODEŽELJA (MAG):

Tabela 8: Predmetnik za predvideni podiplomski študijski program Upravljanje podeželja s številom kontaktnih ur in urami samostojnega dela.

št. / šifra	PREDMETI	URE							ECTS; število KT							NOSILEC
		kontaktno ure (KU)			samostojno delo študenta (SD)	Ure skupaj	KU skupaj	Delež KU	kontaktno ure (KU)			samostojno delo študenta (SD)	KT skupaj	KT za KU skupaj	Delež KT za KU	
		P	S	V					P	S	V					
1. LETNIK																
	<i>I. OBVEZNI PREDMETI</i>															
1	Kvantitativne metode	30	15	30	105	180	75	0,42	1	0,5	1	3,5	6	2,5	0,42	prof. ddr. Janez Usenik
2	Metode znanstveno raziskovalnega dela	30	15	30	105	180	75	0,42	1	0,5	1	3,5	6	2,5	0,42	doc. dr. Franc Bracar
3	Izbrana poglavja iz področja trajnostne rabe naravnih virov	50	15	45	130	240	110	0,46	1,67	0,5	1,5	4,33	8	3,67	0,46	doc. dr. Nataša Ravbar, pridr. prof.
4	Izbrana poglavja iz načrtovanja in upravljanja	30	10	25	85	150	65	0,43	1	0,33	0,83	2,83	5	2,17	0,43	izr. prof. dr. Marjan Ravbar
5	Ruralna sociologija	30	10	25	85	150	65	0,43	1	0,17	0,83	3	5	2,17	0,43	prof. dr. Ana Barbič
6	Prilagajanje na podnebne spremembe	50	10	45	135	240	105	0,44	1,67	0,33	1,5	4,5	8	3,5	0,44	doc. dr. Andreja Sušnik
7	Mednarodno trženje podeželja	45	10	35	120	210	90	0,43	1,5	0,33	1,17	4	7	3	0,43	prof. dr. Robert Vodopivec
8	Sodobna komunikacijska kultura	45	10	35	120	210	90	0,43	1,5	0,33	1,17	4	7	3	0,43	doc. dr. Marija Turnšek Mikačič
9	Ekosistemske storitve	50	10	45	135	240	105	0,44	1,67	0,33	1,5	4,5	8	3,5	0,44	doc. dr. Danilo Bevk
	Skupaj I															
	Letnik skupaj	360	105	315	1020	1800	780	0,43	12	3,5	10,5	34	60	26	0,43	

št. / šifra	PREDMETI	URE							ECTS; število KT							NOSILEC
		kontaktne ure (KU)			samostojno delo študenta (SD)	Ure skupaj	KU skupaj	Delež KU	kontaktne ure (KU)			samostojno delo študenta (SD)	KT skupaj	KT za KU skupaj	Delež KT za KU	
		P	S	V					P	S	V					
2. LETNIK																
	<i>I. OBVEZNI PREDMETI</i>															
	Trendi pridelave hrane	50	10	45	135	240	105	0,44	1,67	0,33	1,5	4,5	8	3,5	0,44	doc. dr. Jože Podgoršek
	Sonaravno zdravljenje bioloških sistemov	30	5	25	90	150	60	0,4	1	0,17	0,83	3	5	2	0,4	prof. dr. Tamara Lah Turnšek
	Populacijska dinamika	30	-	30	90	150	60	0,4	1	-	1	3	5	2	0,4	doc. dr. Tit Turnšek
	<i>II. TEMATSKI SKLOPI</i>															
	TEMATSKI SKLOP 1: KOMUNIKACIJSKA KULTURA	90	30	60	180	360	180	0,5	3	1	2	6	12	6	0,5	
	Komunikacijski modeli odličnosti	30	10	20	60	120	60	0,5	1	0,33	0,67	2	4	2	0,5	doc. dr. Marija Turnšek Mikačič
	Karierno načrtovanje	30	10	20	60	120	60	0,5	1	0,33	0,67	2	4	2	0,5	doc. dr. Marija Turnšek Mikačič
	Sistemsko razmišljanje	30	10	20	60	120	60	0,5	1	0,33	0,67	2	4	2	0,5	doc. dr. Tit Turnšek
	TEMATSKI SKLOP 2: INOVATIVNI DOŽIVLJAJSKI TURIZEM NA PODEŽELJU	90	30	60	180	360	180	0,5	3	1	2	6	12	6	0,5	
	Doživljajski turizem	30	10	20	60	120	60	0,5	1	0,33	0,67	2	4	2	0,5	doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše

št. / šifra	PREDMETI	URE							ECTS; število KT							NOSILEC
		kontaktne ure (KU)			samostojno delo študenta (SD)	Ure skupaj	KU skupaj	Delež KU	kontaktne ure (KU)			samostojno delo študenta (SD)	KT skupaj	KT za KU skupaj	Delež KT za KU	
		P	S	V					P	S	V					
	Trženje podeželskega prostora in inovativnih turističnih proizvodov z uporabo IKT	30	10	20	60	120	60	0,5	1	0,33	0,67	2	4	2	0,5	doc. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše; izr. prof. dr. Blaž Rodič
	Dediščina, avtentičnost in zgodbe podeželja	30	10	20	60	120	60	0,5	1	0,33	0,67	2	4	2	0,5	doc. dr. Lea Kužnik
	TEMATSKI SKLOP 3: SODOBNO ZADRUŽNIŠTVO	90	10	80	180	360	180	0,5	3	0,33	2,67	6	12	6	0,5	
	Modeli poslovnega organiziranja in socialno podjetništvo na podeželju	30	5	25	60	120	60	0,5	1	0,17	0,83	2	4	2	0,5	prof. dr. Robert Vodopivec
	Zadružništvo v Sloveniji, Evropi in svetu	30	-	30	60	120	60	0,5	1	-	1	2	4	2	0,5	izr. prof. dr. Franci Avsec
	Pravni predpisi poslovnih modelov	30	5	25	60	120	60	0,5	1	0,17	0,83	2	4	2	0,5	izr. prof. dr. Franci Avsec
	TEMATSKI SKLOP 4: VINOGRADNIŠTVO IN VINARSTVO	90	-	90	180	360	180	0,5	3	-	3	6	12	6	0,5	
	Vinogradništvo	30	-	30	60	120	60	0,5	1	-	1	2	4	2	0,5	doc. dr. Mojmir Wondra
	Vinarstvo	30	-	30	60	120	60	0,5	1	-	1	2	4	2	0,5	doc. dr. Julij Nemanič

VŠ GRM, Letno poročilo za študijsko leto 2021/2022

št. / šifra	PREDMETI	URE							ECTS; število KT							NOSILEC
		kontaktne ure (KU)			samostojno delo študenta (SD)	Ure skupaj	KU skupaj	Delež KU	kontaktne ure (KU)			samostojno delo študenta (SD)	KT skupaj	KT za KU skupaj	Delež KT za KU	
		P	S	V					P	S	V					
	Vinski marketing	30	-	30	60	120	60	0,5	1	-	1	2	4	2	0,5	doc. dr. Julij Nemanič
	TEMATSKI SKLOP 5: SOCIALNO VARSTVENE STORITVE PODEŽELJA	90	-	90	180	360	180	0,5	3	-	3	6	12	6	0,5	
	Menedžment in organizacija bivanja starejših ljudi	30	-	30	60	120	60	0,5	1	-	1	2	4	2	0,5	prof. dr. Milan Ambrož
	Alternativne oblike bivanja za starejše ljudi	30	-	30	60	120	60	0,5	1	-	1	2	4	2	0,5	doc. dr. Boštjan Kerbler
	Oskrba starejših v različnih oblikah bivanja	30	-	30	60	120	60	0,5	1	-	1	2	4	2	0,5	doc. dr. Boštjan Kerbler
	I. OBVEZNI PREDMETI	110	15	100	315	540	225	0,42	3,67	0,5	3,33	10,5	18	7,5	0,42	
	II. IZBIRNI PREDMETI	180		180	360	720	360	0,5	6		6	12	24	12	0,5	
	Magistrsko delo	-	-	-	540	540	-	-	-	-	-	18	18	0	0	
	Letnik skupaj	290	15	280	1215	1800	585	0,32	9,67	0,5	9,33	40,5	60	19,5	0,33	
	CELOTEN ŠTUDIJSKI PROGRAM															
	I.	360	105	315	1020	1800	780	0,43	12	3,5	10,5	34	60	26	0,43	
	II.	290	15	280	1215	1800	585	0,32	9,67	0,5	9,33	40,5	60	19,5	0,33	
	Skupaj I., II	650	120	595	2235	3600	1365	0,38	22	3,5	20	74,5	120	45,5	0,38	

Opombe:

P. - predavanja, S.V. - seminarske vaje, T.V. - terenske vaje, L.V. - laboratorijske vaje

6.8 REVIJA ZA UPRAVLJANJE PODEŽELJA

V letu 2020 smo izdali eno in sicer 5 številko Revije za upravljanje podeželja / Journal of Landscape Governance, ki jo je uredila glavne urednice dr. Mateje Colarič Bajc, viš. pred. V reviji je objavljenih 5 posameznih prispevke predavateljev, študentov in soustvarjalcev šole. Področja raziskovalnih prispevkov so široka od vinarstva preko obnovljivih virov energije do kulturnih oz. literarnih vsebin. Revijo v celoti objavljamo na šolski spletni strani. Avtorjem člankov v reviji zagotavljamo redne vpise v bibliografske baze podatkov (Cobiss). Nadaljnji cilj revije je vpis v prepoznavne mednarodne baze podatkov. V uredniški odbor revije JLG smo v skladu s sklepom zadnje seje Komisije za založniško dejavnost povabili tudi mednarodno uveljavljene znanstvenike izven Slovenije, saj želimo postopoma pokriti vsa znanstvena področja. Revija se osredotoča na objavlanje izvirnih znanstvenih člankov in preglednih znanstvenih člankov. Za študentska dela, ki niso uvrščena kot znanstvena, ampak kot ustrezna strokovna dela (za ustreznost poskrbi in je odgovoren mentor), smo sklenili, da se objavijo enkrat letno kot Supplement oz. V pripravi pa je tudi že naslednja 6. številka Revije za upravljanje podeželja / Journal of Landscape Governance.

6.9 RASTOČA KNJIGA

Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto se je pridružila projektu Rastoča knjiga: Abeceda odličnosti, mojstrstva in etike. V Sloveniji imamo inovativni program »Rastoča knjiga«, ki predstavlja vizijo Slovenije in ima globoke korenine ter sporočilno vrednost za prihodnost, nastal na začetku novega tisočletja. Poudarja vrednote, kreposti, lastnosti in značilnosti, ki jih vsebuje teorija in praksa odličnosti in mojstrstva, povzete v »Rastoči knjigi.« Osnovna vrednota odličnosti in mojstrstva je večplastno znanje. Razmišljati in delati je treba na podlagi univerzalnih in poglobljenih znanj, katerih osnova in usmeritev je v iskanju in spodbujanju skupno dobrega, empatije, altruizma, strpnosti, odgovornosti, humanizma. Le v povečevanju in poglobljanju znanja, ki temelji na ideji, filozofiji in etiki dobrega ter v njegovi aplikaciji v praksi, je prava pot, pričeta z »Rastočo knjigo«, ki kaže rezultate v spreminjanju miselnih vzorcev in načinov razmišljanja ter delovanja skozi »Abecedo odličnosti, mojstrstva in etike.«

Odličnosti, mojstrstva in etike se ne gradi samo na spoštovanju in uveljavljanju elementov, kot so odgovornost, inovativnost, vztrajnost ali gorečnost, upoštevati je potrebno tudi načelo celovitosti. Tako bomo z upoštevanjem vseh črk abecede prikazali veliko najpomembnejših gradnikov, ki krasijo celovito osebnost. Gradnike bomo obogatili z miselnimi vzorci, ki jih je uvedla prof. Marija Gabrijelčič in

pridobili novih 25 miselnih vzorcev, ki prikazali dolgoročno usmerjenost ustanove Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto k rasti. V okviru vsake črke oziroma najpomembnejše vrednote, za katero se bomo odločili, pa bomo prikazali tudi poučno zgodbo, ki jo bodo napisali študentje in visokošolski učitelji ter sodelavci. Tako lahko pridemo do pomembnega strateškega dokumenta, ki bo nakazoval kolektivno zavest ustanove in zeleno rast študentov do odgovornih državljanov Slovenije. Znanje, ki ga v teoriji in praksi odličnosti, mojstrstva in etike pojmuje kot ključno dobro in vrednoto, moramo nenehno razširjati in poglobljati. Prav tako bomo tudi postavili kip, ki bo simbolično opredeljeval pomen branja, razmišljanja, znanja, kulture, rasti. Dolgoročni cilj projekta je vzgajanje in izobraževanje študentov v aktivne in odgovorne občane, državljane ter razmišljujoče svetovljane. Želimo, da bi v našem vzgojnem izobraževalnem procesu »ustvarili« kulturne, široko razgledane posameznike, ki bodo pokončne osebnosti, sposobne spopasti se z izzivi sedanjega in prihodnjega časa, ki bodo znali ustvarjalno sodelovati, umno razreševati spore, ki bodo razumeli, kako pomembne so vrednote krepitve dobrih medsebojnih odnosov, solidarnosti, strpnosti, poštenosti ali medsebojnega spoštovanja. Osrednji gibal projekta sta: Naj ne mine dan, da ne bi naredil česa dobrega zase, za družino, za ožjo in širšo skupnost ter Nenehno povečuj in poglobljal svoje znanje in k temu vabi tudi svoje sodelavce.

Idejni avtor vsebin in nosilec projekta Rastoča knjiga je dr. Janez Gabrijelčič, vodja projekta Rastoča knjiga na Visoki šoli za upravljanje podeželja Grm Novo mesto pa dekanja izr. prof. dr. Lea-Marija Colarič-Jakše. Predvidena »Rastoča knjiga« bi imela naslednje glavne namene in cilje:

- Šola naj bi si s svojo »Rastočo knjigo« povečala svojo samozavest, istovetnost in razpoznavnost. Istočasno pa tudi motivirala vse zaposlene, soustvarjalce šole in študente, da postanejo odgovorni nosilci bogate kulturne dediščine tudi vnaprej.
- V posebni vitrini ali vitrinah, ki bodo postavljene na vidnem mestu, bi imeli izbrane ključne knjige, ki predstavljajo dragotine dosedanjega razvoja. Vitrine bi bile še posebej osvetljene, saj simbolizirajo energijo in moč, ki jo imajo knjige; vsako leto pa bi jih oplemenitili z novimi dosežki.
- »Rastoča knjiga« naj bi bila mesto navdiha in ustvarjalnosti. Zlasti mladi naj bi se ob bogati dediščini in predvidenih ciljnih navduševali in iskali moč in energijo za svojo nadaljnjo strokovno ter življenjsko pot.
- »Rastoča knjiga« naj bi bila odgovorno dejanje vodstva šole, ki mu ni vseeno, kaj se bo s Slovenijo, z Novim mestom in novomeškim akademskim prostorom dogajalo v prihodnje.
- Je svojevrstna vizija in akcija, ki naj bi tudi našim zanamcem kazala pot. Je razpoznavno znamenje, posebna blagovna znamka, ki odpira nove vidike za uspešno prihodnost.

- »Rastoča knjiga« je dobronamerna iniciativa, ki naj na poseben način poveže zaposlene, soustvarjalce šole, študente in občane Mestne občine Novo mesto, ne glede na razlike med njimi. Prebudi naj radost ob nastajanju nečesa novega, dobrega, potrebnega, koristnega.
- Je pot, ki vodi k odličnosti in mojstrstvu, k vzpodbujajočim odnosom in sožitju različnosti.

6.10 PROMOCIJSKE AKTIVNOSTI

Visoka šola je oglaševala v naslednjih medijih:

- Novi medij (skupaj z UNM),
- Študent,
- Fax vpisnik,
- Dolenjski list,
- Radio Aktual,
- Radio Ognjišče,
- Radio Veseljak,
- Radio Sraka,
- TV Vaš kanal,
- Posavski obzornik,
- spletni portal lokalno.si,
- e-promocija preko programa MailChimp,
- promocijski spot šole preko NAKVIS-a,
- promocijska udeležba na različnih dogodkih.

6.11 OBŠTUDIJSKE DEJAVNOSTI

Visoka šola spodbuja študente k pripravi plana in izvedbi obštudijskih dejavnosti, ki jih tudi finančno podpira. Nekatere obštudijske dejavnosti se izvajajo tradicionalno in v sodelovanju s Konzorcijem UNM (študentske igre, bowling), tudi z namenom promocije visoke šole in aktivnosti študentov. Na spletni strani in Facebook profilu šole objavljamo vabila na različne dogodke iz področja študijskih vsebin in jim priporočamo, da se jih udeležijo, informacije jim posredujemo tudi na njihove elektronske naslove.

Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto sodeluje na krvodajalski akciji »Častim pol litra«, ki jo vsakoletno organizira območno združenje Rdečega križa Novo mesto skupaj z Društvom novomeških študentov.

6.12 SODELOVANJE Z OKOLJEM

Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto je močno vpeta v lokalni, regionalni in širši slovenski prostor, saj prihajajo študenti iz različnih okoli, pa tudi projekti so povezani z različnimi podjetji, organizacijami in kmetijami po celotni državi. Naj navedemo nekaj najpomembnejših soustvarjalcev naše šole, s katerimi smo sodelovali v preteklem študijskem obdobju:

- Grm Novo mesto - center biotehnike in turizma,
- Mestna občina Novo mesto,
- Razvojni center Novo mesto, Lokalna akcijska skupina Dolenjske in Bele krajine,
- Gospodarska zbornica Dolenjske in Bele krajine,
- Kmetijski inštitut Slovenije, Inštitut za hmeljarstvo in pivovarstvo Slovenije,
- Kmetijsko gozdarsko zbornico Slovenije,
- Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto, Celje idr.,
- Združenje turističnih kmetij Slovenije, Čebelarska zveza Slovenije, Zveza društev vinogradnikov Dolenjske,
- Slovenska turistična organizacija,
- Zadružna zveza Slovenije, posamezne kmetijske zadruge (Trebnje-Krka, Sevnica, Ivančna Gorica, Krško, Metlika ...),
- Mestna občina Novo mesto in vse slovenske občine,
- Krka d.d., Karlovček d.o.o., Optifarm, Iskra PIO d.o., Tabakum Export-Import d.o.o.,
- Novomeški akademski prostor: Fakulteta za organizacijske študije v Novem mestu, Fakulteta za industrijski inženiring, Fakulteta za informacijske študije, Univerza v Novem mestu,
- Univerza v Mariboru (Fakulteta za kmetijstvo Maribor idr.),
- Univerza v Ljubljani (Biotehniška fakulteta Ljubljana idr.),
- Univerza na Primorskem,
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave,
- Zavod za raziskave, izobraževanje in trajnostni razvoj,
- Mestna občina Ljubljana,
- Agro mehanika Kranj, Semenarna Ljubljana,
- Turistična agencija Kompas, Vesela doživetja,
- Varstveno delovni center Novo mesto (V jati z drugačnimi, ŠIPK),
- Kmetije: Kmetija Metelko, Kmetija Turk, Kmetija Mahne, idr.,
- Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport,
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

7 ZAPOSLENI NA VŠ GRM NOVO MESTO

Zaposleni na VŠ GRM se sestajajo na tedenskih animacijah in kolegijih, kjer se opravi pregled preteklega dela in načrtuje delo za naprej. Vključeni so tudi v različne izobraževalne programe, ki so predstavljeni v točki 5 tega poročila. Tako je poskrbljeno tudi za osebnostno rast in karierni razvoj vsakega posameznika, v skladu z izbiro in željami.

Tabela 9: Stanje zaposlitev na dan 30. 9. 2022

Priimek in ime	Delovno mesto	Delež	OD	DO
Brzin Renata	Poslovni sekretar	20 %	10.6.2013	nedoločen
Colarič Bajc Mateja	Visokošolski učitelj - predavatelj	10 %	1.5.2018	nedoločen
Colarič-Jakše Lea-Marija	Dekanja	50 %	18.1.2019	čas trajanja funkcije
Garmut Marjan	Vodja VI	100 %	31.1.2020	nedoločen
Grahelj Zvezdana	Računovodja	20 %	10.6.2013	nedoločen
Hrovat Mujčinović Irena	Knjižničarka	100 %	1.2.2016	nedoločen
Janša Simon	Tajnik	100 %	1.12.2020	nedoločen
Julijana Andrejčič	Računovodja VI	20 %	1.10.2013	nedoločen
Bartelj Milena	Samostojni strokovni delavec VII/2	20 %	30.12.2020	nedoločen
Uroš Pinterič	Gostujoče delovanje v tujini zaposlenega raziskovalca	100 %	20.1.2020	31. 3. 2022
Horvat Tatjana	Visokošolski učitelj - izredni profesor	20 %	1.6.2021	nedoločen

8 ZAKLJUČEK S SKLEPNO UGOTOVITVIJO

V naši zavestni premissljalnosti, samozavedanju in samopreseganju po naravi sami odpiramo vedno nova in prostrana obzorja s pogledom naprej, proti neskončnosti. Prihodnost pripada razmišljajočim, drznim, sposobnim in motiviranim posameznikom. Pri tem postajajo znanje, inovativnost in odličnost zmagovalni odtenki v globalni konkurenci ter odgovor na nenehne spremembe, ki so postale edina stalnica v poslovnem svetu. S procesom izobraževanja, razvojnimi, projektnimi, raziskovanimi, aplikativnimi in znanstvenimi usmeritvami umešča prispevke v zakladnico stroke in znanosti v podeželski in novomeški akademski prostor tudi Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, usmerjena v trajnostni razvoj slovenskega podeželja in ustvarjanje spodbud za napredek z osnovo ohranjanja tradicije, pod sloganom »S tradicijo v napredno podeželje«. Podeželje je začetek vsega - je izzivov in priložnosti poln prostor, kjer pridelamo hrano in pijačo za življenje, pridobimo energijo, uporabljamo infrastrukturo, preživimo prosti čas ... Če hočemo ohraniti vitalen podeželski prostor in njegovo atraktivnost, moramo biti zavezani k tradiciji, hkrati pa ga narediti modernega in inovativnega, saj ob intenzivnih spremembah v prostoru, podnebjju in družbi dobiva novo vlogo in pomen. Povečati je potrebno produktivnosti, ohranjati kulturno krajino ter njegovo avtentičnost in identiteto.

Na podeželskem več funkcijskem prostoru pestrega dogajanja in doživetij, ki ga nenehno vrti in obrača sodobni čas, so mladi, vsak posebej in vsi skupaj, osebne in medsebojne interakcije ter prizadevanja za doseganje trajne rasti in ustvarjalne zmogljivosti. Pot iskanja ustvarjalnosti, upravljanja in osebne odličnosti se začne znotraj vsakega od nas. Za življenjske procese je značilno kroženje, od materij, preko življenja, do uma, evolucije in involucije, kjer se z različnimi vrednotami, silami in energijami v misleča okolja sprožajo valovanja in tokovi hitrih sprememb v načinu življenja, povečani mobilnosti, digitalizaciji, komunikacijskih kanalih ter porastu materialnega standarda. V teh okoljih so postavljeni kašipoti, ki usmerjajo na poti od tradicije k sodobnosti, od lokalnega h globalnemu, pri čemer so merila jasna in utemeljena, izbira pa zelo težavna, a dragocena kot pravkar izbrušeni diamanti.

Ravno pridobivanje znanja je portfelij in tista vztrajna pot, ki nas bogati in pripelje do razumevanja dogajanja okoli nas, samozavesti, razsežnosti, karizmatičnosti, modrosti ter plemenitosti. Potrebe po spremembi vloge in sistemov znanja za razvoj slovenskega podeželja so precej izrazite, zato nenehno ustvarjamo pogoje za človeka, ki potrebuje kompetentno izobrazbo za poslovno pot v hitro

razvijajočem se tretjem tisočletju. Smo del globalnega sveta, medkulturnih dimenzij, inovativnosti, informacijske družbe in družbe znanja. Visoka šola za upravljanje podeželja Grm Novo mesto, umeščena v naravno okolje, ki udejanja politiko odličnosti in slovi po atraktivnem študijskem programu Upravljanje podeželja, kakovostnih predavateljih, individualnem pristopu do študentov, pestrih dogodkih, mreži soustvarjalcev iz lokalnega okolja ter bogatem poligonu strokovnih vsebin na Medpodjetniškem izobraževalnem centru ter razvojno raziskovalnih v laboratorijih in na Inštitutu za upravljanje podeželja, postaja vse bolj prepoznavna v slovenskem prostoru.

Žal pa šola do sedaj ni imela zadovoljivega vpisa študentov, saj je bil študij plačljiv in za mnoge potencialne kandidate ciljne skupine iz podeželja to predstavlja previsok strošek, ki jih odvrča od vpisa na Visoko šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto in se zato raje vpišejo v javne izobraževalne institucije, kar je VŠ GRM v študijskem obdobju 2021/2022 tudi postala. Šola bo ob urejen stabilnem financiranju v prihodnjem obdobju še lažje povabila k sodelovanju in soustvarjanju širše okolje in deležnike iz področja upravljanja podeželja, tudi intelektualni kapital iz drugih izobraževalnih institucij, podjetij in organizacij, ki bodo lahko dodatno prispevali in prinesli dodano vrednost Visoki šoli za upravljanje podeželja Grm Novo mesto ter ji pomagali k rasti in razvoju, saj podeželski prostor s posameznimi dejavnostmi in proizvodi potrebuje izobražene mlade ljudi in korenite spremembe. Na področju same dejavnosti šole bomo v prihodnje poglobili znanstveno raziskovalno delo, okrepili področje internacionalizacije ter izvedli zaposlitve mladih raziskovalci z doktoratom ali v procesu izobraževanja na VIII stopnji. Na ta način se želimo približati tudi nadaljnji poti priprave na magistrski študijski program.

Kot večkrat omenjeno v Poročilu je bilo študijsko leto 2021/2022 za VŠ GRM prelomno, saj si je šola vse od ustanovitve prizadevala, da postane javna šola, kar se je ob koncu leta 2021 tudi zgodilo. Formalni postopki pa so bili zaključeni 24.5.2022. Tako je stekel vpis kandidatov v redni študij, ki so s študijskim letom 2022/2023 prvič vpisali v brezplačni študij. Število vpisanih študentov se je s tem povečalo za trikrat. Seveda pa šola še naprej izvaja tudi izredni študij, za katerega pa je po pričakovanjih sedaj povpraševanja bistveno manj.

Podatki o poslovanju šole, pedagoškem ter raziskovalnem delu so objavljeni v dokumentih in vsebinah na spletni strani Visoke šole za upravljanje podeželja Grm Novo mesto na naslovu <http://vsgrm.unm.si/vs-grm/katalog-dokumentov> ter v arhivu na sedežu šole, Sevno 13, 8000 Novo mesto